

ПОЛУГОДИШЊИ КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ ГРУПЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ ЗА 2020. ГОДИНУ

Београд, август 2020. године

САДРЖАЈ

I ПОЛУГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ГРУПЕ

II КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

БИЛАНС СТАЊА-КОНСОЛИДОВАНИ

БИЛАНС УСПЕХА-КОНСОЛИДОВАНИ

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ-КОНСОЛИДОВАНИ

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ-КОНСОЛИДОВАНИ

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ-КОНСОЛИДОВАНИ

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

III ИЗЈАВЕ ОДГОВОРНИХ ЛИЦА

IV ОДЛУКА О УСВАЈАЊУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

**ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ГРУПЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ
БАНКЕ АД БЕОГРАД ЗА
ПЕРИОД
ОД 01.01. ДО 30.06.2020. ГОДИНЕ**

Београд, Август 2020. године

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ.....	3
2. ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ГРУПЕ.....	4
3. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ.....	10
3.1. МАКРОЕКОНОМСКИ УСЛОВИ ПОСЛОВАЊА	10
3.2. ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ	10
3.3. КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА	12
3.4. КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА.....	15
4. УЛАГАЊА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	19
5. ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ.....	20
6. ПЛАН БУДУЋЕГ РАЗВОЈА ГРУПЕ.....	20
7. ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ.....	22
8. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА И УДЕЛА	23
9. ПОСЛОВАЊЕ ОГРАНАКА ПРЕ КОНСОЛИДАЦИЈЕ.....	23
10. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА ПРОЦЕНУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА ГРУПЕ.....	26
11. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА	26
12. ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ	32

Консолидовани финансијски извештаји банкарске Групе исказују се у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији и функционалну валуту Комерцијалне банке ад Београд (у даљем тескту „Матична банка“).

Функционалне валуте, ЕУР из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д. Подгорица и БАМ из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д. Бања Лука, прерачунате су у извештајну валуту Матичне банке – динар (РСД) на бази званично објављених курса у Републици Србији.

Консолидовани Биланс успеха и Консолидовани биланс токова готовине за период су израчунати применом просечног званичног курса у Републици Србији за првих шест месеци 2020. године од 117,5746 за један ЕУР и 60,1150 за један БАМ, а остали консолидовани финансијски извештаји (биланс стања, извештај о променама на капиталу и извештај о осталом резултату) применом закључног курса на дан биланса од 117,5760 за један ЕУР односно 60,1157 за један БАМ.

Пословне промене настале у иностраној валути се прерачунавају у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском девизном тржишту, који важи на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан консолидованог биланса стања, прерачунате су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском девизном тржишту који је важио на тај дан.

1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ

Извештај за период од 01.01. до 30.06.2020. године представља веродостојан приказ развоја и резултата пословања ГРУПЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД Београд остварених у првих шест месеци 2020. године.

ОПИС	30.06.2020.	30.06.2019.	ИНДЕКСИ 2020/2019	2018.	2017.	2016.
<i>(у хиљадама РСД и проценти)</i>						
Добитак / губитак пре опорезивања	3.007.028	3.625.744	82,9	8.381.166	7.316.383	(6.533.686)
Добитак / губитак после опорезивања	2.859.349	3.625.890	78,9	8.380.334	8.267.996	(6.241.130)
Нето приходи од камата	6.560.733	6.888.643	95,2	13.946.644	13.517.238	14.456.333
Нето приходи од накнада	2.559.330	2.778.591	92,1	5.540.447	5.413.601	5.093.523
ПАРАМЕТРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ¹						
ROA	1,24%	1,62%	76,3	1,99%	1,77%	(1,55%)
ROE (на укупан капитал)	7,69%	10,09%	76,3	12,09%	11,58%	(10,54%)
Нето каматна маржа на укупну активу	2,70%	3,08%	87,6	3,31%	3,26%	3,42%
Cost / income рацио	72,21%	60,51%	119,3	60,41%	64,02%	63,24%
Оперативни трошкови	6.585.915	5.849.588	112,6	11.772.192	12.119.512	12.363.223
Нето приходи/расходи обезвређења финан.средст. која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	(104.626)	819.507	-	51.681	36.342	(13.079.497)
ОПИС	30.06.2020.	31.12.2019.	ИНДЕКСИ 2020/2019	2018.	2017.	2016.
Консолидована билансна актива	497.630.977	475.755.894	104,6	441.586.959	400.108.316	428.827.608
Ванбилансно пословање	536.258.575	503.834.838	106,4	496.783.044	507.345.996	551.970.548
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	18.761.791	26.990.004	69,5	21.037.537	30.233.555	43.216.681
Кредити и потраживања од комитената	218.236.530	208.234.158	104,8	191.448.642	174.242.139	166.401.008
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	8.237.141	8.318.606	99,0	8.228.284	6.137.776	9.822.519
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	391.806.791	370.987.710	105,6	350.668.156	317.577.748	345.135.959
КАПИТАЛ	76.987.633	79.371.576	97,0	71.522.051	67.100.116	59.292.420
Адекватност капитала	27,87%	27,05%	103,0	25,22%	24,56%	26,20%
Број запослених	3.022	3.056	98,9	3.076	3.106	3.152
Актива по запосленом <i>(у хиљадама РСД)</i>	164.669	155.679	105,8	143.559	128.818	136.049
Актива по запосленом <i>(у хиљадама ЕУР)</i>	1.401	1.324	105,8	1.212	1.087	1.102

¹ Параметри профитабилности су исказани на годишњем нивоу

2. ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ГРУПЕ

Банкарска Група се састоји из три банке и то Комерцијалне банке а.д. Београд (Матична банка) Комерцијалне банке а.д. Бања Лука, Комерцијалне банке а.д. Подгорица (зависне банке) и Друштва за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд.

Матична Банка је регистрована у Републици Србији за обављање кредитних, депозитних и гаранцијских послова, као и за обављање послова платног промета, у земљи и иностранству. У оквиру регистрованих делатности Матична банка обавља следеће послове:

- депозитне послове (примање и полагање депозита);
- кредитне послове (давање и узимање кредита);
- девизне, девизно-валутне и мењачке послове;
- послове платног промета;
- издавање платних картица;
- послове са хартијама од вредности (издавање хартија од вредности, послове кастоди банке и др.);
- брокерско-дилерске послове;
- издавање гаранција, авала и других облика јемстава (гаранцијски посао);
- куповину, продају и наплату потраживања (факторинг, форфетинг и др.);
- послове заступања у осигурању, по претходној сагласности Народне банке Србије;
- послове за које је овлашћена законом.

Матична Банка је овлашћена за обављање платног промета са иностранством од 2003. године, за обављање делатности брокерско-дилерског друштва од 2005. године, за обављање делатности кастоди банке од 2006. године, и за обављање послова заступања у осигурању од 2011. године.

Комерцијална банка а.д. Бања Лука је регистрована у Босни и Херцеговини за обављање платног промета и кредитних и депозитних послова у земљи и иностранству у складу са прописима Републике Српске. Комерцијална банка а.д. Бања Лука обавља следеће послове:

- примање и полагање депозита и других повратних средстава;
- давање кредита;
- издавање гаранција и свих облика јемстава;
- услуге унутрашњег и међународног платног промета и преноса новца, у складу са посебним прописима;
- куповина и продаја стране валуте и племенитих метала;
- издавање и управљање средствима плаћања (укључујући платне картице, путне и банкарске чекове);
- финансијски лизинг;
- куповина и продаја хартија од вредности;
- послове за које је овлашћена законом.

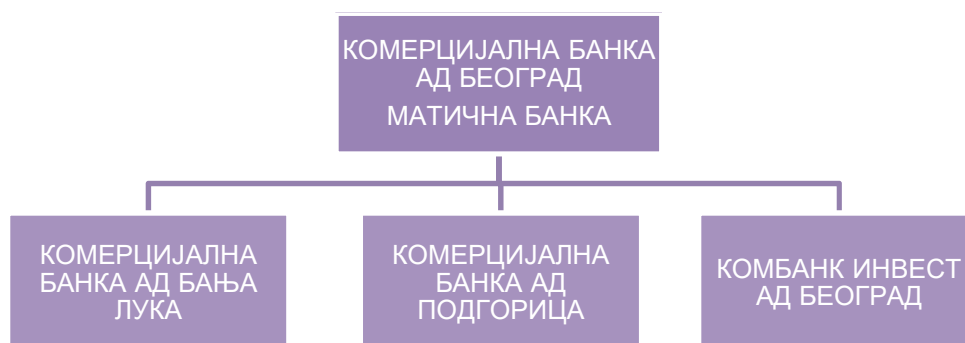
Комерцијална банка а.д. Подгорица је регистрована у Црној Гори за обављање послова примања депозита и других средстава физичких и правних лица и одобравање кредита и других пласмана из тих средстава, у целини или делимично, за свој рачун. Комерцијална банка а.д. Подгорица обавља следеће послове:

- депозитне послове (примање и полагање депозита);
- кредитне послове (давање и узимање кредита);
- издаје гаранције и преузима друге обавезе;
- купује и наплаћује потраживања;
- издаје, обрађује и евидентира платне инструменте;
- платни промет са иностранством;
- финансијски лизинг;
- тргује у своје име и за свој рачун или за рачун комитената страним средствима плаћања;
- прикупљање података, врши израду анализа и давање информација и савета о кредитној способности друштва и предузетника;
- депо послове;
- чување средстава и хартија од вредности;
- друге помоћне послове из домена пословања Банке.

Друштво за управљање инвестиционим фондом (ДЗУИФ) КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд је регистровано за обављање следећих делатности:

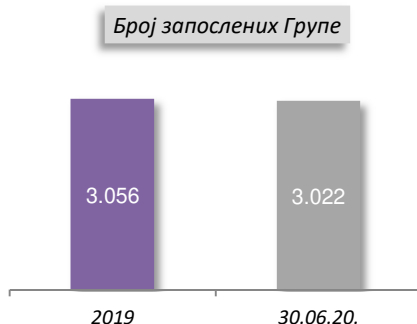
- организовање и управљање отвореним инвестиционим фондовима;
- оснивање и управљање затвореним инвестиционим фондовима;
- управљање приватним инвестиционим фондовима;
- друге послове у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, односно послове портфолио менаџера и инвестиционог саветника.

Организациона структура Групе

Људски ресурси Групе

На дан 30.06.2020. године Група је укупно имала 3.022 запослених, за 34 мање него на почетку пословне године. Смањење је настало у Матичној банци за 34 радника и КБ Подгорица за 3 радника, док је КБ Бања Лука повећала број запослених за 3. КомБанк Инвест је задржао исти број запослених.

Основни подаци о чланицама Групе

	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БАЊА ЛУКА	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД ПОДГОРИЦА	КОМБАНК ИНВЕСТ АД БЕОГРАД
АДРЕСА	Јеврејска 69	Цетињска бр.11 РС The Capital Plaza, Кула ПЦ1 VI спрат	Краља Петра 19
ДРЖАВА	БиХ, Република Српска	Црна Гора	Србија
ТЕЛЕФОН	00387-51-244-700	00382-20-426-300	00381-11-330-8160

**КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД
БАЊА ЛУКА**

99,998% власништво КБ Београд

Комерцијална банка а.д. Бања Лука је основана у септембру 2006. године и дана 15. септембра 2006. године уписана у судски регистар Решењем Основног суда у Бања Луци. На дан 30.06.2020. године Банка је имала 162 запослених и пословну мрежу сачињену од 10 филијала и 9 агенција.

**КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД
ПОДГОРИЦА**

100,0% власништво КБ Београд

Комерцијална банка а.д. Подгорица основана је у новембру 2002. године као афилијација Комерцијалне банке ад Београд и уписана у централни регистар Привредног суда у Подгорици 6. марта 2003. године. На дан 30.06.2020. године Банка је имала 145 запослених и пословну мрежу сачињену од 9 филијала и 1 експозитуре.

КОМБАНК ИНВЕСТ АД БЕОГРАД

100,0% власништво КБ Београд

Друштво за управљање инвестиционим фондом (ДЗУИФ) **КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд** је привредно друштво уписано у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре дана 5. фебруара 2008. године. Друштво је основано као затворено акционарско друштво које послује у складу са Законом о инвестиционим фондовима, Правилником о инвестиционим фондовима и Правилником о условима за обављање делатности ДЗУ.

Друштво управља са три инвестициона фонда и то:

1. КомБанк ИН ФОНД, о.и.ф. балансирани,
2. КомБанк НОВЧАНИ ФОНД, о.и.ф. очувања вредности имовине,
3. КомБанк ДЕВИЗНИ ФОНД, о.и.ф. очувања вредности имовине.

На дан 30.06.2020. године Друштво је имало пет запослених лица.

Основни подаци о Матичној банци

Адреса/Централа/ Сектори	Светог Саве 14	Светогорска 42-44	Трг Политике 1
ТЕЛЕФОН	381-11-30-80-100	381-11-32-40-911	381-11-33-39-001
FAX	381-11-344-23-72	381-11-32-35-121	381-11-33-39-196
S.W.I.F.T. code	KOBBRSBG	KOBBRSBG	KOBBRSBG
REUTERS dealing code	KOMB	KOMB	KOMB
ИНТЕРНЕТ	www.kombank.com	www.kombank.com	www.kombank.com
E - mail	posta@kombank.com	posta@kombank.com	posta@kombank.com

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД*

Република Србија – 83,23%

* акционари изнад 5% капитала

Комерцијална банка АД Београд, Матична банка, основана је 1. децембра 1970. године, а трансформисана у акционарско друштво 6. маја 1992. године. Банка је регистрована код Трговинског суда у Београду 10. јула 1991. године, а законски је пререгистрована у Агенцији за привредне регистре 14. априла 2006. године. Банка је добила дозволу за банкарску делатност од Народне банке Југославије 3. јула 1991. године. На дан 30.06.2020. године Матична банка има 2.710 запослених и пословну мрежу сачињену од 6 пословних центара, једне филијале (Косовска Митровица), 203 експозитуре, 3 сектора за рад са малом и средњом привредом (Београд, Централна Србија, Војводина) и сектор за рад са привредом - великим клијентима.

Пословна мрежа Матичне банке

	ПОСЛОВНИ ЦЕНТРИ	СЕДИШТЕ
1.	ПЦ Београд 1	Трг Политике 1, Београд
2.	ПЦ Београд 2	Трг Политике 1, Београд
3.	ПЦ Крагујевац	Моше Пијаде 2, Пожаревац
4.	ПЦ Ниш	Епископска 32, Ниш
5.	ПЦ Нови Сад	Булевар ослобођења 88, Нови Сад
6.	ПЦ Ужице	Петра Ђеловића 4, Ужице
	ФИЛИЈАЛА	СЕДИШТЕ
1.	Косовска Митровица	Чика Јовина 11, Косовска Митровица

	СЕКТОРИ	СЕДИШТЕ
	Сектор за рад са привредом-великим клијентима	Светогорска 42-44, Београд
1.	Сектор за рад са малом и средњом привредом-Војводина	Булевар ослобођења 88, Нови Сад
2.	Сектор за рад са малом и средњом привредом-Београд	Светогорска 42-44, Београд
3.	Сектор за рад са малом и средњом привредом-Централна Србија	Светогорска 42-44, Београд
4.		

Пословање у сегменту становништва, на дан 30.06.2020. године, Матична банка је обављала кроз мрежу од 203 експозитуре груписаних у шест Пословних центара и Филијалу Косовска Митровица.

Рад са правним лицима одвијао се кроз три Сектора за рад са малом и средњом привредом (Војводина, Београд и Централна Србија) и Сектором за рад са привредом - великим клијентима.

3. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ

3.1. Макроекономски услови пословања

Макроекономски показатељи	СРБИЈА	РЕПУБЛИКА СРПСКА	ЦРНА ГОРА ²
Бруто друштвени производ (БДП)	ЕУР 45,9 млрд ³	ЕУР 5,7 млрд ⁴	ЕУР 4,6 млрд
Кретање БДП-а	5,0% ⁵	+3,0% ⁶	+3,1%
Индекс потрошачких цена (VI 2020 / VI 2019)	+1,6%	-1,3%	-0,9%
Актива банкарског сектора	+5,5% ⁷	+7,0% ⁸	+4,1%
Учешће активе банкарског сектора у БДП-у	75,6% ⁹	85,0% ⁹	98,0% ¹⁰
Индустријска производња	-1,8% ¹¹	-4,7% ¹²	6,9%
НПЛ банкарског сектора - некавалитетни кредити	3,9% ¹³	6,9%	5,1% ¹⁴
Стопа незапослености	9,7% ¹⁵	11,7% ¹⁶	17,4%

Напомена: Макроекономски услови пословања чланица Групе према доступним подацима надлежних институција

3.2. Пословање Групе

Први негативни ефекти на услове пословања због пандемије корона вируса (COVID-19) у Свету и Европи бележе се крајем 2019. и почетком 2020. године. У региону Балкана негативни ефекти у пословању присутни су од средине марта месеца ове године.

И поред пословања у релативно неповољним и неочекивано измењеним макроекономским условима Група је за првих шест месеци ове године забележила позитивно кретање билансне активе.

ОПИС	30.06.2020.	2019.	2018.	2017.	2016.
(у хиљадама РСД)					
БИЛАНСНА АКТИВА ГРУПЕ	497.630.977	475.755.894	441.586.959	400.108.316	428.827.608
Комерцијална банка а.д. Београд	452.238.329	428.857.730	398.447.676	366.074.702	397.222.810
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	27.143.935	29.256.166	27.624.178	20.075.186	18.385.992
Комерцијална банка а.д. Подгорица	18.075.731	17.472.505	15.353.955	13.801.705	13.212.323
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	172.982	169.493	161.150	156.723	6.483

2 Подаци за Црну Гору су према стању на дан 30.04.2020. године, изузев ако другачије није назначено

3 НБС, основни макроекономски показатељи, јул 2020, стање на дан 31.12.2019. године

4 Податак се односи на 2019. годину

5 НБС, основни макроекономски показатељи, стање на крају првог квартала 2020. године

6 Републички завод за статистику РС, подаци 2019/2018

7 Раст активе банкарског сектора Србије 31.05.2020./31.12.2019. године

8 Податак се односи на период 2019/2018 године

9 Податак се односи на 31.12.2019. године

10 Податак се односи на 30.04.2020. године

11 РЗС, Кретање индустријске производње, прво полугодште 2020. / прво полугодиште 2019. године

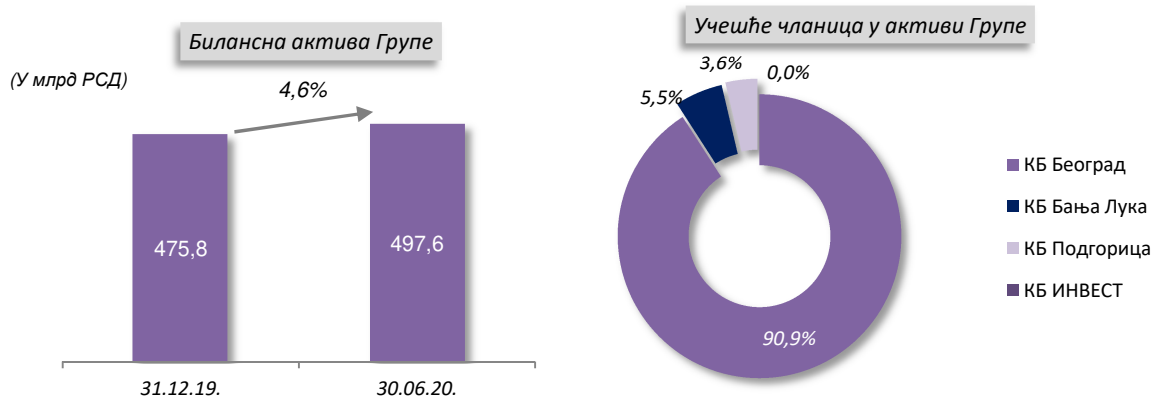
12 Податак се односи на период јануар - април 2020./ јануар -април 2019. године

13 НБС, Макроекономска кретања у Србији, јул 2020. године, податак односи на мај 2020. године (НПЛ/укупни кредити),

14 Централна банка Црне Горе, Индикатори финансијске стабилности, мај-јун 2020. године

15 РЗС, Анкета о радној снази, 31.03.2020. године

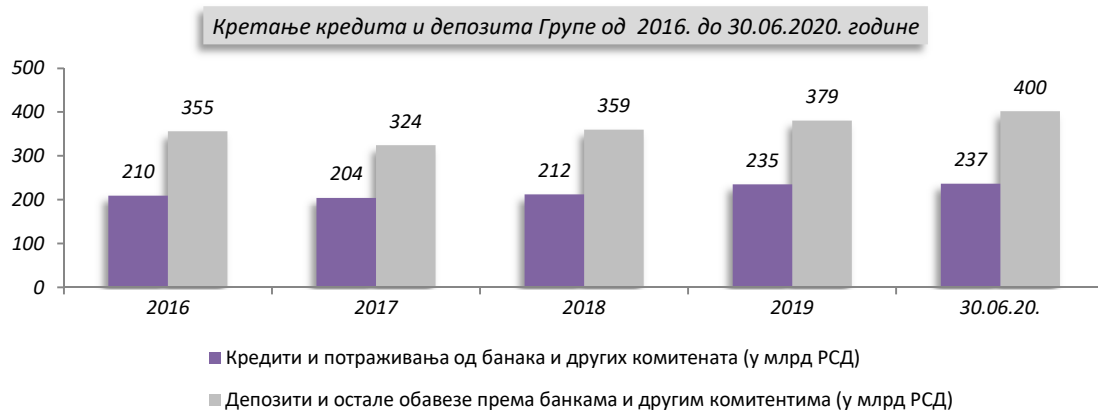
16 Анкета стопа незапослености за 2019. годину

Билансна актива Групе на крају јуна месеца 2020. године износи 497.631,0 милиона динара и у односу на почетак године повећана је за 21.875,1 милиона динара (4,6%). Учешће Матичне банке у консолидованој активи је и даље доминантно (чланице Групе чине 9,1% укупне консолидоване активе).

Пласмани и обавезе банака и комитената на дан 30.06.2020. године по чланицама Групе

ОПИС	30.06.2020.	2019.	2018.	2017.	2016.
<i>(у хиљадама РСД)</i>					
КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД БАНАКА И КОМИТЕНАТА	236.998.321	235.224.162	212.486.179	204.475.694	209.617.689
<i>Процент раста</i>	0,8%	10,7%	3,9%	(2,5%)	6,3%
Комерцијална банка а.д. Београд	206.112.136	205.497.840	185.917.193	182.944.400	190.830.293
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	18.748.629	18.734.989	16.811.744	13.647.511	12.435.930
Комерцијална банка а.д. Подгорица	12.121.457	10.974.943	9.740.866	7.883.783	6.351.466
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	16.099	16.390	16.376	-	-
ДЕПОЗИТИ И ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И КОМИТЕНТИМА	400.043.932	379.306.316	358.896.440	323.715.524	354.958.478
<i>Процент раста</i>	5,5%	5,7%	10,9%	(8,8%)	5,0%
Комерцијална банка а.д. Београд	363.418.449	339.234.701	321.271.358	295.755.134	329.732.740
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	21.566.908	24.601.533	23.547.061	15.803.267	14.242.849
Комерцијална банка а.д. Подгорица	15.058.575	15.470.082	14.078.021	12.157.123	10.982.889
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	-	-	-	-	-

Учешће Матичне банке, у кредитима и потраживањима од банака и других комитената на нивоу целе Групе, на дан 30.06.2020. године износи 87,0% (31.12.2019. је износило 87,4%), учешће КБ Бања Лука износи 7,9% (31.12.2019. износило је 8,0%), а КБ Подгорица учествује са 5,1% (31.12.2019. учествовала је са 4,7%).

Доминантно је учешће Матичне банке у депозитима и осталим обавезама према банкама и другим комитентима Групе са 90,8% (31.12.2019. износило је 89,4%), КБ Бања Лука учествује са 5,4% (31.12.2019. учествовала је са 6,5%) док КБ Подгорица учествује са 3,8% (31.12.2019. учествовала је са 4,1%).

3.3. Консолидовани биланс стања

Консолидована актива Групе на дан 30.06.2020. године

Р.Б.	ОПИС	30.06.2020.	31.12.2019.	ИНДЕКСИ	УЧЕШЋЕ 30.06.2020.
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
	АКТИВА (у хиљадама РСД)				
1.	Готовина и средства код централне банке	83.034.441	76.654.402	108,3	16,7%
2.	Заложена финансијска средства	-	-	-	-
3.	Потраживања по основу деривата	3.490	-	-	-
4.	Хартије од вредности	160.565.287	144.479.431	111,1	32,3%
5.	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	18.761.791	26.990.004	69,5	3,8%
6.	Кредити и потраживања од комитената	218.236.530	208.234.158	104,8	43,9%
7.	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	-	-	-
8.	Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика	-	-	-	-
9.	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	-	-	-	-
10.	Инвестиције у зависна друштва	-	-	-	-
11.	Нематеријална имовина	640.149	754.500	84,8	0,1%
12.	Некретнине, постројења и опрема	6.975.681	7.254.391	96,2	1,4%
13.	Инвестиционе некретнине	2.177.089	2.202.616	98,8	0,4%
14.	Текућа пореска средства	3.682	6.786	54,3	-
15.	Одложена пореска средства	1.041.767	1.076.255	96,8	0,2%
16.	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	442.313	500.740	88,3	0,1%
17.	Остала средства	5.748.757	7.602.611	75,6	1,2%
	УКУПНА АКТИВА (од 1. до 17.)	497.630.977	475.755.894	104,6	100,0%

Од појединачних билансних позиција, највеће учешће у билансној активи Групе имали су кредити и потраживања од комитената (43,9%) који имају тренд раста у току 2020. године (у односу на почетак године повећани су за 4,8% односно за 10.002,4 милиона динара).

Хартије од вредности представљају значајну позицију консолидоване aktive, са учешћем од 32,3%, и оствариле су раст у току 2020. године (у односу на почетак године повећане су 11,1%, односно за 16.085,9 милиона динара).

Готовина и средства код централне банке учествовала су у укупној консолидованој активи са 16,7% и у односу на почетак године повећана су за 8,3% односно 6.380,0 милиона динара. Билансна позиција кредити и потраживања од банака и других финансијских организација чини 3,8% консолидоване билансне активе и у односу на почетак године забележили су смањење од 8.228,2 милиона динара или 30,5% (највећим делом резултат смањења код Комерцијалне банке а.д. Београд).

Консолидована пасива Групе на дан 30.06.2020. године

Р.Б.	ОПИС	30.06.2020.	31.12.2019.	ИНДЕКСИ	УЧЕШЋЕ 30.06.2020.
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
	ПАСИВА (у хиљадама РСД)				
1.	Обавезе по основу деривата	-	-	-	-
2.	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	8.237.141	8.318.606	99,0	1,7%
3.	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	391.806.791	370.987.710	105,6	78,7%
4.	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	-	-	-	-
5.	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	-	-	-
6.	Обавезе по основу ХОВ ¹⁷	-	-	-	-
7.	Субординиране обавезе	-	-	-	-
8.	Резервисања	1.995.559	2.483.410	80,4	0,4%
9.	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	-	-	-	-
10.	Текуће пореске обавезе	69	2.673	2,6	-
11.	Одложене пореске обавезе	20.928	32.349	64,7	-
12.	Остале обавезе	18.582.856	14.559.570	127,6	3,7%
13.	УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ (од 1. до 12.)	420.643.344	396.384.318	106,1	84,5%
	КАПИТАЛ				
14.	Акцијски капитал	40.034.550	40.034.550	100,0	8,0%
15.	Добитак	4.645.243	9.981.896	46,5	0,9%
16.	Губитак	1.261.335	1.370.332	92,0	0,3%
17.	Резерве	33.569.106	30.725.392	109,3	6,7%
18.	Нереализовани губици	-	-	-	-
19.	Учешћа без права контроле	69	70	98,6	-
20.	УКУПНО КАПИТАЛ (од 14. до 19.)	76.987.633	79.371.576	97,0	15,5%
21.	УКУПНА ПАСИВА (13.+20.)	497.630.977	475.755.894	104,6	100,0%

На страни консолидоване пасиве, доминантни су депозити и остале обавезе према другим комитентима са учешћем од 78,7%. Позиција депозити и остале обавезе према другим комитентима су повећани у односу на почетак године за 20.819,1 милион динара или за 5,6%.

У консолидованој пасиви, укупни капитал је учествовао са 15,5% (учешће ове позиције на дан 31.12.2019. износило је 16,7%). У односу на почетак године укупан рачуноводствени капитал Групе је смањен за 2.383,9 милиона динара првенствено као резултат промене рачуноводственог капитала Комерцијалне банке а.д. Београд услед евидентирања обавеза проистеклих из Одлуке о расподели добитка из 2019. године и нераспоређеног добитка из ранијих година. Наведеном Одлуком је, поред осталог, расподељен

17 ХОВ - хартије од вредности

добитак из 2019. и ранијих година на дивиденде власницима обичних и преференцијалних акција у износу од 4.477,9 милиона динара.

Консолидовани биланс стања на дан 30.06.2020. године – чланице банкарске Групе

Р.Б	ОПИС	КБ Београд	КБ Бања Лука	КБ Подгорица	КомБанк ИНВЕСТ	УКУПНО ГРУПА
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА/позиција (у 000 РСД)					
1.	Готовина и средства код ЦБ	76.487.156	4.103.157	2.444.128	-	83.034.441
2.	Потраживање по основу деривата	3.490	-	-	-	3.490
3.	Хартије од вредности	154.573.244	3.475.610	2.364.105	152.328	160.565.287
4.	Кредити и потраживања од банака и других финанс. орг.	17.214.528	1.176.943	354.221	16.099	18.761.791
5.	Кредити и потраживања од комитената	188.897.608	17.571.686	11.767.236	-	218.236.530
6.	Нематеријална имовина	568.956	43.566	27.627	-	640.149
7.	Некретнине, постројења и опрема	6.208.933	381.740	384.825	183	6.975.681
8.	Инвестиционе некретнине	1.838.717	250.035	88.337	-	2.177.089
9.	Текућа пореска средства	-	3.604	-	78	3.682
10.	Одложена пореска средства	1.039.709	-	-	2.058	1.041.767
11.	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	138.017	103.440	200.856	-	442.313
12.	Остала актива	5.267.971	34.154	444.396	2.236	5.748.757
13.	УКУПНА АКТИВА (од 1 до 12)	452.238.329	27.143.935	18.075.731	172.982	497.630.977
	ПАСИВА/позиција					
14.	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансиј. организацијама и ЦБ	3.647.058	4.334.469	255.614	-	8.237.141
15.	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	359.771.391	17.232.439	14.802.961	-	391.806.791
16.	Резервисања	1.831.147	21.185	130.586	12.641	1.995.559
17.	Текуће пореске обавезе	-	-	69	-	69
18.	Одложене пореске обавезе	-	13.343	7.585	-	20.928
19.	Остале обавезе	17.936.009	444.216	201.061	1.570	18.582.856
20.	УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ (од 14 до 19)	383.185.605	22.045.652	15.397.876	14.211	420.643.344
21.	Укупно капитал	76.460.760	516.005	(7.785)	18.653	76.987.633
22.	УКУПНА ПАСИВА (20+21)	459.646.365	22.561.657	15.390.091	32.864	497.630.977

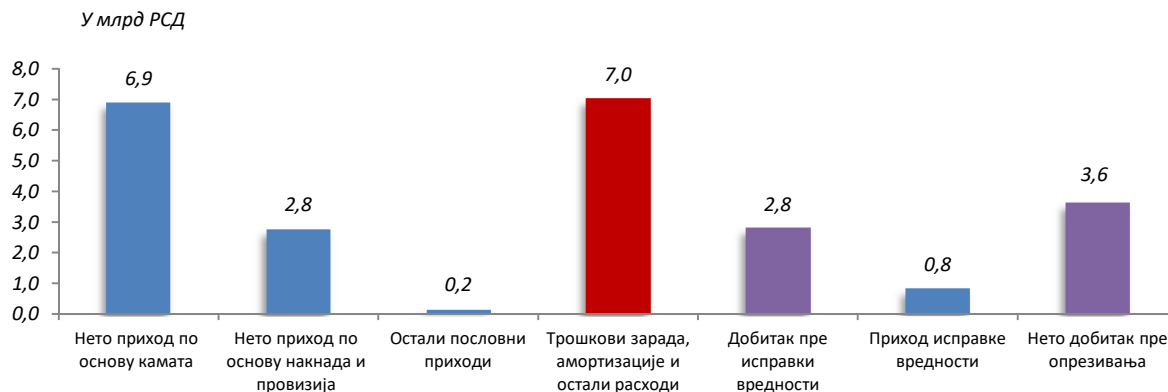
Посматрано по сегментима консолидованог Биланса стања, Комерцијална банка а.д. Подгорица на дан 30.06.2020. године има исказан негативан капитал као резултат консолидације позиција у оквиру капитала услед елиминације интерних односа, када се акцијски капитал своди на нулу пре свега због чињенице да је Матична банка једини власник Комерцијалне банке а.д. Подгорица и истовремено, због негативног резултата из ранијег периода, који је већи од износа формираних резерви и оствареног добитка. Капитал у појединачним финансијским извештајима Комерцијалне банке а.д. Подгорица је у законом прописаним оквирима.

3.4. Консолидовани биланс успеха

Консолидовани биланс успеха за период од 1. јануара - 30. јуна 2020. године

Р.Б.	ОПИС	30.06.2020.	30.06.2019.	ИНДЕКСИ
1	2	3	4	5=(3:4)*100
	(у хиљадама РСД)			
1.1.	Приходи од камата	7.286.389	7.570.539	96,2
1.2.	Расходи од камата	(725.656)	(681.896)	106,4
1.	Нето приход по основу камата	6.560.733	6.888.643	95,2
2.1.	Приходи од накнада и провизија	3.464.697	3.634.300	95,3
2.2.	Расходи накнада и провизија	(905.367)	(855.709)	105,8
2.	Нето приход по основу накнада и провизија	2.559.330	2.778.591	92,1
3.	Нето добитак/губитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	36.489	38.839	93,9
4.	Нето добитак/губитак по основу рекласификације финансијских инструмената	-	-	-
5.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања финан.инструм. који се вреднују по фер вредности	116.272	201.323	57,8
6.	Нето добитак/губитак по основу заштите од ризика	-	-	-
7.	Нето приход/расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	817	11.917	6,9
8.	Нето приход/расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз БУ	(104.626)	819.507	-
9.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања финанс.инстр. који се вреднују по амортизованој вред.	-	(590.451)	-
10.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друш. и заједн.подухвате	-	-	-
11.	Остали пословни приходи	132.556	74.779	177,3
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	9.301.571	10.223.148	91,0
12.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(3.446.840)	(2.481.269)	138,9
13.	Трошкови амортизације	(597.084)	(575.773)	103,7
14.	Остали приходи	745.582	434.243	171,7
15.	Остали расходи	(2.996.201)	(3.974.605)	75,4
	ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	3.007.028	3.625.744	82,9
16.	Порез на добитак	(3.723)	-	-
17.	Добитак по основу одложених пореза	18.135	293	-
18.	Губитак по основу одложених пореза	(162.091)	(147)	-
19.	ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	2.859.349	3.625.890	78,9
	Добитак који припада матичном ентитету	2.859.349	3.625.889	78,9
	Добитак који припада власницима без права контроле		1	
	Губитак који припада матичном ентитету			
	Губитак који припада власницима без права контроле			
	Зарада по акцији			
	Основна зарада по акцији (у динарима без пара)			
	Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)			

Биланс успеха Групе у периоду 01.01. - 30.06.2019. године

Биланс успеха Групе у периоду 01.01. - 30.06.2020. године

Негативни ефекти у пословању због пандемије корона вируса (COVID-19) који су присутни од средине марта месеца ове године утицали су на висину нето прихода од камата и накнада на нивоу Групе. Као резултат наведеног у току првих шест месеци 2020. године, на нивоу Групе остварен је добитак пре опрезивања у износу од 3.007,0 милиона динара, што је за 618,7 милиона динара или 17,1% мање од добитка оствареног у истом периоду претходне године.

Приходи од камата Групе, за првих шест месеци ове године остварени су у износу од 7.286,4 милиона динара и у односу на исти период претходне године мањи су за 284,2 милиона динара, док су расходи од камата повећани за 43,8 милиона динара. Поменуто је резултирало смањењем нето прихода по основу камата Групе у износу од 327,9 милиона динара односно 4,8%.

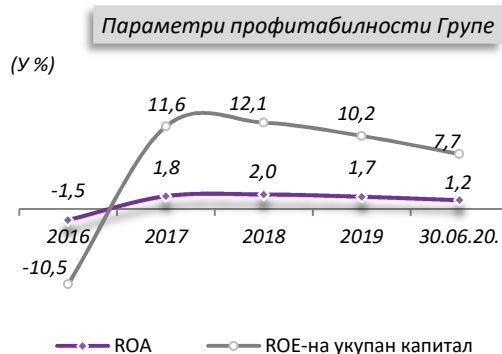
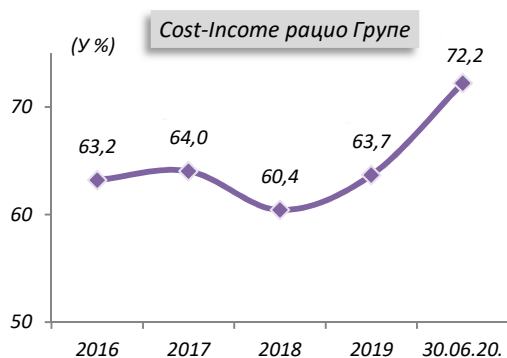
Консолидовани приходи по основу накнада и провизија, у првом полугодишту 2020. године износе 3.464,7 милиона динара и у односу на приходе остварене у истом периоду претходне године мањи су за 169,6 милиона. Расходи од накнада и провизија износе 905,4 милиона динара и у односу на расходе остварене у истом периоду претходне године већи су за 49,7 милиона динара или 5,8%. Као резултат наведеног нето приходи од накнада и провизија износе 2.559,3 милиона динара и за 219,3 милиона су испод остварених у првих шест месеци претходне године.

У току 2020. године остварен је нето расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха у износу од 104,6 милиона динара, док је у истом периоду претходне године остварен нето приход у износу од 819,5 милиона динара.

За разлику од првих шест месеци претходне године када је Банка забележила нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности у износу од 590,5 милиона динара, у првом полугодишту ове године није било наведених расхода.

Трошкови зарада, накнада зарада, трошкови амортизације и остали расходи у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године износе 7.040,1 милион динара и за 0,1% односно 8.478,0 хиљада динара су већи у односу на исти период претходне године.

Позиција остали приходи Групе забележили су повећање од 311,3 милиона динара, док су остали расходи смањени за 978,4 милиона динара.

Консолидовани биланс успеха по чланицама Групе за период од 1.1. до 30.06.2020. године

Р.Б	ОПИС	КБ Београд	КБ Бања Лука	КБ Подгорица	КомБанк ИНВЕСТ	УКУПНО ГРУПА
1	2	3	4	5	6	7
	(у хиљадама РСД)					
1.1.	Приходи од камата	6.521.323	408.139	356.670	257	7.286.389
1.2.	Расходи од камата	(573.520)	(93.309)	(58.827)	-	(725.656)
1.	Нето приход по основу камата	5.947.803	314.830	297.843	257	6.560.733
2.1.	Приходи од накнада и провизија	3.221.886	121.940	107.604	13.267	3.464.697
2.2.	Расходи накнада и провизија	(845.700)	(37.630)	(21.897)	(140)	(905.367)
2.	Нето приход по основу накнада и провизија	2.376.186	84.310	85.707	13.127	2.559.330
3.	Нето добитак/губитак по основу промене фер вредности фин. инст. ¹⁸	35.085	-	-	1.404	36.489
4.	Нето добитак/губитак по основу рекласификације фин. инст.	-	-	-	-	-
5.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања фин. инст. који се вреднују по фер вредности	108.307	6.793	1.168	4	116.272
6.	Нето добитак/губитак по основу заштите од ризика	-	-	-	-	-
7.	Нето приход/расход од курсних разлика и ефеката уговорене ВК ¹⁹	(14.396)	(106)	15.319	-	817
8.	Нето приход/расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вредују по фер вредности кроз БУ	(81.834)	(11.184)	(11.608)	-	(104.626)
9.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања фин. инст. који се вреднују по амортизованој вредности	-	-	-	-	-
10.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	-	-	-	-	-
11.	Остали пословни приходи	125.019	4.754	2.783	-	132.556
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	8.496.170	399.397	391.212	14.792	9.301.571
12.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(3.110.456)	(181.988)	(146.668)	(7.728)	(3.446.840)
13.	Трошкови амортизације	(492.842)	(57.807)	(46.425)	(10)	(597.084)
14.	Остали приходи	734.678	5.232	5.667	5	745.582
15.	Остали расходи	(2.714.297)	(135.340)	(143.127)	(3.437)	(2.996.201)
	ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	2.913.253	29.494	60.659	3.622	3.007.028
16.	Порез на добитак	-	(3.654)	(69)	-	(3.723)
17.	Добитак по основу одложених пореза	17.252	-	883	-	18.135
18.	Губитак по основу одложених пореза	(158.749)	(278)	(3.064)	-	(162.091)
19.	ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	2.771.756	25.562	58.409	3.622	2.859.349
	Добитак који припада матичном ентитету					2.859.349
	Добитак који припада власницима без права контроле					
	Губитак који припада матичном ентитету					
	Губитак који припада власницима без права контроле					
	Зарада по акцији					
	Основна зарада по акцији (у дин. без пара)					
	Умањена (разводњена) зарада по акцији (у дин. без пара)					

18 фин. инст- финансијски инструменти

19 ВК - валутна клаузула

4. УЛАГАЊА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Група поштује највише међународне стандарде и вредности у креирању финансијских производа и услуга, развија и спроводи активности на пољу заштите животне средине и заштите људских и радних права. Усвајањем Политике и Процедуре управљања ризиком заштите животне и друштвене средине на нивоу банкарске Групе, Група је дефинисала стандарде за идентификовање, праћење и управљање ризицима животне и друштвене средине у процесу одобравања и праћења пласмана. Овај документ се адекватно примењује на нивоу чланица Групе кроз инкорпорирање аката на нивоу сваке чланице уз поштовање локалне регулативе и интерних аката чланица Групе усаглашених са актима Банке. Такође, Група развија активности на пољу заштите животне средине и заштите људских и радних права, примењујући најбољу праксу одрживог финансирања. Интерним актима дефинисан је и поступак за решавање и давање одговора на приговоре по основу директног или индиректног утицаја пословних активности на животну и друштвену средину.

Приступи управљања ризиком заштите животне и друштвене средине обухватају два нивоа управљања: на нивоу појединачног пласмана и на нивоу целокупног портфолија. За сваку делатност клијената банкарска Група дефинише ниво ризичности, односно категорију ризика, са аспекта утицаја на животну и друштвену средину.

Кроз категоризацију пласмана у зависности од нивоа ризика за животну и друштвену средину, Група процењује у ком проценту се финансирају делатности које могу имати штетне последице по окружење. Такође, Група континуирано прати ванредне догађаје код клијената код којих такви догађаји могу имати негативан утицај на животну средину, здравље или безбедност или заједницу у целини, и о томе редовно обавештава органе управљања појединачних чланица и банкарске Групе.

У циљу заштите животне средине и минимизирања могућности за појаву догађаја који могу имати штетан утицај на животну средину, здравље или безбедност или заједницу у целини, Група примењује листу делатности, пројеката односно активности које су искључене из финансирања или послује у складу са дефинисаним лимитима према појединим делатностима, чиме испуњава стандарде добре међународне праксе у овој области. Почетком 2020. године, матична Банка је дефинисала могућност финансирања високо контролисаних лица која се баве активностима производње и трговине наоружањем и војном опремом, односно робом двоструке намене.

Чланице банкарске Групе на месечном нивоу извештавају Функцију управљања ризицима матичне Банке и остале надлежне пословне и оперативне функције о нивоима ризика са аспекта утицаја на животну и друштвену средину. У случају прекорачења интерних лимита чланице банкарске Групе достављају образложење са предлогом мера и планом активности, а Функција управљања ризицима извештава Извршни одбор матичне Банке. Функција управљања ризицима на шестомесечном нивоу извештава Извршни и Управни одбор матичне Банке о управљању ризицима заштите животне и друштвене средине на консолидованој основи, а Републику Србију као већинског акционара на годишњем нивоу.

5. ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ

По завршетку 2019. године, а у току прва два квартала 2020. године од значајнијих пословних догађаја, издвајамо да је:

- 09.03.2020. године одржана редовна седница Скупштине акционара Банке на којој је донета:
 - Одлука о усвајању Стратегије и Бизнис плана Комерцијалне банке АД Београд за период 2020 -2022. године;
- 28.04.2020. године одржана редовна седница Скупштине акционара Банке на којој су донете:
 - Одлука о усвајању Годишњег извештаја о пословању Комерцијалне банке АД Београд и редовних финансијских извештаја за 2019. годину са мишљењем спољног ревизора;
 - Одлука о усвајању Годишњег извештаја о пословању Групе и консолидованих финансијских извештаја Групе Комерцијалне банке АД Београд за 2019. годину са мишљењем спољног ревизора;
 - Одлука о расподели добитка из 2019. године и нераспоређеног добитка из ранијих година.

Због избијања пандемије корона вируса COVID-19 у Републици Србију је 16.03.2020. године проглашено ванредно стање које је трајало до 06.05.2020. године.

Народна банка Србије је 17.03.2020. године донела Одлуку о привременим мерама за очување стабилности финансијског система, којом се уређују мере и активности које је банка дужна да примени у условима пандемије изазване вирусом COVID-19, ради очувања стабилности финансијског система у Републици Србији.

По завршетку другог квартала, а до дана израде Извештаја, дана 17.07.2020. године одржана је ванредна седница Скупштине акционара Банке на којој су донете:

- Одлука о именовању спољног ревизора Банке за 2020. годину и
- Одлука о усвајању ревидиране Стратегије и Бизнис плана Комерцијалне банке АД Београд за период 2020. – 2022. године.

Народна банка Србије је дана 27.07.2020. године донела Одлуку о привременим мерама за банке ради ублажавања последица пандемије COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система.

На основу одлука Скупштине акционара Банке, а након испуњења свих потребних услова, Извршни одбор Банке је дана 20.08.2020. године донео одлуке о исплати дивиденде за пословне године 2014., 2015., 2016, 2017, 2018. и 2019. године.

Остали значајни догађаји након дана биланса у Групи односно у чланицама Групе, обелодањени су у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје – Догађаји након датума биланса стања.

6. ПЛАН БУДУЋЕГ РАЗВОЈА ГРУПЕ

Стратегије и планови пословања за будући период дефинишу се и усвајају на нивоу појединачних чланица Групе²⁰.

Пословање зависних банака, чланица Групе, као и Матичне банке у наредном периоду генерално биће усмерено најпре на одржавање али и на раст тржишног учешћа уз прихватљив ниво пословног ризика, а првенствено кредитног ризика. Када се говори о кредитирању сектора становништва, као профитабилнијем сегменту клијената, у наредном периоду, банке чланице Групе ће бити усмерене на ширење и унапређење базе клијената.

²⁰ У оквиру ове тачке извештаја су приказани делови преузети из појединачних Стратегија и бизнис планова чланица Групе, односно из ревидираних Стратегија и бизнис планова чланица Групе

Поред сегмента становништва, у фокусу кредитне активности биће микро клијенти, мала и средња предузећа, односно органи локалне самоуправе.

У наредном периоду спроводиће се опрезна политика одобравања пласмана привредним клијентима, акценат ће бити првенствено на квалитету кредитног портфолија, са појачаним мониторингом пословања клијената, кредитираних пројеката и примљених колатерала. Циљ је да се благовремено идентификују сви сигнали упозорења који могу указати на немогућности клијената да измирују своје обавезе, односно који ће указати на потешкоће у наплати потраживања. Менаџмент целе Групе биће усмерен и на убрзање самог процеса одобравања кредита односно аутоматизације обраде кредитних захтева као и даљу дигитализацију пословања. Не очекује се повећање обима ненаплативих кредита (НПЛ-а) у будућем периоду.

Основни стубови стратегије развоја **Комерцијалне банке а.д. Београд**, Матичне банке, у будућем трогодишњем периоду су²¹:

- раст пласмана клијентима (као кључни аспект будуће профитабилности у ситуацији смањења каматних стопа на хартије од вредности, уз пласмане вишкова ликвидних средстава у ниско ризичне хартије од вредности);
- очување квалитета кредитног портфолија у циљу заджавања НПЛ-а на ниском нивоу као и трошкова кредитног ризика;
- побољшање - промена структуре клијената - таргетирање клијената на темељу демографије и стандарда (узимајући у обзир развој иновативних производа, пре свега дигитализације); уз померање унутар корисничке базе клијената и очување квалитета постојећег портфолија;
- раст удела прихода од накнада и провизија у односу на приходе од камата (Банка ће имати већи фокус на приходе од накнада и провизија обзиром на тенденцију пада каматних стопа и примену дигитализације у циљу привлачења нових клијената млађе популације);
- контрола висине оперативних расхода и даље побољшање ефикасности у пословању (путем строжије финансијске дисциплине) у циљу смањења рација оперативних трошкова према приходима, током целог планског периода (CIR);
- очување адекватне капиталне позиције, уз исплату кумулираних дивиденди из претходних година и дивиденде по основу планираног добитка у наредном трогодишњем периоду (ПАК ≈29,6% просек током наредног планског периода).

Као стратешки циљеви за будући период **Комерцијалне банке а.д. Бања Лука** дефинисани су²²:

- раст пласмана комитентима као кључни аспект профитабилности (проактивне иницијативе унакрсне продаје других производа које имају за циљ генерисање одрживог раста високо квалитетних производа, уз раст пласмана комитентима са акцентом на стабилност и квалитет кредитног раста);
- рана идентификација и контрола ризика што треба да доведе до ниског нивоа нето расхода исправки вредности (акценат ће бити на стабилности и квалитету кредитног портфолија);
- побољшање структуре клијената (поред великих предузећа усмереност и ка јединицама локалне самоуправе, малим и средњим предузећима и микро клијентима);
- стабилан удео прихода од накнада и провизија (очувати стабилно учешће нето прихода од накнада и провизија у укупном нето приходу од банкарског пословања);
- контролисање висине оперативних расхода (боља финансијска дисциплина и контрола оперативних расхода, смањење CIR показатеља у трогодишњем периоду);
- очување добре капиталне позиције (и поред измене у законској регулативи која је у примени од 01.01.2020. године, и која је утицала на висину капитала, циљ је да се до краја планског периода увећа укупан књиговодствени капитал и очува висина регулаторног капитала).

21 Стратегија и Бизнис план Комерцијалне банке а.д. Београд за период 2020-2022. године и ревидирана Стратегија и Бизнис план Комерцијалне банке а.д. Београд за период 2020.- 2022. година

22 Стратегија и бизнис план 2020-2022. године Комерцијалне банке а.д. Бања Лука и ребаланс Стратегије и бизнис плана Комерцијалне банке а.д. Бања Лука

Основни стратешки циљеви пословања **Комерцијалне банке а.д. Подгорица** за будући плански период су следећи²³:

- усмеравање пажње и активности преваходно на физичка лица веће платежне способности, редовних месечних примања, запослених у стабилним институцијама, јавним установама, привредним лицима;
- проширење сарадње са клијентима физичким лицима кроз њихово везивање за што већи број производа/услуга које Банка има у својој понуди;
- развој и унапређење имиџа Банке и континуирана комуникација са клијентима у циљу повећања броја мањих депозита (по виђењу и орочених) физичких лица и задржавања свих депозита у Банци;
- код физичких лица појачати активност у сегменту „cross selling“-а у Банци у циљу јачања односа са клијентима, повећања броја производа и прихода по клијенту;
- проширивање и комплетирање активности на дигитализацији пословања и примени нових банкарских технологија како би се употпунила понуда клијентима и олакшало коришћење услуга, а смањили трошкови;
- код кредитних пласмана становништву, главна пажња ће бити на готовинским у односу на стамбене кредите због повољнијих ценовних услова;
- одржавање нивоа и квалитета кредитног портфолиа правних лица уз очување здравог дела клијентске базе;
- повећање броја клијената у сегменту микро и малих предузећа који нису значајно погођени кризом изазваном пандемијом вируса COVID-19;
- јачање базе клијената који имају депозит у Банци;
- одржавање континуитета у гаранцијском пословању.

Пословни циљеви ДЗУИФ **КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд** за будући плански период су²⁴:

- повећање билансне активе у све три године планског циклуса;
- обавезе друштва остају на истом нивоу;
- улагање имовине у инвестиционе јединице Новчаног фонда;
- раст прихода од управљања фондовима, стабилни финансијски приходи уз контролу висине расхода пословања што ће резултирати значајним повећањем годишњег нето добитка;
- као резултат раста нето добитка у све три године планског циклуса очекују се високе стопе приноса на капитал и активу;
- због очекивања да ће бити отежани услови за инвестирање, очекује се и нешто нижи принос на финансијске пласмане.

7. ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

Група континуирано прати активности на тржишту банкарских производа, при чему чланице Групе самостално користе расположиве кадрове, а по потреби ангажују и специјализоване, независне агенције за истраживање јавног мњења.

Комерцијална банка је током 2020. године детаљно и ажурно пратила дешавања на финансијском тржишту и успешно се прилагођавала условима и променама на истом, како би задржала своју водећу позицију, што показују и спроведена истраживања.

Тржишна позиционираност Банке као брэнда, њених производа и услуга, проверавана су и током 2020. године, кроз банкарски Омнибус, који спроводи истраживачка агенција „ИПСОС“, специјализована за ову врсту истраживања. Истраживања показују да Банка у дужем временском периоду држи једну од водећих позиција у очима јавности, мерено критеријумима препознатљивости брэнда, квалитета и задовољства

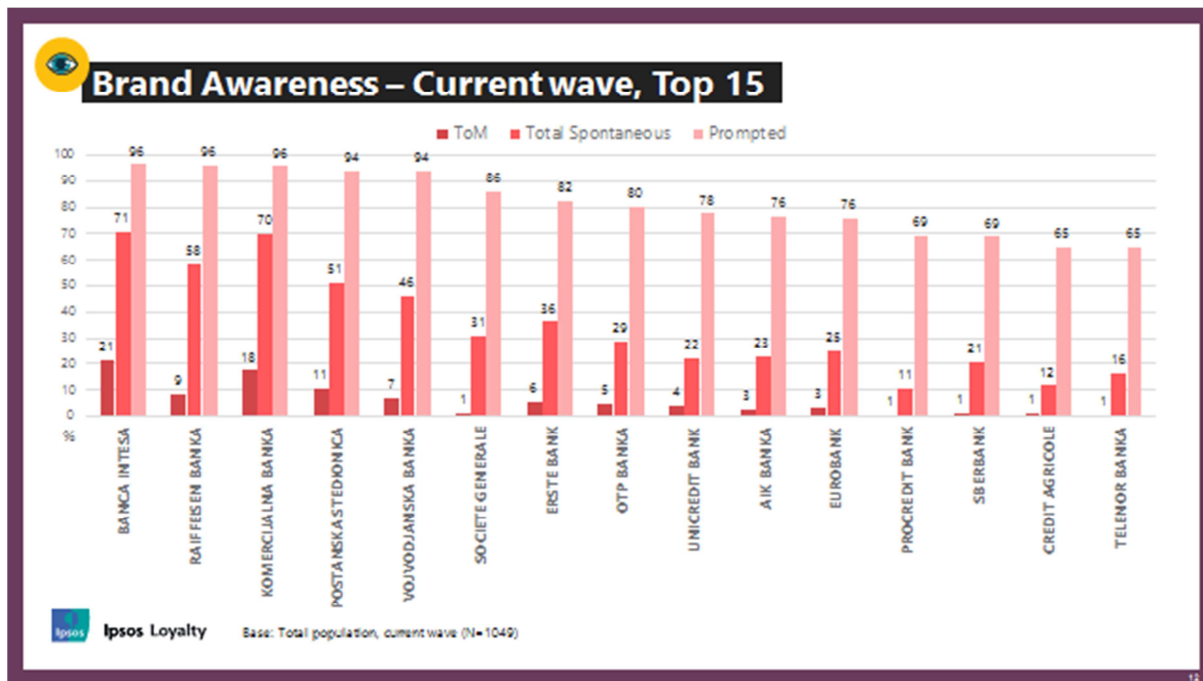
²³ План пословања Комерцијалне банке а.д. Подгорица за период 2020-2022. година и ребаланс Плана пословања Комерцијалне банке а.д. Подгорица за период 2020. - 2022. година

²⁴ Пословни план ДЗУИФ КомБанк Инвест Београд за период 2020. - 2022. године

производима и услугама које клијенти користе. Сви резултати истраживања постављају се на интерни портал Банке, а са њима се упознају и циљне групе, ради додатног јачања брэнда Комерцијална банка.

Извештај последњег банкарског Омнибуса (из маја 2020. године) показује да се, по мишљењу испитаника, када је реч о спонтаној свесности људи о банкарским брэндовима, на првом месту налазе Комерцијална банка, Ванса Intesa и Raiffeisen banka међу водећих 15 банака у Србији.

Препознатљивост брэнда банака у Србији (банкарски Омнибус, мај 2020. године)

8. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА И УДЕЛА

Чланице Групе нису стицале сопствене акције у текућој пословној години, а не намеравају ни да стичу сопствене акције у наредном периоду.

9. ПОСЛОВАЊЕ ОГРАНАКА ПРЕ КОНСОЛИДАЦИЈЕ

Зависне банке (Комерцијална банка а.д. Бања Лука и Комерцијална банка а.д. Подгорица) воде пословне књиге и састављају финансијске извештаје у складу са рачуноводственим прописима Босне и Херцеговине (Републике Српске) односно Републике Црне Горе. ДЗУИФ КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд израђује финансијске извештаје у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

У сврху припремања консолидованих финансијских извештаја појединачни финансијски извештаји зависних банака и Друштва КомБанк ИНВЕСТ су прилагођени презентацији финансијских извештаја на основу:

- рачуноводствених прописа Републике Србије,
- интерних аката Матичне банке - Комерцијалне банке а.д. Београд и
- релевантних МРС и МСФИ.

Рекласификовани појединачни биланси стања чланица Групе пре консолидовања на дан 30.06.2020. године

Р.Б.	ОПИС	КБ Београд	КБ Бања Лука	КБ Подгорица	КомБанк ИНВЕСТ
	<i>(у хиљадама РСД)</i>				
1.	Готовина и средства код централне банке	76.487.156	4.104.794	2.444.147	94
2.	Потраживања по основу деривата	3.490	-	-	-
3.	Хартије од вредности	154.573.244	3.475.610	2.364.105	152.328
4.	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	19.186.238	1.459.578	955.566	16.100
5.	Кредити и потраживања од комитената	188.897.608	17.571.686	11.767.236	-
6.	Инвестиције у зависна друштва	5.480.888	-	-	-
7.	Нематеријална имовина	568.956	43.566	27.627	-
8.	Некретнине, постројења и опрема	6.208.933	381.740	384.825	183
9.	Инвестиционе некретнине	1.838.717	250.035	88.337	-
10.	Текућа пореска средства	-	3.604	-	78
11.	Одложена пореска средства	1.039.709	-	-	2.058
12.	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	138.017	103.439	200.856	-
13.	Остала средства	5.268.257	34.154	444.397	2.236
14	УКУПНА АКТИВА (од 1 до 13)	459.691.213	27.428.207	18.677.095	173.077
15.	Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	4.532.788	5.594.113	967.681	-
16.	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	359.771.391	17.232.439	14.802.961	-
17.	Резервисања	1.831.147	21.185	130.586	12.641
18.	Текуће пореске обавезе	-	-	69	-
19.	Одложене пореске обавезе	-	13.343	7.585	-
20.	Остале обавезе	17.936.010	444.241	201.110	1.783
21.	УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ (од 15 до 20)	384.071.336	23.305.320	16.109.992	14.424
22.	Укупно капитал	75.619.878	4.122.887	2.567.103	158.653
23.	УКУПНА ПАСИВА (21+22)	459.691.213	27.428.207	18.677.095	173.077

НАПОМЕНА: За потребе консолидовања врши се рекласификација позиција у појединачним (статутарним) финансијским извештајима чланица Групе које утичу на корекцију билансне суме и резултата у билансу успеха исказаних у статутарним извештајима. Кориговани (реклаификовани) финансијски извештаји представљају почетне билансне извештаје и позиције које су даље предмет консолидације.

Рекласификовани појединачни биланси успеха чланица Групе пре консолидовања за период од 1. јануара до 30. јуна 2020. године

Р.Б.	ОПИС	КБ Београд	КБ Бања Лука	КБ Подгорица	КомБанк ИНВЕСТ
1	2	3	4	5	6
	<i>(у хиљадама РСД)</i>				
1.1.	Приходи од камата	6.525.686	408.139	357.292	257
1.2.	Расходи од камата	(574.142)	(94.438)	(62.061)	-
1.	Нето приход по основу камата	5.951.544	313.701	295.231	257
2.1.	Приходи од накнада и провизија	3.225.705	122.008	107.605	13.267
2.2.	Расходи накнада и провизија	(845.769)	(38.340)	(23.943)	(1.202)
2.	Нето приход по основу накнада и провизија	2.379.936	83.668	83.662	12.064
3.	Нето добитак/губитак по основу промене фер вредности ФИ ²⁵	35.085	-	-	1.404
4.	Нето добитак/губитак по основу рекласификације ФИ	-	-	-	-
5.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања ФИ који се вреднују по фер вредности	108.307	6.793	1.168	4
6.	Нето добитак/губитак по основу заштите од ризика	-	-	-	-
7.	Нето приход/расход од курсних разлика и ефеката уговорене ВК ²⁶	(8.161)	620	7.309	-
8.	Нето приход/расход по основу умањења обезвређења финансијских средстава која се не вредују по фер вредности кроз БУ	(81.834)	(11.184)	(11.608)	-
9.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања ФИ који се вреднују по амортизованој вредности	-	-	-	-
10.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједичке подухвате	-	-	-	-
11.	Остали пословни приходи	125.186	4.753	2.782	-
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	8.510.063	398.351	378.544	13.729
12.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(3.110.456)	(181.988)	(146.668)	(7.728)
13.	Трошкови амортизације	(492.842)	(57.807)	(46.425)	(10)
14.	Остали приходи	734.678	5.232	5.667	5
15.	Остали расходи	(2.714.297)	(135.340)	(143.293)	(3.437)
	ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	2.927.146	28.448	47.826	2.559
16.	Порез на добитак	-	(3.654)	(69)	-
17.	Добитак по основу одложених пореза	17.252	-	883	-
18.	Губитак по основу одложених пореза	(158.749)	(278)	(3.064)	-
19.	ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	2.785.649	24.516	45.576	2.559

25 ФИ - финансијски инструменти

26 ВК - валутна клаузула

10. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА ПРОЦЕНУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА ГРУПЕ

За адекватну процену финансијског положаја Групе, на дан 30.06.2020. године, од кључног значаја су следећи финансијски инструменти односно билансне позиције: кредити и потраживања од комитената, хартије од вредности, готовина и средства код централне банке, депозити и обавезе према другим комитентима и капитал.

Позиција кредити и потраживања од комитената на дан 30.06.2020. године чини 43,9% укупне консолидоване активе и повећана је за 10.002,4 милиона динара у односу на почетак године.

Позиција хартије од вредности чини 32,3% укупне консолидоване активе Групе и повећана је за 16.085,9 милиона динара у односу на почетак године. Наведно улагање у хартије од вредности највећим делом се састоји од пласмана Комерцијалне банке а.д. Београд у хартије од вредности Републике Србије у износу од 154.573,2 милиона динара што чини 96,3% укупног износа на нивоу Групе.

Готовина и средства код централне банке на дан 30.06.2020. године чине 16,7% консолидоване активе (на дан 31.12.2019. године наведена позиција је у активи учествовала са 16,1%) и повећана су за 6.380,0 милиона динара у односу на почетак године.

С друге стране, у консолидованој пасиви Групе, депозити и остале обавезе према другим комитентима чине 78,7% консолидоване пасиве (на дан 31.12.2019. године чинили су 78,0%) и повећани су за 20.819,1 милион динара. Депозити су представљали основни извор финансирања и током 2020. године како зависних банака тако и Матичне банке.

Позиција укупан капитал Групе на дан 30.06.2020. године чини 15,5% консолидоване пасиве (на дан 31.12.2019. године чинила је 16,7%) и смањен је за 2.383,9 милиона динара, углавном због промена на рачуноводственом капиталу Комерцијалне банке а.д. Београд услед евидентирања Одлуке о расподели добитка из 2019. године и нераспоређеног добитка из ранијих година.

Чланице Групе су добро капитализоване, а показатељ адекватности капитала Групе износи 27,87% и значајно је изнад прописаног лимита.

11. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Управљање ризицима је кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произлази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којим се управља кроз идентификовање, мерење, процену, праћење, контролу и ублажавање, односно успостављањем ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Група је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, методологије за управљање појединачним ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефикасан и ефикасан процес управљања свим ризицима којима је Група изложена или може бити изложена у свом пословању, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала. Такође, у систем управљања ризицима интегрисан је и План опоравка Групе, као механизам ране идентификације ситуације тешког финансијског поремећаја у коме Група може предузети мере, односно применити дефинисане опције опоравка у циљу спречавања уласка у фазу ране интервенције у којој активно учешће има регулатор, или побољшања већ погоршаног финансијског стања.

Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом и планом управљања капиталом, Група је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика,

одржавање потребног нивоа адекватности капитала, развој активности Групе у складу са пословним стратегијама појединачних чланица и могућностима и развојем тржишта у циљу стварања конкурентских предности, диверзификација ризика којима је Група изложена, одржавање учешћа НПЛ-а у укупним кредитима до прихватљивог нивоа за Групу, одржавање показатеља покрића ликвидном активом изнад нивоа прописаног регулативом и интерним лимитима.

Група перманентно прати све најаве и измене регулаторног оквира, анализира утицај на ниво ризика и предузима мере за благовремено усклађивање свог пословања са новим прописима, а током 2020. године посебно у делу регулативе која се односи на очување стабилности финансијског система, као и подршке привреди за ублажавање последица COVID-19 пандемије од стране регулатора на тржиштима на којима банкарска Група послује. У марту 2020. године Народна банка Србије, Централна банка Црне Горе и Агенција за банкарство Републике Српске усвојиле су одлуке којима се прописује застој у отплати обавеза дужника у условима потенцијалних ризика узрокованих ванредном здравственом ситуацијом у земљи матичне Банке и земљама чланица Групе и извршиле усклађивање постојећих прописа из области управљања ризицима у банкама, са којима се и Група благовремено ускладила у свом пословању. Кроз јасно дефинисан процес увођења нових и значајно измењених производа, услуга и активности у вези са процесима и системима Група анализира њихов утицај на будућу изложеност ризицима у циљу оптимизације својих прихода и трошкова за процењени ризик, као и минимизирања свих потенцијално могућих негативних ефеката на финансијски резултат Групе.

Детаљнији приказ циљева и политика управљања ризицима Групе је представљен у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје.

Политика заштите од изложености кредитном ризику

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, Група примењује технике ублажавања кредитног ризика прибављајући и прихватљиве инструменте обезбеђења (колатерале), као секундарне изворе наплате пласмана. Група настоји да послује са клијентима добре кредитне способности, процењујући је у моменту подношења захтева и редовним мониторингом дужника, пласмана и колатерала, у циљу благовременог предузимања одговарајућих активности у поступку наплате.

Врсте обезбеђења потраживања зависе од процене кредитног ризика дужника и утврђују се у сваком конкретном случају појединачно, а њихово прибављање се врши по закључењу уговора и пре реализације пласмана.

Група је унутрашњим актима регулисала вредновање инструмената кредитне заштите и управљање тим инструментима.

Група посебну пажњу поклања утрживости и адекватној процени колатерала, у вези са чим приликом процене вредности колатерала, ангажује овлашћене проценитеље, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмању могућу меру, а непокретности, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залоге морају бити осигуране код осигуравајућег друштва прихватљивог за Групу, уз полисе осигурања винкулиране у корист конкретне чланице Групе.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала, процењена вредност се коригује за дефинисане проценте умањења у зависности од врсте колатерала и локације непокретности, који се редовно преиспитују и ревидирају.

Група посебну пажњу посвећује мониторингу колатерала и предузима активности на обезбеђењу нових процена вредности, али и на прибављању додатних колатерала, пре свега код клијената са идентификованим проблемима у пословању, али и клијената код којих је покривеност изложености колатералима смањена услед пада вредности прибављених колатерала.

У циљу адекватног управљања ризицима, Група спроводи активности анализе кредитног ризика при одобрењу пласмана и успостављањем система за праћење, превенцију и управљање ризичним пласманима укључујући и адекватну идентификацију потенцијално ризичних клијената (Watch List), врши ублажавање кредитног ризика код клијената наведеног статуса, као и кроз предузимање мера и

акција у циљу заштите интереса Групе и спречавања негативних ефеката на њен финансијски резултат и капитал.

У првој половини 2020. године Група је наставила са унапређењем система управљања ризицима. Ревидирала је Стратегију управљања ризицима (смањила је највиши прихватљив ниво НПЛ-а), допунила и изменила процедуре и методологије у циљу усклађивања са изменама локалне и међународне регулативе и унапређеном пословном праксом. Група континуирано унапређује систем управљања ризицима који се ослања на постулате независности функције управљања ризицима од центара за преузимање ризика, правремености токова информација који подржавају процес доношења одлука, као и транспарентности и исправности достављених информација.

У првој половини 2020. године Група у насталим условима изазваним COVID-19 пандемијом, Група је успешно наставила са активностима на побољшању квалитета кредитног портфолија путем смањења настајања нових лоших кредита и решавања проблема клијената који су већ препознати као проблематични, а спроводила је и активности на смањењу ненаплативих пласмана (наплата и отпис преносом у целости обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију). У складу са Одлуком Народне банке Србије о рачуноводственом отпису билансне активе банке (примена од 30.09.2017. године), као и прописом Централне банке Црне Горе и Агенције за банкарство Републике Српске, матична Банка и Комерцијална банка Бања Лука су током прве половине 2020. године вршиле пренос 100% обезвређених кредита из билансне у ванбилансну евиденцију, што је осим наплате ризичних пласмана утицало на смањење показатеља НПЛ-а. У Комерцијалној банци Подгорица током прве половине 2020. године није било пребацавања 100% исправљених пласмана у ванбилансну евиденцију.

Група примењује МСФИ 9 стандард и у складу са наведеним стандардом врши обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама. Примењује се концепт „очекиваних губитака“ кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских фактора на будуће кретање вероватноће наступања статуса неизмирења обавеза на бази статистички доказаних међузависности, при чему је у првој половини 2020. године Група увела могућност коришћења више различитих сценарија – уколико за тим постоји потреба, укључујући и експертски процењена сценарија у условима који се значајно разликују у односу на историјско искуство Групе. Портфолио се диференцира на три нивоа који прате статус клијента (ниво 1 – ПЛ клијенти без идентификованог погоршања кредитног ризика, ниво 2 – ПЛ клијенти са идентификованим погоршањем кредитног ризика – мереног сетом дефинисаних критеријума, ниво 3 – НПЛ клијенти). У условима пандемије вируса COVID-19 и неопходности укључивања додатних експертских процена у очекивано кретање default rate-а, Група је претпоставила да ће ефекти наведене пандемије резултирати комбинацијом кривих V и U облика, које карактеришу мањи ефекти током 2020. године, да би се током 2021. године негативни ефекти повећали, уз очекивани опоравак у 2022. години. Такође, у складу са МСФИ 9 стандардом, Група обрачунава обезвређење и за изложености према државама и централним банкама чланица банкарске Групе, а трајни улози (осим трајних улога у зависна друштва) се вреднују по фер вредности.

Током прве половине 2020. године, код свих чланица Групе присутан је реални раст исправки вредности (биланс успеха) што је узроковано растом код постојећих појединачно обезвређених пласмана привредних клијената матичне Банке као резултат процене повећања кредитног ризика услед погоршања финансијског стања, праћено повећањем код ПЛ клијената привреде и становништва, услед преласка појединих клијената из нивоа 1 у ниво 2 по основу идентификованог погоршања кредитног ризика услед значајаног утицаја пандемије COVID-19 на одређене привредне делатности, уз благи раст вероватноћа наступања статуса неизмирења обавеза као резултат промене очекивања кретања макроекономских фактора. Као резултат свега наведеног, Група је извршила додатно прилагођавање нивоа обезвређења за кредитне ризике, које се огледа у издвајању додатног заштитног слоја обезвређења или утицаја погоршања макроекономских очекивања.

На смањење исправки вредности у билансу стања у Групи највише је утицао пренос 100% обезвређених пласмана из билансне у ванбилансну евиденцију код Матичне Банке.

Група је у свом пословању посебно изложена следећим врстама ризика:

- Кредитном и са њим повезаним ризицима.
- Ризику ликвидности.
- Тржишном ризику.
- Каматном ризику у банкарској књижи.
- Оперативном ризику.
- Ризику улагања.
- Ризику изложености.
- Ризику земље као и свим другим ризицима који се могу појавити у редовном пословању Групе.

Изложеност кредитном ризику

Кредитни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе, услед неизвршења обавеза дужника према чланицама Групе. Кредитни ризик условљен је кредитном способношћу дужника, његовом уредношћу у извршавању обавеза према чланицама Групе, као и квалитетом инструмената обезбеђења.

Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Групе у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Групе, на основу које се омогућује лимитирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе, уз минимизирање капиталних захтева за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања, ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука и у циљу одржавања адекватности капитала на прихватљивом нивоу. Банке, чланице банкарске Групе, управљају кредитним ризиком на нивоу клијента, групе повезаних лица и целокупног кредитног портфолија. Такође, одобравају пласмане клијентима (правним и физичким лицима) за које процењују да су кредитно способни вршећи анализу, односно квантитативно и/или квалитативно мерење и процену кредитног ризика и финансијског стања дужника. Процес мерења кредитног ризика је заснован на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга, као и на примени регулативе. Праћењем и контролом портфолија у целини и по појединим сегментима, Група врши поређење са претходним периодима, идентификује трендове кретања и узроке промена нивоа кредитног ризика. Такође, прати показатеље квалитета активе (кретање НПЛ-а, степена покривености НПЛ-а исправкама вредности и слично), као и изложеност према регулаторно и интерно дефинисаним лимитима. Процес праћења квалитета кредита омогућава чланицама Групе да процене потенцијалне губитке, као резултат ризика којима су изложене и да предузму одговарајуће корективне мере.

Изложеност ризику ликвидности

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед немогућности чланица Групе да испуне своје доспеле обавезе услед повлачења постојећих извора финансирања, као и услед немогућности прибављања нових извора финансирања – ризик ликвидности извора финансирања, као и отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту – тржишни ризик ликвидности. Ризик ликвидности испољава се кроз тешкоће Групе у измирењу доспелих обавеза у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива остале пасиве.

Матична Банка, као и чланице Групе, у свом пословању поштују основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво ликвидних средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштују принцип солвентности формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног поврата на капитал.

Ризик ликвидности испољава се и у немогућности Групе да трансформише поједине делове активе у ликвидна средства у кратком року. Група врши анализу ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве, односно обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Ризик ликвидности извора средстава заправо представља ризик да Група неће моћи да испуни обавезе услед повлачења нестабилних извора средстава, односно немогућности прибављања нових извора средстава. Са друге стране, ризик ликвидности испољава се и кроз дефицит резерви ликвидности и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама. Током прве половине 2020. године Група је била усклађена са регулаторним и интерно дефинисаним лимитима, и у условима нешто нижих прилива услед примене мораторијума на отплату кредита, током другог квартала, сви показатељи ризика ликвидности били су виши у односу на дефинисане лимите.

Матична Банка, као и чланице Групе, активно предузимају превентивне мере у циљу минимизирања изложености ризику ликвидности.

Изложеност тржишним ризицима

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена тржишних варијабли и обухвата девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Група је изложена девизном ризику који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед волатилности девизних курсева, односа промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. У циљу минимизирања изложености девизном ризику Група врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама поштујући принципе рочне трансформације средстава. У току прве половине 2020. године, Група је била усклађена са регулаторним показатељем девизног ризика који је изражен као 20% регулаторног капитала.

Изложеност каматном ризику

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Матична Банка, као и чланице Групе, на свеобухватан начин благовремено утврђују узроке текуће и процењују факторе будуће изложености каматном ризику. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и пасиве.

Управљање каматним ризиком има за циљ одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат и економску вредност капитала, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматних стопа и усклађивања извора са пласманима према висини каматне стопе и рочности.

Изложеност оперативним ризицима

Оперативни ризик је ризик могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед пропуса у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационом и другим системима у банкама чланицама Групе, као и услед наступања непредвидивих екстерних догађаја. Оперативни ризик укључује и правни ризик, који представља ризик настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу судских или вансудских поступака. Банке чланице Групе спроводе мерење изложености оперативним ризицима кроз евиденцију догађаја, праћење кључних индикатора ризика, самопроцењивање и стресно тестирање оперативног ризика. Група предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси. У циљу минимизирања правног ризика и утицаја истог на финансијски резултат, Група наставља и даље да унапређује своју

пословну праксу у делу правовременог резервисања по основу тужбених захтева против банака чланица Групе, а у складу са проценом будућег очекиваног губитка по том основу.

Ризик улагања

Ризик улагања Групе представља ризик улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. У складу са регулативом прати се ниво трајних улагања и о томе се обавештавају Органи и Одбори Групе. На овај начин се обезбеђује да улагање чланица Групе у једно лице које није у финансијском сектору не пређе 10% капитала Групе, те да улагања чланица Групе у лица која нису у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине не пређу 60% капитала Групе.

Велика изложеност

Велика изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Групом, јесте изложеност која износи најмање 10% капитала Групе. У току прве половине 2020. године, Матична банка и банке чланице банкарске Групе су биле усклађена са регулаторним и интерно дефинисаним лимитима изложености.

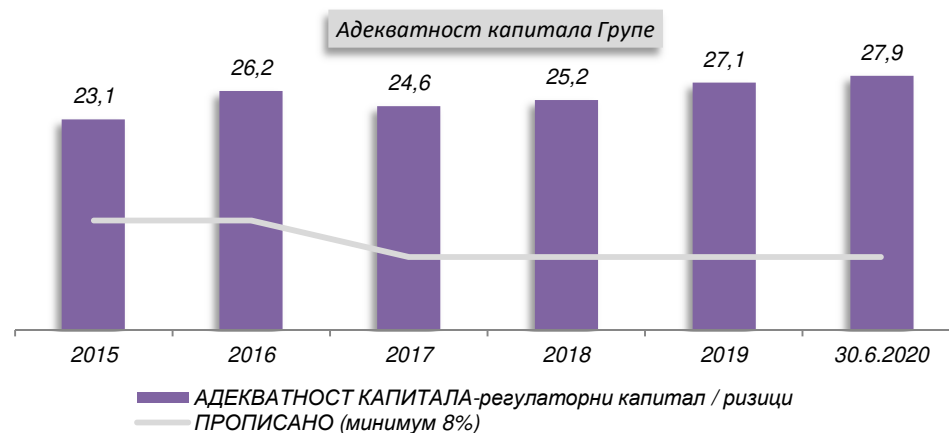
Изложеност ризику земље

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме су чланице Групе изложене, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе због немогућности чланица Групе да наплате потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Изложеност Групе ризику земље је на прихватљивом нивоу.

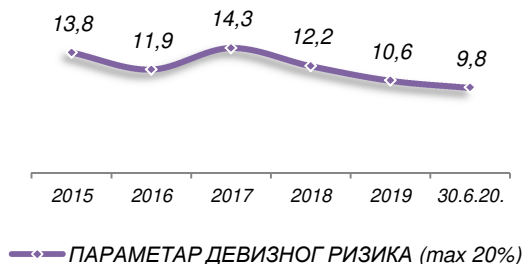
Регулаторни захтеви за Групу КБ

Према Закону о банкама: „За банкарску групу на консолидованој основи утврђују се:

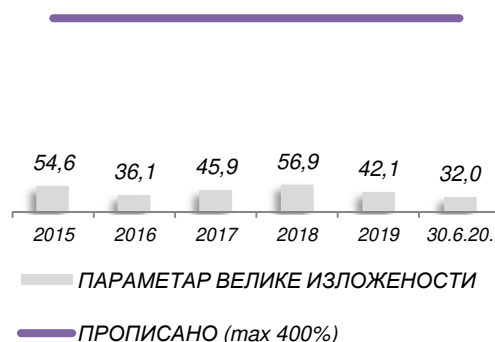
- показатељ адекватности капитала,
- велика изложеност,
- улагање у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине,
- отворена нето девизна позиција.
- показатељ покрића ликвидном активном“.

Параметар девизног ризика Групе

Параметар велике изложености Групе

Лица повезана са Групом

Улагање Групе

12. ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д. БЕОГРАД

Посебан допринос очувању и повећању вредности корпоративног имиџа дале су активности из области друштвено одговорног пословања (ДОП), које је Банка пажљиво одабрала и подржавала и у којима је активно сарађивала са својим партнерима. Банка је пожелела добродошлицу на свет свим бебама рођеним 1. јануара ове године, поклон штедњом у износу од 20.000 динара. Настављена је акција за опремање болница и породилишта „Заједно за бебе“, у оквиру које је почетком године дониран инкубатор Општој болници у Вршцу. Редовне активности у области друштвене одговорности прекинула је ванредна ситуација у земљи изазвана пандемијом корона вируса. Банка је одговорила на овај изазов процедурама које су омогућиле пословање и у овој ситуацији, као и усмеравањем средстава на ванредне набавке и донације медицинског материјала и опреме за болнице. На почетку пандемије, донирано је осам милиона динара Републичком фонду за здравствено осигурање за набавку респиратора, а у сарадњи са Фондом Б92, хитно је дониран инкубатор за породилиште болнице Драгиша Мишовић, које збрињава труднице и новорођену децу са дијагнозом COVID-19. Овој болници у истој донацији, поклоњено је 100 неинвазивних маски које замењују интубирање пацијената код коришћења респиратора и пацијентима значајно олакшавају процес лечења.

Све спроведене активности Комерцијалне банке ад Београд у овој области прати одговарајућа ПР подршка, без које савремено тржишно пословање не може да се замисли, а која се нарочито показала као неопходна у ванредним околностима у којима смо се нашли ове године. Банка је квалитетно, јасно и циљано комуницирала са својим „стејхолдерима“, како би их правовремено информисала о свим изменама које су пратиле пословање, као и безбедносним процедурама које је спровела. Тиме је постигнуто међусобно разумевање и задржано поверење у Банку, што доприноси унапређењу стеченог имиџа и репутације.

Маркетиншке активности Банке

Маркетинг активностима у 2020. години наставило се са промоцијом производа и услуга, како постојећих, тако и нових, уз константно подсећање и освежавање брэнда. Прву половину 2020. године, обележиле су кампање у вези са постојећим производима и услугама Банке, као што су кампања за готовинске кредите и кредите за рефинансирање, стамбене кредите, платне картице, електронске сервисе Банке итд.

Акцент у промоцији платних картица је био на домаћој DinaCard картици, а промовисана је нова DinaCard кредитна картица, чије заштитно лице је атлетичарка Ивана Шпановић.

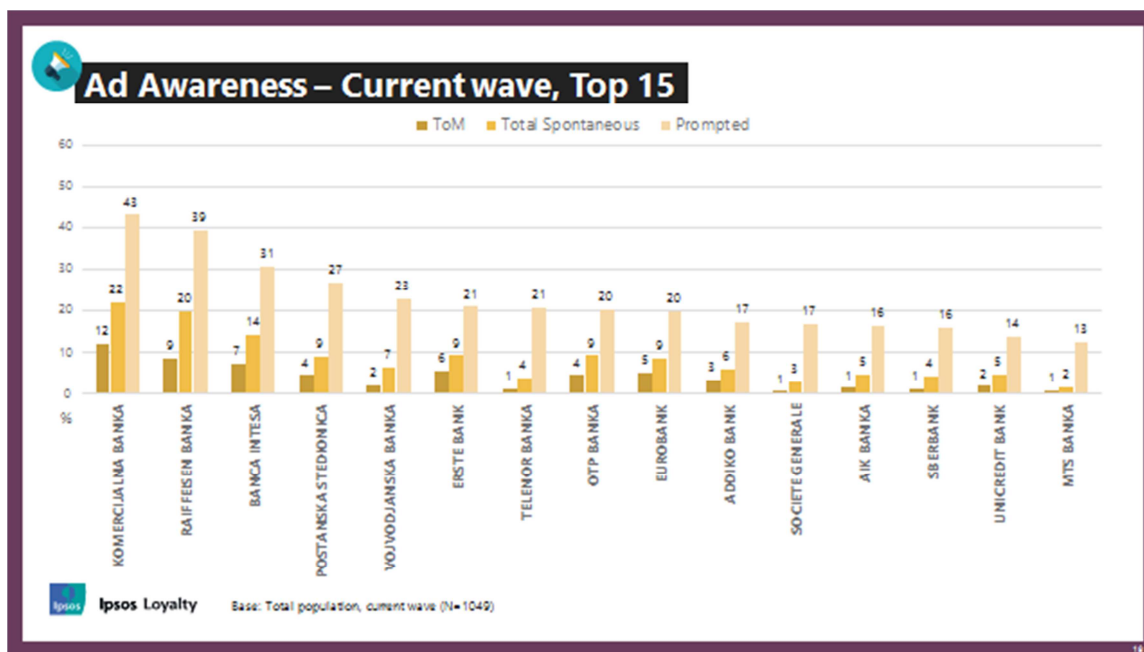
Имајући у виду ванредну ситуацију услед пандемије корона вируса током марта, поред традиционалих канала комуникације, настављена је свеобухватна комуникација преко интернет презентације Банке и друштвених мрежа: „Фејсбук“, „Твитер“, „Јутјуб“, „Инстаграм“, „Вибер“, „Линкедин“. Поменути дигитални канали максимално су допринели информисаности клијената за време трајања ванредне ситуације, јер су информације ажуриране на дневном нивоу. На овај начин су ефекти комуникације били на највишем нивоу, с обзиром да су се искористиле предности и традиционалих и модерних медија. Комуникационе поруке усмерене су на позивање клијената за самозаштиту и смањење присуства већег броја људи у затвореним просторијама као најважнијим превентивним мерама, као и на коришћење електронских сервиса Банке – услуга мобилног и електронског банкарства, банкомата и платних картица. Маркетиншка и ПР комуникација усаглашена је са укупним пословним активностима Банке у вези са пандемијом (мораторијум у отплати кредита, исплата пензија, обавештења о промени радног времена експозитура, кредити за подршку привреди и друго).

Све маркетиншке активности су пропраћене на нашој web страници: www.kombank.com, као и на налозима Банке на друштвеним мрежама.

У анализи грађења свести о банкама, банкарским услугама и производима на основу рекламних порука, може се закључити да комуникационе поруке Комерцијалне банке а.д. Београд остварују најбоље резултате по сва три параметра. Највећем проценту популације су рекламе Комерцијалне банке а.д. Београд прва асоцијација када је реч о оглашавању банкарског сектора. Исто тако, рекламе бележе најбоље резултате када је реч о спонтаној и потпомогнутој свесности.

Када је реч о спонтаној свесности људи о банкарским брэндовима, на првом месту налазе се Комерцијална банка, Raiffeisen banka и Banca Intesa.

Примећеност рекламних кампања банака у Србији (банкарски Омнибус, мај 2020. године)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д. БАЊА ЛУКА

Као друштвено одговорна компанија, Комерцијална банка а.д. Бања Лука из године у годину подржава низ пројеката из области привреде, спорта, образовања, као и разне активности са циљем подршке младим генерацијама и широј друштвеној заједници у целини.

Банка је традиционалним даривањем прворођене бебе у Бања Луци означила почетак друштвено одговорног пословања у 2020. години, што се даље огледало донирањем улога на Цврчак слободној штедњи најбољим ученицима у две основне школе у Бањој Луци поводом школске славе Свети Сава. Такође, у склопу отварања нове Филијале Комерцијалне банке а.д. Бања Лука у Дрвару, обезбеђена је и донација за помоћ вртићу „Мајка Храброст” у Дрвару. Традиционално, поводом обележавања Дана државности Републике Србије, Комерцијална банка а.д. Бања Лука је наградила најбоље литерарне радове ученика из Републике Српске.

Комерцијална банка а.д. Бања Лука велику пажњу придаје сарадњи са образовним институцијама и активностима у сврху подршке развоју и усавршавању младих људи. Доказ томе представља и успостављање сарадње са Економским факултетом у Сарајеву, која се огледа у размени знања и искустава и заједничком учешћу у друштвено корисним пројектима, као што су гостујућа предавања, стажирање, креирање истраживачких радова и омогућавање праксе и запослења у Банци за дипломиране студенте.

Комерцијална банка а.д. Бања Лука се ангажовала и на пољу пружања подршке здравственом систему и унапређењу процеса лечења у здравственим установама. С тим у вези донирана су средства Универзитетском клиничком центру Републике Српске за куповину униформи и радне обуће Клиници интензивне медицине за нехируршке гране. Поред тога, Банка је посредством Удружења банака Босне и Херцеговине помогла у набавци респиратора и заштитне опреме за потребе клиничких центара у Бања Луци, Сарајеву и Мостару.

Прво полугодиште 2020. године обележила је пандемија вируса корона, која се одразила и на пословање Банке у смислу да су онемогућени и одложени бројни догађаји, сајмови и манифестације на којима је Банка традиционално давала свој допринос. Током пандемије, Банка је, у складу са прописима и препорукама, клијентима омогућила олакшице у отплати кредита, као и ниже тарифе за обављање трансакција унутрашњег платног промета путем електронског и мобилног банкарства.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д. ПОДГОРИЦА

Друштвено одговорно пословање и тежња да се помогну и подрже сви пројекти који доприносе широј друштвеној заједници, неизоставан је део активности Комерцијалне банке а.д. Подгорица. У 2020. години, Банка је подржала иницијативу Удружења банака за помоћ Клиничком центру Црне Горе, те донирала новчана средства као помоћ при куповини респиратора у ситуацији проглашене пандемије вируса COVID-19.

Банка је у 2020. години наставила са активностима на реализацији Уговора о сарадњи са Економским факултетом из Подгорице, са циљем да се заједничким активностима у оквиру ове сарадње, побољшају знања и вештине студената како би се што боље припремили за тржиште рада. Сарадња обухвата широк спектар активности попут организације заједничких стручних расправа и трибина, гостовање представника Банке на Факултету и обрнуто, заједничко осмишљавање и израда студија, стручне праксе за студенте Економског факултета у Банци, као и усавршавање предавача, тренера и запослених на обе стране.

Осим наведеног, Комерцијална банка а.д. Подгорица је у 2020. години наставила и са друштвено одговорним активностима које у континуитету спроводи већ дужи низ година, те пружила подршку одређеном броју спортских клубова, али и појединаца који остварују запажене резултате из области спорта, науке и уметности, као и одређеном броју грађана који су затражили новчану помоћ, а воде се као категорија високо социјално угроженог становништва.

Правила корпоративног управљања

Правила корпоративног управљања су заснована на одговарајућим законским прописима (Закон о банкама и Закон о привредним друштвима). Кодексом корпоративног управљања успостављени су принципи корпоративне праксе према којој се, у пословању, понашају и придржавају носиоци корпоративног управљања. Циљ Кодекса корпоративног управљања је увођење добрих пословних обичаја и успостављање високих стандарда у области корпоративног управљања, који треба да омогући равнотежу утицаја носилаца корпоративног управљања друштва, конзистентност система контроле, јачање поверења акционара, инвеститора и других заинтересованих страна, а све у циљу обезбеђења дугорочног и одрживог развоја Банке.

Комерцијална банка а.д. Београд, Матична банка, у свом пословању, у складу са Одлуком Извршног одбора Банке бр. 8373 од 09.04.2013. године (<http://www.pdf/izjava-o-primeni-kodeksa.pdf>), примењује Кодекс корпоративног управљања Привредне коморе Србије („Сл. гласник РС“, бр. 99/2012), који је усвојила Скупштина Привредне коморе Србије. Кодексом корпоративног управљања успостављени су принципи корпоративне праксе према којима се, у пословању, понашају и придржавају носиоци корпоративног управљања Банке. Циљ Кодекса је увођење добрих пословних обичаја у области корпоративног управљања, равноправан утицај свих заинтересованих страна, постојећих и потенцијалних акционара, запослених, клијената, органа Банке, државе и других. Коначан циљ је обезбеђење дугорочног и одрживог развоја Банке.

Текст Кодекса корпоративног управљања је објављен на интернет страници Комерцијалне банке а.д. Београд (<http://www/sr/o-nama/korporativno-upravljanje>).

Комерцијална банка а.д. Бања Лука у свом пословању примењује Стандарде корпоративног управљања које је донела Комисија за хартије од вредности Републике Српске у складу са чланом 309. Закона о привредним друштвима („Службени Гласник Републике Српске“ број 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19) и чланом 260. Закона о тржишту хартија од вредности („Службени Гласник Републике Српске“ број 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 и 4/17).

У складу са Законом о привредним друштвима ("Службени лист ЦГ" бр. 17/2007, 80/2008, 36/2011), Комерцијална банка а.д. Подгорица је даном регистрације као акционарско друштво стекло својство правног лица. Као акционарско друштво, Комерцијална банка а.д. Подгорица регулише међусобне односе свих заинтересованих субјеката у складу са својим Оснивачким актом и Статутом. Органи друштва су Скупштина Банке, Одбор директора, Одбор за ревизију и извршни директори. Улоге органа Банке дефинисане су Статутом и другим актима Банке. У делу управљања, Банка примењује најбоље међународне праксе корпоративног управљања. Корпоративно управљање се успоставља на начин:

- Да се у свим сегментима корпоративног управљања поштује правни оквир Црне Горе и добра пракса пословања.
- Да у том оквиру поставља принципе који су флексибилни и дају простор Одбору директора да на најбољи начин управља и руководи Банком и постиже постављене циљеве.
- Да сви међусобни односи заинтересованих страна у функционисању Банке буду јасно диференцирани, да нема преклапања нити празнина у одговорностима и надлежностима, те да код свих заинтересованих страна буде успостављена равнотежа одговорности и обавеза, односно права и надлежности.
- Да се односи међу свим заинтересованим странама поставе тако да код свих преовлађује заједнички интерес, односно интерес Банке у односу на њихове појединачне интересе.
- Да се у потпуности, ефикасно и ефектно извршавају све функције управљања и руковођења Банком, односно да се Банком управља на начин који доводи до постизања постављених циљева и задатака.

У примени правила корпоративног управљања имплементирана су наведена акта, као и друга интерна акта Банке и у самој примени истих не постоје одступања.

КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд организован је у форми једночланог акционарског друштва које није јавно са системом дводомног управљања. Ради обезбеђења непристрасности, транспарентности и одговорности у корпоративном понашању Друштво примењује Правила пословања која је одобрила Комисија за хартије од вредности у складу са чланом 17. Закона о инвестиционим фондовима (Службени гласник РС, бр. 46/2006, 51/2009, 31/2011 и 115/2014), Правила понашања и професионалне етике која су усклађена са матичним друштвом, Политику управљања сукобом интереса и личним трансакцијама и др.

Надлежности и овлашћења свих органа чланица Групе заснована су на одговарајућим законским прописима и дефинисана у интерним актима. Правила корпоративног управљања имплементирана су кроз интерна акта и у самој примени истих не постоје одступања.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д. Београд

директор Сектора
контролинга и планирања

Драгана Романдић

члан Извршног одбора

др Мирослав Перић

Период извештавања: од **01.01.2020.** до **30.06.2020.**

Полугодишњи финансијски извештај за банке ПФИ-Б

Пословно име: **ГРУПА КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**

Матични број (МБ): **07737068**

Поштански број и место: **11000** **БЕОГРАД**

Улица и број: **СВЕТОГ САВЕ 14**

Адреса е-поште: **posta@kombank.com**

Интернет адреса: **www.kombank.com**

Консолидовани/Појединачни: **Консолидовани**

Усвојен (да/не): **не**

Ревдиран (да/не): **не**

Друштва субјекта консолидације:	Седиште:	МБ:
КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД	БЕОГРАД	07737068
КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД ПОДГОРИЦА	ПОДГОРИЦА, ЦРНА ГОРА	02373262
КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БАЊА ЛУКА	БАЊА ЛУКА, РЕПУБЛИКА СРПСКА	11009778
КОМБАНК ИНВЕСТ АД БЕОГРАД	БЕОГРАД	20379758

Особа за контакт: **Сања Ђековић**
(уноси се само име и презиме особе за контакт)

Телефон: **011/333-9406** Факс: **011/333-9395**

Адреса е-поште: **sania.djekovic@kombank.com**

Презиме и име: **Др Владимир Медан**
(особа овлашћена за заступање)

Документација за објаву (у ПДФ формату, као један документ):

1. Финансијски извештаји (биланс стања, биланс успеха, извештај о осталом резултату, извештај о токовима готовине, извештај о променама на капиталу, напомене уз финансијске извештаје),
2. Извештај о пословању,
3. Изјава лица одговорних за састављање извештаја.

*Полуњава се у складу са сачињавања консолидованог годишњег финансијског извештаја

(Handwritten signature in blue ink)
(потпис особе овлашћене за заступање)

(Handwritten mark)

на дан 30.06.2020.

БИЛАНС СТАЊА

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		30.06. текуће године	31.12. претходне године
1	2	4	5
АКТИВА			
Готовина и средства код централне банке	0001	83.034.441	78.854.402
Заложена финансијска средства	0002	-	-
Потраживања по основу деривата	0003	3.490	-
Хартије од вредности	0004	160.565.287	144.479.431
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	0005	18.781.791	28.990.004
Кредити и потраживања од комитената	0006	218.236.530	208.234.158
Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0007	-	-
Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика	0008	-	-
Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	0009	-	-
Инвестиције у зависна друштва	0010	-	-
Нематеријална имовина	0011	840.149	754.500
Некретнине, постројења и опрема	0012	6.975.681	7.254.391
Инвестиционе некретнине	0013	2.177.089	2.202.816
Текућа пореска средства	0014	3.882	6.788
Одложена пореска средства	0015	1.041.787	1.078.255
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0016	442.313	500.740
Остала средства	0017	5.748.757	7.602.611
УКУПНА АКТИВА (од 0001 до 0017)	0018	497.830.977	475.755.894
ПАСИВА			
ОБАВЕЗЕ, Обавезе по основу деривата	0401	-	-
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	0402	8.237.141	8.318.808
Депозити и остале финансијске обавезе према другим комитентима	0403	391.808.791	370.987.710
Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	0404	-	-
Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0405	-	-
Обавезе по основу хартија од вредности	0406	-	-
Субординиране обавезе	0407	-	-
Резервисања	0408	1.995.559	2.483.410
Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	0409	-	-
Текуће пореске обавезе	0410	69	2.873
Одложене пореске обавезе	0411	20.928	32.349
Остале обавезе	0412	18.582.858	14.559.570
УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0412)	0413	420.843.344	396.384.318
КАПИТАЛ			
Акцијски капитал	0414	40.034.550	40.034.550
Сопствена акције	0415	-	-
Добитак	0416	4.645.243	9.981.898
Губитак	0417	1.261.335	1.370.332
Резерве	0418	33.689.106	30.725.392
Нереализовани губици	0419	-	-
Учешћа без права контроле	0420	69	70
УКУПНО КАПИТАЛ (0414-0415+0416-0417+0418-0419+0420) ≥ 0	0421	78.987.833	79.371.578
УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (0414-0415+0416-0417+0418-0419+0420) < 0	0422	-	-
УКУПНА ПАСИВА (0413+0421-0422)	0423	497.830.977	475.755.894

БИЛАНС УСПЕХА

од 01.01.2020. до 30.06.2020.

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		01.01. - 30.06. текуће године	01.01. - 30.06. претходне године
1	2	3	4
Приходи од камата	1001	7.286.389	7.570.539
Расходи од камата	1002	725.656	681.896
Нето приход по основу камата (1001-1002)	1003	6.560.733	6.888.643
Нето расход по основу камата (1002-1001)	1004	-	-
Приходи од накнада и провизија	1005	3.464.697	3.634.300
Расходи накнада и провизија	1006	905.367	855.709
Нето приход по основу накнада и провизија (1005-1006)	1007	2.559.330	2.778.591
Нето расход по основу накнада и провизија (1006-1005)	1008	-	-
Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	1009	36.489	38.839
Нето губитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	1010	-	-
Нето добитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1011	-	-
Нето губитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1012	-	-
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1013	116.272	201.323
Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1014	-	-
Нето добитак по основу заштите од ризика	1015	-	-
Нето губитак по основу заштите од ризика	1016	-	-
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	1017	817	11.917
Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	1018	-	-
Нето приход по основу умањења обезбеђења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1019	-	819.507
Нето расход по основу обезбеђења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1020	104.628	-
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизираној вредности	1021	-	-
Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизираној вредности	1022	-	590.451
Нето добитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	1023	-	-
Нето губитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	1024	-	-
Остали пословни приходи	1025	132.556	74.779
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (1003-1004+1007-1008+1009-1010+1011-1012+1013-1014+1015-1016+1017-1018+1019-1020+1021-1022+1023-1024+1025) ≥ 0	1026	9.301.571	10.223.148
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (1003-1004+1007-1008+1009-1010+1011-1012+1013-1014+1015-1016+1017-1018+1019-1020+1021-1022+1023-1024+1025) < 0	1027	-	-
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	1028	3.446.840	2.481.269
Трошкови амортизације	1029	597.084	575.773
Остали приходи	1030	745.582	434.243
Остали расходи	1031	2.996.201	3.974.605
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1026-1027-1028-1029+1030-1031) ≥ 0	1032	3.007.028	3.625.744
ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1026-1027-1028-1029+1030-1031) < 0	1033	-	-
Порез на добитак	1034	3.723	-
Добитак по основу одложених пореза	1035	18.135	293
Губитак по основу одложених пореза	1036	162.091	147
ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032-1033-1034+1035-1036) ≥ 0	1037	2.859.349	3.625.890
ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032-1033-1034+1035-1036) < 0	1038	-	-
Нето добитак пословања која се обуставља	1039	-	-
Нето губитак пословања која се обуставља	1040	-	-
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (1037-1038+1039-1040) ≥ 0	1041	2.859.349	3.625.890
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (1037-1038+1039-1040) < 0	1042	-	-
Добитак који припада матичном ентитету	1043	2.859.349	3.625.889
Добитак који припада власницима без права контроле	1044	-	1
Губитак који припада матичном ентитету	1045	-	-
Губитак који припада власницима без права контроле	1046	-	-
ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1047		
Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	1048		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

од 01.01.2020. до 30.06.2020.

у хиљадама динара

Позиција 1	АОП 2	Износ	
		01.01. - 30.06. текуће године 3	01.01. - 30.06. претходне године 4
ДОБИТАК ПЕРИОДА	2001	2.859.349	3.625.890
ГУБИТАК ПЕРИОДА	2002	-	-
Остали резултат периода			
Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак:			
Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	2003	7.894	-
Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	2004	-	-
Актуарски добитци	2005	-	-
Актуарски губитци	2006	-	-
Позитивни ефекти промена вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2007	25.076	458.739
Негативни ефекти промена вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2008	863	-
Нереализовани добитци по основу инструмената намењених заштити од ризика власничких хартија од вредности који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2009	-	-
Нереализовани губитци по основу инструмената намењених заштити од ризика власничких хартија од вредности који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2010	-	-
Нереализовани добитци по основу финансијских обавеза банке вреднованих по фер вредности кроз биланс успеха које су последица промене кредитне способности банке	2011	-	-
Нереализовани губитци по основу финансијских обавеза банке вреднованих по фер вредности кроз биланс успеха које су последица промене кредитне способности банке	2012	-	-
Позитивни ефекти промене вредности по основу осталих компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2013	-	-
Негативни ефекти промене вредности по основу других компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2014	-	-
Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак:			
Позитивни ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2015	-	616.216
Негативни ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2016	890.402	3.275
Добитци по основу инструмената намењених заштити од ризика новчаних токова	2017	-	-
Губитци по основу инструмената намењених заштити од ризика новчаних токова	2018	-	-
Нереализовани добитци по основу обрачунавања трансакција и салда у страним валутама и превожња резултата и финансијске позиције иностраног пословања	2019	-	-
Нереализовани губитци по основу обрачунавања трансакција и салда у страним валутама и превожња резултата и финансијске позиције иностраног пословања	2020	2.019	14.462
Нереализовани добитци по основу инструмената намењених заштити од ризика нето улагања у инострано пословање	2021	-	-
Нереализовани губитци по основу инструмената намењених заштити од ризика нето улагања у инострано пословање	2022	-	-
Нереализовани добитци по основу других инструмената намењених заштити од ризика	2023	-	-
Нереализовани губитци по основу других инструмената намењених заштити од ризика	2024	-	-
Позитивни ефекти промене вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2025	-	-
Негативни ефекти промене вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2026	-	-
Добитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2027	125.829	-
Губитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2028	4.945	160.512
Укупан позитиван остали резултат периода (2003-2004+2005-2006+2007-2008+2009-2010+2011-2012+2013-2014+2015-2016+2017-2018+2019-2020+2021-2022+2023-2024+2025-2026+2027-2028) ≥ 0	2029	-	896.706
Укупан негативан остали резултат периода (2003-2004+2006-2006+2007-2008+2009-2010+2011-2012+2013-2014+2015-2016+2017-2018+2019-2020+2021-2022+2023-2024+2025-2026+2027-2028) < 0	2030	739.430	-
УКУПАН ПОЗИТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001-2002+2029-2030) ≥ 0	2031	2.119.919	4.522.596
УКУПАН НЕГАТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001-2002+2029-2030) < 0	2032	-	-
Укупан позитиван резултат периода који припада матичном ентитету	2033	2.119.919	4.522.595
Укупан позитиван резултат периода који припада власницима без права контроле	2034	-	1
Укупан негативан резултат периода који припада матичном ентитету	2035	-	-
Укупан негативан резултат периода који припада власницима без права контроле	2036	-	-

КОМПАНИЈА ЗА
 БЕОГРАД
 КОМПАНИЈА

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

од 01.01.2020. до 30.06.2020.

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		01.01. - 30.06. текуће године	01.01. - 30.06. претходне године
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (од 3002 до 3005)			
1. Приливи од камата	3001	11.179.920	13.361.916
2. Приливи од накнада	3002	7.385.896	8.821.860
3. Приливи по основу осталих пословних активности	3003	3.500.432	3.676.415
4. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	3004	289.503	900.817
5. Приливи од камата	3005	4.089	3.027
II. Одливи готовине из пословних активности (од 3007 до 3011)			
6. Одливи по основу камата	3006	6.308.646	6.660.033
7. Одливи по основу накнада	3007	657.831	546.119
8. Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	3008	923.476	815.433
9. Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет расхода	3009	2.125.904	2.112.949
10. Одливи по основу других трошкова пословања	3010	426.862	432.896
11. Одливи по основу других трошкова пословања	3011	2.274.771	2.760.243
III. Нето приливи готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза (3001-3006)			
12. Нето одливи готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза (3006-3008)	3012	4.871.074	6.695.285
13. Нето одливи готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза (3008-3009)	3013	-	-
IV. Смањење финансијских средстава и повећање финансијских обавеза (од 3018 до 3026)			
14. Смањење кредита и других потраживања од банака и других финансијских организација, централне банке и комитента	3014	18.892.772	4.215.320
15. Смањење потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	3015	-	-
16. Смањење потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика и промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3016	-	-
17. Повећање депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централним банкама и комитентима	3017	-	-
18. Повећање депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централним банкама и комитентима	3018	18.892.772	4.215.320
19. Повећање других финансијских обавеза	3019	-	-
20. Повећање обавеза по основу деривата намењених заштити од ризика и промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3020	-	-
V. Повећање финансијских средстава и смањење финансијских обавеза (од 3023 до 3027)			
21. Повећање кредита и других потраживања од банака и других финансијских организација, централне банке и комитента	3021	3.560.095	6.935.096
22. Повећање потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	3022	3.626.248	4.894.238
23. Повећање потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика и промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3023	53.817	2.041.466
24. Смањење депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централним банкама и комитентима	3024	-	-
25. Смањење других финансијских обавеза	3025	-	-
26. Смањење обавеза по основу деривата намењених заштити од ризика и промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3026	-	-
VI. Нето приливи готовине из пословних активности пре пореза на добит (3012-3013+3014-3021)			
27. Нето одливи готовине из пословних активности пре пореза на добит (3013-3012+3021-3014)	3028	20.183.781	3.674.909
VIII. Нето одливи готовине из пословних активности пре пореза на добит (3013-3012+3021-3014)			
28. Платени порез на добит	3029	-	-
29. Платени порез на добит	3030	3.221	18.233
30. Исплаћене дивиденде	3031	-	-
IX. Нето приливи готовине из пословних активности (3028-3029-3030-3031)			
31. Нето одливи готовине из пословних активности (3028-3029-3030+3031)	3032	20.180.560	3.656.676
X. Нето одливи готовине из пословних активности (3028-3029-3030+3031)			
32. Нето одливи готовине из пословних активности (3028-3029-3030+3031)	3033	-	-
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (од 3034 до 3039)			
33. Приливи од улагања у инвестиционе хартије од вредности	3034	15.379.003	38.295.787
34. Приливи од улагања у инвестиционе хартије од вредности	3035	15.379.003	38.299.866
35. Приливи од продаје инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничког подухвата	3036	-	-
36. Приливи од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3037	-	5.918
37. Приливи од продаје инвестиционих некретнина	3038	-	-
38. Остали приливи из активности инвестирања	3039	-	-
II. Одливи готовине из активности инвестирања (од 3041 до 3045)			
39. Одливи по основу улагања у инвестиционе хартије од вредности	3040	34.009.095	38.221.363
40. Одливи по основу улагања у инвестиционе хартије од вредности	3041	33.893.816	35.818.086
41. Одливи за куповину инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничког подухвата	3042	-	-
42. Одливи за куповину нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3043	115.279	403.307
43. Одливи по основу набаве инвестиционих некретнина	3044	-	-
44. Остали одливи из активности инвестирања	3045	-	-
III. Нето приливи готовине из активности инвестирања (3034-3040)			
45. Нето одливи готовине из активности инвестирања (3040-3045)	3046	-	2.074.364
IV. Нето одливи готовине из активности инвестирања (3040-3045)			
46. Нето одливи готовине из активности инвестирања (3040-3045)	3047	18.630.062	-
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (од 3049 до 3054)			
47. Приливи по основу увећања капитала	3049	108.453.378	37.207.782
48. Приливи по основу субординирањих обавеза	3050	-	-
49. Приливи по основу узетих кредита	3051	108.453.378	37.207.782
50. Приливи по основу издатих хартија од вредности	3052	-	-
51. Приливи по основу продаје сопствених акција	3053	-	-
52. Остали приливи из активности финансирања	3054	-	-
II. Одливи готовине из активности финансирања (од 3056 до 3060)			
53. Одливи по основу отпуста сопствених акција	3055	106.623.443	36.819.833
54. Одливи по основу субординирањих обавеза	3056	-	-
55. Одливи по основу узетих кредита	3057	-	-
56. Одливи по основу издатих хартија од вредности	3058	106.598.542	36.603.747
57. Остали одливи из активности финансирања	3059	-	-
58. Остали одливи из активности финансирања	3060	264.901	215.886
III. Нето приливи готовине из активности финансирања (3048-3055)			
59. Нето одливи готовине из активности финансирања (3055-3060)	3061	1.626.936	368.149
IV. Нето одливи готовине из активности финансирања (3055-3060)			
60. Нето одливи готовине из активности финансирања (3055-3060)	3062	-	-
G. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3014+3023+3048)			
61. Свега одливи готовине (3006+3021+3030+3031+3040+3066)	3063	183.905.073	93.080.807
62. Свега одливи готовине (3006+3021+3030+3031+3040+3066)	3064	150.724.670	96.661.588
Ъ. НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ (3063-3064)			
63. Нето повећање готовине (3063-3064)	3065	3.180.403	6.419.219
Е. НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ (3064-3065)			
64. Нето смањење готовине (3064-3065)	3066	-	-
Ж. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ			
65. Позитивне курсне разлике	3067	44.519.620	44.530.135
66. Позитивне курсне разлике	3068	768.347	630.009
67. Негативне курсне разлике	3069	884.116	611.396
68. Готовина и готовински еквиваленти на крају периода (3066-3068+3067+3068-3069)	3070	47.362.264	50.967.987

Handwritten signature and a circular official stamp of the company.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ

**УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ
ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
ЗА 30.06.2020. ГОДИНЕ**

Београд, август 2020. године

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКАРСКЕ ГРУПЕ

Комерцијална банка а.д., Београд (у даљем тексту "Матична банка") основана је 1. децембра 1970. године, а трансформисана је у акционарско друштво 6. маја 1992. године. Матична банка је регистрована код Трговинског суда у Београду 10. јула 1991. године, а законски је пререгистрована у Агенцији за привредне регистре 14. априла 2006. године. Матична банка је добила дозволу за банкарску делатност од Народне банке Југославије 3. јула 1991. године. Порески идентификациони број Матичне банке је 100001931.

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке има:

Република Србија 83.23%

Матична банка има три зависна правна лица са учешћем у власништву:

- 100% - Комерцијална банка а.д., Подгорица, Црна Гора
- 100% - Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, Србија
- 99.998% - Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина.

Мањински власник у Комерцијалној банци а.д., Бања Лука са 0.002% је Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије.

Консолидовани финансијски извештаји и напомене уз консолидоване финансијске извештаје представљају податке Матичне банке, Комерцијалне банке а.д., Подгорица, Комерцијалне банке а.д., Бања Лука и Друштва за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд (у даљем тексту „Група“).

Комерцијална банка а.д., Подгорица основана је у новембру 2002. године као афилијација Комерцијалне банке а.д., Београд и уписана у централни регистар Привредног суда у Подгорици 6. марта 2003. године. Матични број Комерцијалне банке а.д., Подгорица је 02373262. Комерцијална банка а.д. Подгорица извршила је у јулу 2018. године измену имена и пословног седишта из Комерцијална банка а.д. Будва у Комерцијална банка а.д. Подгорица са седиштем у Подгорици.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука је основана у септембру 2006. године и дана 15. септембра 2006. године је уписана у судски регистар Решењем Основног суда у Бања Луци. Матични број Комерцијалне банке а.д., Бања Лука је 11009778.

Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд основано је у децембру 2007. године и регистровано 5. фебруара 2008. године. Матични број Друштва је 20379758.

Активности Групе укључују кредитне, депозитне и гаранцијске послове и послове платног промета у земљи и иностранству у складу са Законом о банкама, као и послове управљања инвестиционим фондовима. Група је дужна да послује по принципима ликвидности, сигурности и профитабилности.

На дан 30. јуна 2020. године Групу чине: централа и седиште Матичне банке у Београду, у улици Светог Саве бр. 14; седиште Комерцијалне банке а.д., Подгорица у Подгорици Цетињска 11, Пословни центар Capital Plaza; седиште Комерцијалне банке а.д., Бања Лука у Бања Луци – улица Јеврејска бр. 69; седиште Друштва за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд у Београду, у улици Краља Петра бр.19; 6 пословних центара, 3 сектора за рад са малом и средњом привредом, 20 филијала и 213 експозитура на територији Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине (2019. године: 6 пословних центара, 3 сектора за рад са малом и средњом привредом, 20 филијала и 213 експозитура).

Група је на дан 30. јуна 2020. године имала 3,022 запослених, а 31. децембра 2019. године 3,056 запослених.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и приказивање консолидованих финансијских извештаја

Консолидовани финансијски извештаји Групе за 30.06.2020. године састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања ("МСФИ").

Приложени консолидовани финансијски извештаји су састављени у формату прописаним Правилником о садржини, форми и начину објављивања годишњих, полугодишњих и кварталних извештаја јавних друштава ("Сл. гласник РС", бр. 14/2012, 5/2015 и 24/2017) на основу Закона о тржишту капитала („Сл.гласник РС“ 31/2011, 112/2015, 108/2016 и 9/2020). Прописани сет консолидованих финансијских извештаја чине: Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о осталом резултату, Извештај о токовима готовине, Извештај о променама на капиталу и Напомене уз консолидоване финансијске извештаје.

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Матична банка је у састављању ових финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у напомени 3.

Приликом састављања полугодишњих консолидованих финансијских извештаја за 2020. годину Група је применила Рачуноводствене политике у делу финансијских инструмената и омогућавања алоцирања кредитних губитака на све обрачунске периоде у којима притичу користи од средстава, што представља претпоставку за утврђивање тачног резултата.

Група је имплементирала нови МСФИ 16 од датума његовог ступања на снагу 01.01.2019. године и ускладила Рачуноводствене политике које су усвојене од стране Управног одбора матичне Банке у јуну 2019. године.

Нове Рачуноводствене политике у односу на претходне, поред извршених допуна захтева рачуноводног стандарда МСФИ 16 - Лизинг, садрже и допуне којим су прецизиране накнаде које чине интегранли део ЕКС-а и метод разграничења накнада, у складу са захтевима МСФИ 9.

При састављању и презентовању периодичних финансијских извештаја за период јануар – јун 2020. године примењена је законска регулатива НБС по којој су банке биле у обавези да примене обрасце финансијских извештаја са важењем почев од 01.01.2018. године. Почетком јула 2020. године НБС је објавила сет законских прописа, који се односе на банке, са обавезом примене нових образаца финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године

Међународни рачуноводствени стандард 16 Лизинг, је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 01. јануара 2019. године. МСФИ 16 дефинише принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга за обе стране у уговору, односно за корисника лизинга и даваоца лизинга и захтева од корисника лизинга да обрачунавају све закупе у оквиру једног билансног модела сличног рачуноводству за финансијски лизинг у складу са МРС 17. Стандард укључује два изузећа од признавања за закупце - закуп "имовине мале вредности" и краткорочни закупи (тј. закупи са роком закупа од 12 месеци или мање). Матична Банка је изабрала да користи изузећа која су предвиђена стандардом.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

С аспекта примаоца лизинга, значајне новине које уводи МСФИ 16 односе се на следеће захтеве:

- ❖ Рачуноводствено евидентирање
 - У оквиру биланса стања прималац лизинга признаје средство с правом коришћења и садашњу вредност лизинг обавезе.
 - Као трошак периода прималац лизинга признаје следеће ставке:
 - Амортизацију средства с правом коришћења,
 - Камате на лизинг обавезу,
 - Варијабилна лизинг плаћања која нису укључена у лизинг обавезу и
 - Умањење вредности средства.

При томе, за обрачун садашње вредности лизинг обавезе, уколико дисконтна стопа није експлицитно наведена у уговорима о лизингу, прималац лизинга примењује инкременталну стопу задуживања, која представља каматну стопу коју би прималац лизинга морао платити да у сличном периоду и уз сличне гаранције позајми средства неопходна за набавку средства сличне вредности као средство с правом коришћења, у сличном економском окружењу.

- ❖ Процена испуњености услова за признавање лизинга

Уговор је лизинг или садржи лизинг уколико су кумулативно испуњени следећи услови:

- Постоји идентификовано средство,
- Прималац лизинга опредељује начин и сврху употребе идентификованог средства и
- Прималац лизинга прибавља све економске користи од коришћења средства.

- ❖ Изузетак од лизинга који се посматра са аспекта примаоца лизинга:

- Краткорочни лизинг - лизинг са периодом закупа до 12 месеци и
- Лизинг за средства мале вредности.

- ❖ Прималац лизинга који је извршио овај избор рачуноводствене политике у погледу изузетака:

- Лизинг средства с правом коришћења и лизинг обавезе не признаје у билансу стања и
- Лизинг плаћања повезана са тим лизингом признаје као трошак, на линеарној основи током трајања лизинга или по другој прихватљивијој методи.

Група је извршила транзицију у складу са модификованим ретроспективним приступом. Упоредни подаци из претходне године нису рекласификовани.

Чланице Групе су у току 2020. године водиле пословне књиге и саставиле појединачне финансијске извештаје у складу са локалним законским прописима, осталим прописима који се базирају на Међународним рачуноводственим стандардима (МРС) и Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и прописима надлежних централних банака и регулаторних тела. Појединачни годишњи финансијски извештаји сваке чланице Групе су ревидирани од стране екстерних ревизора, на основу важећих локалних прописа. Полугодишњи финансијски извештаји нису предмет ревизије у складу са важећим законским регулативама чланица Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

У сврху припремања консолидованих финансијских извештаја појединачни финансијски извештаји зависних чланица су прилагођени презентацији финансијских извештаја на основу рачуноводствених прописа Републике Србије.

Консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији. Осим ако није другачије назначено, сви износи су наведени у динарима и заокружени у хиљадама.

Функционалне валуте EUR из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Подгорица и ВАН из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Бања Лука, прерачунате су у извештајну валуту, односно функционалну валуту Матичне банке – динар (РСД) на бази званично објављених курсева Народне банке Србије.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Рачуноводствене политике, дате у наставку, чланице Групе примењују у презентованим периодичним финансијским извештајима.

(а) Консолидација

Матична банка има контролу над следећим правним лицима, чија је консолидација извршена у овим финансијским извештајима:

Правно лице	Учешће у капиталу
Комерцијална банка а.д., Подгорица, Црна Гора	100%
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	99.998%
Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	100%

Приликом израде консолидованог биланса успеха и консолидованог извештаја о токовима готовине, за прерачунавање рекласификованих образаца зависних банака примењен је просечан курс Народне банке Србије за 2020. годину од 117.5746 за један EUR и 60.1150 за један BAM, а остали рекласификовани финансијски извештаји (биланс стања, извештај о осталом резултату и извештај о променама на капиталу) применом закључног курса на дан биланса од 117.5760 за један EUR, односно 60.1157 за један BAM.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

(б) Прерачунавање девизних износа

Пословне промене у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Монетарне позиције активе и пасиве у иностраној валути, које су исказане по набавној вредности, прерачунате су у динаре према средњем курсу који је важио на дан биланса. Курсне разлике настале као резултат прерачуна девизних позиција исказане су у оквиру биланса успеха. Немонетарне позиције активе које се вреднују по набавној вредности у иностраној валути прерачунате су у динаре према средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Курсеви најзначајнијих валута који су коришћени приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути, утврђени од стране Народне банке Србије, били су следећи:

	30.06.2020.	У динарима 31.12.2019.
USD	104.6329	104.9186
EUR	117.5760	117.5928
CHF	109.9252	108.4004
BAM	60.1157	60.1242

(в) Камата

Приходи и расходи по основу камате, укључујући затезну камату и остале приходе и остале расходе везане за каматносној активу, односно каматносној пасиву, обрачунати су по начелу узрочности прихода и расхода и условима из облигационог односа који су дефинисани уговором између чланице Групе и клијента.

Приходи и расходи од камата признају се у билансу успеха применом метода ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је стопа којом се дисконтују будући новчани токови током очекиваног периода трајања финансијских средстава или обавеза (или, према потреби, током краћег периода) на његову садашњу вредност.

Приликом обрачуна ефективне каматне стопе, чланице Групе процењују будуће новчане токове узимајући у обзир све уговорене услове, који се тичу финансијског инструмента, али не и будуће губитке који могу настати.

Обрачун ефективне каматне стопе укључује све плаћене или примљене накнаде и трошкове, који су саставни део ефективне каматне стопе.

Рачуноводствене политике Групе дефинишу конкретне накнаде које чине интегрални део ЕКС-а и метод њиховог разграничења током периода трајања пласмана као и њихово евидентирање у оквиру прихода од камата, у складу са МСФИ 9.

Накнаде које су део ефективне каматне стопе финансијског инструмента, сагласно МСФИ 9, обухватају следеће врсте накнада:

1. накнада коју банка наплаћује у вези са емитовањем или стицањем финансијског средства. Такве накнаде могу укључивати компензације за активности процене финансијског стања зајмопримца, процене и евидентирање гаранција, колатерала и других сигурносних аранжмана, преговарања о условима финансијског инструмента, припрема и обрада докумената и затварање трансакције;
2. накнада коју банка прима за одобравање кредита када је вероватно да ће се кредитни аранжман реализовати;
3. накнаде које се плаћају по основу емитовања финансијских обавеза које су вредноване по амортизованој вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Приликом почетног признавања кредита одобрених физичким и правним лицима, чланице Групе, као део ефективне каматне стопе који улази у амортизовану вредност кредита, укључују накнаде за обраду кредитног захтева које се наплаћују од клијената, физичких или правних лица, приликом одобрења кредита, а које се разграничавају методом ЕКС током периода трајања кредита и признају као приход од камате.

Изузетно од претходног става, уколико је накнада за обраду кредитног захтева примљена по основу револвинг кредита или одобрених прекорачења по текућим рачунима, с обзиром на чињеницу да није могуће предвидети висину и динамику коришћења одобрених средстава, накнада се разграничава по пропорционалној методи током периода трајања кредита и признаје као приход од камате.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати набавци или емитовању финансијског средства или обавезе.

Признавање прихода од камата на обезвређене пласмане врши се по нето принципу, умањењем бруто обрачунате камате за износ исправке вредности на потраживања од камата, односно за износ који је извесно да се неће наплатити. Признавање прихода од камата на обезвређене пласмане који припадају нивоу обезвређења 3, по нето принципу, спроводи се применом unwinding концепта у складу са актом чланица Групе који регулишу предметну област. Када финансијско средство постане значајно кредитно обезвређено, од момента иницијалног признавања, тада доспева у ниво обезвређења 3, а приходи од камате се рачунају применом алтернативног концепта unwinding – IRC методе.

(е) Накнаде и провизије

Приходи и расходи од накнада и провизија, који су саставни део ефективне каматне стопе финансијског средства или обавезе, укључени су у утврђивање ефективне каматне стопе.

У складу са Рачуноводственим политикама, уколико је накнада за обраду захтева клијента примљена по основу датих гаранција, акредитива, авала, есконта или факторинга, иста се разграничава по пропорционалној методи током периода трајања инструмента и признаје као приход од накнаде.

У случају синдицираног кредита битно је разликовати по ком основу је примљена та накнада, те уколико је накнада примљена:

- За услугу аранжера/агента – евидентира се као приход од накнаде, није део ефективне каматне стопе и разграничава се током периода трајања кредита;
- За услугу кредитора – евидентира се као приход од камате, чини део ефективне каматне стопе и разграничава се током периода трајања кредита методом ЕКС.

Остали приходи од накнада и провизија се евидентирају у тренутку пружања услуга. Приходи од накнада и провизија укључују и приходе по основу извршених услуга међународног и домаћег платног промета, издавања и коришћења платних картица и осталих банкарских услуга.

д) Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената и нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената које се вреднују по фер вредности

Реализовани или нереализовани добици и губици по основу промене тржишне вредности хартија од вредности којима се тргује и које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха признају се у оквиру ове позиције, док се нереализовани добици и губици по основу промене вредности дужничких и власничких хартија од вредности вреднованих по фер вредности кроз остали резултат признају у оквиру ревалоризационих резерви укључених у капитал Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Приликом престанка признавања ХоВ по фер вредности кроз остали резултат са признавањем кроз биланс успеха (продаје или трајног смањења вредности), одговарајући износи претходно формираних ревалоризационих резерви исказују се у билансу успеха као добици или губици по основу престанка признавања, док се приликом престанка признавања ХоВ по фер вредности кроз биланс успеха претходно формиран износи који се односе на промену вредности такође признају у билансу успеха као добици или губици по основу престанка признавања.

Добици/губици по основу уговорене валутне клаузуле и промене курса хартија од вредности као и приходи од камата по хартијама од вредности, осим ХоВ по фер вредности кроз биланс успеха, исказују се у оквиру биланса успеха.

(ђ) Дивиденде

Приходи по основу дивиденди се признају у моменту прилива економских користи од дивиденди. Дивиденде су приказане у оквиру позиције остали приходи.

(е) Порески расходи

Порески расходи обухватају текуће порезе и одложене порезе. Текући порези и одложени порези се приказују у билансу успеха, осим у мери у којој се односе на ставке које се директно признају у оквиру капитала или у оквиру осталог укупног резултата.

(i) Текући порез на добит

Текући порез представља очекивану обавезу или потраживање по основу пореза на добит за обрачунски период, који је утврђен по пореској пријави за порез на добит, уз коришћење пореских стопа важећих или које ће важити на датум извештавања, са одговарајућим корекцијама пореске обавезе из претходне године.

Текући и одложени порези признају се као приходи и расходи и укључени су у нето добитак/(губитак) периода.

(ii) Одложени порези

Одложени порези се утврђују у односу на привремене разлике настале између књиговодствених вредности имовине и обавеза у финансијским извештајима и вредности имовине и обавеза за пореске сврхе. Приликом одређивања одложених пореза користе се пореске стопе за које се очекује да ће бити у примени у тренутку настанка привремених разлика, а на основу законских прописа који су били у примени на извештајни датум.

Током пословне године одложена пореска средства и одложене пореске обавезе исказују се на одвојеним билансним позицијама односно у текућој пословној години исказују се по бруто принципу.

Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се преноси порески губитак и кредити могу умањити. Одложена пореска средства су предмет анализе на крају сваког извештајног периода и коригују се до износа за који више није вероватно да ће доћи до реализације неопходне опорезиве добити. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

(iii) Остали порези и доприноси

У складу са важећим регулативама у Републици Србији, Црној Гори и Босни и Херцеговини чланице Групе плаћају различите порезе и доприносе, порез на додату вредност, порез на капитални добитак и доприносе на зараде. Ови расходи укључени су у “Остале пословне расходе”.

(ж) Финансијски инструменти

Финансијским инструментом се сматра сваки уговор којим настаје финансијско средство или финансијска обавеза чланица Групе, уз истовремено настајање финансијске обавезе, односно финансијског средства трећих лица.

Финансијска средства

Финансијско средство је свако средство које је:

- готовина,
- инструмент капитала другог правног лица,
- уговорно право за примање готовине или неког другог финансијског средства од другог правног лица,
- уговорно право за размену финансијских средстава или финансијских обавеза са другим правним лицем, под условима који су потенцијално повољни,
- уговор који ће бити или може бити измирен инструментима сопственог капитала и који је недериватни, а за који чланице Групе јесту или могу бити у обавези да приме променљив број инструмената сопственог капитала,
- уговор који ће бити или може бити измирен инструментима сопственог капитала и који је дериватни, а који ће бити или може бити измирен другачије него разменом фиксног износа готовине или другог финансијског средства за фиксни број инструмената сопственог капитала.

Финансијске обавезе

Финансијска обавеза је свака уговорена обавеза чланица Групе:

- да испоручи готовину или друго финансијско средство другом правном лицу,
- да размени финансијске инструменте са другим правним лицем под условима који су потенцијално неповољни.

Правила процењивања финансијских инструмената

Са аспекта класификације и мерења, МСФИ 9 уводи нове критеријуме за класификацију финансијских средстава, осим власничких инструмената и деривата, који се заснивају на процени пословног модела управљања конкретним финансијским средствима и уговорним карактеристикама новчаних токова финансијских инструмената.

Финансијска средства

Чланице Групе врше процену циљева пословних модела за управљање финансијским средствима на портфолио нивоу, будући да оваква процена на најбољи начин осликава начин управљања пословним активностима и начин извештавања руководства.

Класификација финансијских средстава се заснива на примени одговарајућег пословног модела за управљање финансијским средствима и испуњености теста карактеристика уговорених новчаних токова.

Пословни модел одређује да ли новчани токови произлазе из прикупљања уговорених новчаних токова, продаје финансијског средства или оба. Пословни модел за класификацију финансијских средстава се одређује на одговарајућем нивоу агрегирања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Испуњеност теста карактеристика уговорених новчаних токова подразумева да се новчани токови састоје искључиво од плаћања главнице и камата на преосталу главницу (SPPI критеријум).

Финансијска средства се могу класификовати у следеће категорије:

- финансијска средства вреднована по амортизованом трошку (AC)
- финансијска средства вреднована по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL)
- финансијска средства вреднована по фер вредности кроз остали укупни резултат са признавањем кроз биланс успеха - „recycling“ (FVOCI)
- финансијска средства вреднована по фер вредности кроз остали укупни резултат без признавања кроз биланс успеха (FVOCI)

У складу са класификацијом средстава из претходног става, чланице Групе категоризују све пласмане из свог портфолија који се односе на:

- **Кредите** и потраживања као недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту и која чланца Групе не намерава да прода у кратком року,
- **ХОВ које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха** које представљају инструменте стечене у сврху остваривања добити по основу флукуације цена и марже,
- **Хартије од вредности, које обухватају дужничке хартије од вредности и власничке хартије од вредности (инструменте капитала):**
 - Дужничке хартије од вредности укључују обвезнице и преносиве секјуритизоване инструменте дуга, државне записе, благајничке записе, комерцијалне записе, сертификате о депозиту, банкарске акцепте, субординиране обвезнице и друге сличне дужничке хартије од вредности којима се тргује на финансијским тржиштима.
 - Власничке хартије од вредности укључују акције које представљају удео у капиталу акционарског друштва и заменљиве обвезнице које имаоцу, под условима утврђеним одлуком о издавању, дају право на замену за обичне акције друштва. Власничке хартије од вредности (инструменти капитала) су сви облици учешћа у капиталу правних лица за које постоји намера држања у неодређеном временском периоду, који могу бити продати због потребе за ликвидношћу или услед промене каматних стопа, девизних курсева или тржишних цена.
 - Инвестиције у зависна правна лица која обезбеђују контролу, односно преко 50% управљачких права и инвестиције у придружена правна лица која обезбеђују од 20% до 50% управљачких права и
- **Финансијске деривате** који обухватају forward и swap трансакције.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

(з) Готовина и готовински еквиваленти

Готовина исказана у Извештају о токовима готовине укључује готовину на жиро рачуну у динарима, готовину у благајнама у динарима и у страним валутама, остала новчана средства уколико се могу признати као готовински еквиваленти и племените метале ако су непостедно уновчиви у кратком року.

Готовински еквиваленти обухватају краткорочна, високоликвидна улагања која се брзо претварају у познате износе готовине и која су предмет безначајног утицаја ризика од промене вредности.

(и) Некретнине и опрема

(и.1) Признавање и вредновање

Некретнине и опрема су материјалне ставке које се држе за употребу у пословне сврхе, а у вези са којима се очекују будуће економске користи у периоду дужем од једног обрачунског периода.

Признавање ставки некретнина и опреме врши се уколико су испуњени следећи услови:

- постојање вероватноће прилива будућих економских користи у периоду дужем од годину дана и
- постојање могућности поузданог мерења трошкова прибављања.

Почетно мерење некретнина и опреме врши се по набавној вредности или цени коштања.

Набавна вредност укључује издатке који се директно могу приписати набавци средства. Накнадна улагања у некретнине и опрему, која утичу на побољшање стања средства изнад његовог почетно процењеног корисног века употребе се могу капитализовати тако да увећавају набавну вредност некретнина и опреме.

Након почетног признавања, опрема се вреднује по набавној вредности умањеној за укупну акумулирану амортизацију и укупне акумулиране губитке услед смањења вредности.

Након почетног признавања, некретнине се вреднују по ревалоризационом износу који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности. Ревалоризација се врши довољно редовно, како би се обезбедило да се књиговодствена вредност битно не разликује од вредности до које би се дошло коришћењем фер вредности на крају извештајног периода.

Када делови некретнине или опреме имају различите корисне векове трајања, они се воде као засебне ставке (главне компоненте) опреме.

Добици или губици настали отуђењем некретнина и опреме утврђују се као разлика између вредности остварене њиховом продајом и њихове књиговодствене вредности и исказују се у оквиру осталих прихода или расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**30. јун 2020. године***(и.2) Накнадни трошкови*

Трошкови замене саставног дела неког основног средства признају се као део књиговодствене вредности тог основног средства уколико је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим саставним делом прилићи у чланицу Групе и ако се цена коштања тог дела може поуздано измерити. Књиговодствена вредност замењеног дела се искњижава. Трошкови редовног сервисирања некретнине и опреме се признају у билансу успеха када настану.

(и.3) Амортизација

Амортизација се признаје у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања сваке ставке некретнина и опреме, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству.

Амортизација се обрачунава по стопама које обезбеђују надокнаду вредности некретнина и опреме у току њиховог корисног века трајања у складу са актом који дефинише предметну област.

Примењене стопе амортизације у текућем и претходном обрачунском периоду су:

Опис	Процењен користан век	
	(у годинама)	%
Грађевински објекти	40	2.50%
Компјутерска опрема	4	25.00%
Намештај и остала опрема	2 – 15	6.70% - 50.00%
Улагања на туђим основним средствима	1 – 23.5	4.25% - 86.20%
Основна средства узета у лизинг	1.1 -14.9	6.70%–92.31%

Основицу за амортизацију чини набавна или ревалоризирана вредност некретнина и опреме, умањена за процењену резидуалну (преосталу) вредност.

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

Трошкови одржавања средстава се признају у билансу успеха за период у коме настану.

(и.4) Лизинг средства

У складу са МСФИ 16 Група као прималац лизинга признаје средство с правом коришћења и лизинг обавезу на датум почетка лизинга. Датум почетка лизинга је датум на који давалац лизинга даје основно средство (тј. средство које је предмет лизинга) на располагање примаоцу лизинга.

Чланице групе као примаоци лизинга, иницијално (на датум почетка лизинга) и накнадно, одмеравају вредност средства с правом коришћења по набавној вредности, на следећи начин:

Накнадно, призната набавна вредност се умањује за:

- Акумулирану амортизацију (при чему се амортизација обрачунава по пропорционалном методу) и
- Акумулиране губитке од умањења вредности, у складу са МРС 36.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

(ј) Нематеријална имовина

Нематеријална имовина је средство које се може идентификовати као немонетарно, без физичке суштине и које задовољава одређене критеријуме из МРС када је:

- Одвојиво, могуће га је одвојити и продати, изнајмити или разменити,
- Настало по основу уговорних или других законских права, без обзира да ли су та права преносива или одвојива од чланице Групе, или других права и обавеза.

Нематеријална имовина се почетно вреднује по набавној вредности или цени коштања, која се састоји од набавне цене увећане за директне трошкове неопходне за стављање средства у употребу.

Након почетног признавања, нематеријална имовина се одмерава по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и све акумулиране губитке услед обезвређења.

Интерно настали издаци у вези са нематеријалном ставком, укључујући и издатке настале по основу истраживања и развоја признају се као расход у периоду у коме су настали, осим уколико не чине део набавне вредности друге ставке имовине која испуњава услове признавања. У том случају интерно настали издаци увећавају набавну вредност имовине.

Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке нематеријалних улагања, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству. Процењени корисни век нематеријалне имовине износи од 3 до 10 година, односно амортизационе стопе се крећу у распону од 10.00% до 33.34%.

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

(к) Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине представљају некретнине (земљиште, грађевински објекат или део грађевинског објекта), које чланице Групе држе у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вредности капитала или у обе сврхе, а не за продају у редовном току пословања или за коришћење у административне сврхе.

Иницијално вредновање инвестиционих некретнина се врши по набавној вредности, односно цени коштања. Набавна вредност купљене инвестиционе некретнине обухвата њену купопродајну цену и све издатке који се директно могу приписати набавци средства.

За накнадно вредновање инвестиционих некретнина чланице Групе користе модел набавне вредности, односно инвестиционе некретнине се вреднују по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и губитке услед обезвређења.

Процењени век трајања инвестиционих некретнина је 40 година, а амортизација се обрачунава по стопи од 2.5%. Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке непокретности, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству.

Инвестициона некретнина се прекњижава на друге облике имовине када дође до промене њене намене, на основу књиговодствене исправе која доказује наведену промену.

Инвестициона некретнина се искњижава из евиденције када дође до њеног отуђења или када се не очекују будуће економске користи од њене употребе и отуђења.

Разлика између књиговодствене вредности и продајне вредности инвестиционих некретнина које се продају, признаје се у билансу успеха у периоду у коме је настала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

(л) Средства стечена наплатом потраживања и средства намењена продаји

Као стална средства намењена продаји класификују се средства чија се књиговодствена вредност може првенствено повратити кроз продајну трансакцију, а не кроз наставак коришћења.

Вредновање сталних средстава расположивих за продају се врши по нижој од следећих двеју вредности: књиговодственој или фер вредности умањеној за трошкове продаје. У случају да средство не буде продато у року од једне године након почетног признавања врши се усклађивање књиговодствене вредности са фер вредношћу сталних средстава намењених продаји, као и усклађивање уколико дође до обезвређења средстава у смислу пада надокнадиве вредности. Ефекти ових усклађивања се признају као расходи периода.

За стална средства намењена продаји не врши се обрачун амортизације.

Наплата потраживања преузимањем покретне и непокретне имовине, у случају када је потраживање обезбеђено хипотеком, фидуцијом, залогом на покретним стварима или неком другом врстом обезбеђења, врши се на основу одлуке суда и/или уговора о купопродаји проистеклим из вансудског поравнања или аукцијске куповине.

Покретна и непокретна средства стечена наплатом потраживања признају се у пословним књигама као залихе средстава стечених наплатом потраживања, са намером продаје у року од годину дана.

Иницијално се вреднују по нижој вредности од:

- бруто вредности потраживања по основу којег се стиче имовина или
- процењене вредности имовине (која није старија од једне године) умањене за трошкове продаје.

Изузетно, када се имовина стиче одлуком суда у износу који је нижи од бруто вредности потраживања, имовина се вреднује по вредности из судске одлуке. При томе се врши и процена стечене имовине у што краћем периоду, а најкасније на крају текуће године.

У случају да је уговорена вредност имовине која се стиче у вансудском поступку већа од вредности укупног потраживања, разлика се признаје у књигама као обавеза у моменту продаје. Рокови и начин измирења настале обавезе прецизирају се Уговором о купопродаји.

Након почетног признавања врши се усклађивање књиговодствене вредности са фер вредношћу средстава стечених наплатом потраживања, као и усклађивање уколико дође до обезвређења средстава у смислу пада надокнадиве вредности. Ефекти ових усклађивања се признају као расходи периода. Усклађивање фер вредности средстава стечених наплатом потраживања, врши се на исти начин као и за средстава намењена за продају.

Код средстава стечених наплатом потраживања и средстава намењених продаји чланице Групе примењују процедуре обавезне процене фер вредности пре поступка продаје.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

(љ) Лизинг обавезе

Правила класификације уговора према стандарду МСФИ 16, Група је применила почев од јануара 2019. године. МСФИ 16 дефинише почетно признавање, одмеравање и обелодањивање лизинга за обе стране у уговору, односно за примаоца и даваоца лизинга.

Група као прималац лизинга, треба да комбинује два или више уговора закључених у исто време или близу истог са истом уговорном страном (или повезаним лицима уговорне стране), као и да обрачуна уговоре као један уговор, уколико се уговори преговарају као пакет са општим комерцијалним циљем који се не могу разумети без њиховог заједничког разматрања, износ накнаде која се плаћа у једном уговору зависи од цене или извршења другог уговора или права коришћења основних средстава која су пренета уговорима (или нека права на коришћење основног средства која се преносе у сваком од уговора) чине јединствену компоненту лизинга.

Прималац лизинга, иницијално (на датум почетка лизинга) и накнадно, одмерава вредност лизинг обавезе на следећи начин:

Иницијално по садашњој вредности будућих лизинг плаћања која ће се вршити током периода трајања лизинга и укључује:

- Садашњу вредност лизинг рата и
- Садашњу вредност очекиваних плаћања на крају уговора о лизингу

Приликом обрачуна садашње вредности лизинг плаћања морају се одредити три параметра: период лизинга, плаћања лизинга и примењива каматна (дисконтна) стопа.

Сходно томе, лизинг обавеза се акумулира коришћењем износа који даје константну периодичну дисконтну стопу на преостали износ обавезе (тј. дисконтна стопа се утврђује на почетку периода лизинга, све док се не изврши поновна процена која захтева промену дисконтне стопе). Плаћање лизинга умањује обавезу лизинга када се исплати.

Накнадно, Група одмерава вредност лизинг обавезе, такође, по садашњој вредности будућих лизинг плаћања која ће се вршити током периода трајања лизинга, и то на следећи начин:

- Увећавањем садашње вредности будућих лизинг плаћања из претходног периода за трошкове камата коришћењем метода ефективне камате, применом дисконтне стопе одређене на почетку лизинг периода (уколико се није накнадно мењала) и
- Умањењем за извршена плаћања по основу лизинга.

(м) Обезвређење нефинансијских средстава

Књиговодствена вредност нефинансијских средстава, осим инвестиционих некретнина и одложених пореских средстава, се анализира на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли постоје показатељи који указују да је дошло до њиховог обезвређења. У случају да се утврди да постоје одређени показатељи обезвређења, утврђује се надокнадива вредност средстава. Губитак по основу обезвређења се признаје ако књиговодствена вредност средстава превазилази његову процењену надокнадиву вредност.

Надокнадива вредност средстава се утврђује као вредност која је већа од употребне вредности средстава и његове фер вредности. За потребе утврђивања употребне вредности, процењени будући новчани приливи по основу средстава се дисконтују на њихову садашњу вредност, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца, као и ризика специфичних за средство.

Губитак по основу обезвређења се признаје у случају када је књиговодствена вредност средстава већа од његове надокнадиве вредности. Губитак по основу обезвређења се признаје у оквиру биланса успеха.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Губици по основу обезвређења из претходних периода се процењују на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли је дошло до смањења губитака или да они више не постоје. Губитак по основу обезвређења се укида у случају да је дошло до промене претпоставки коришћених за утврђивање надокнадиве вредности средства. Губитак по основу обезвређења се укида само до износа до којег књиговодствена вредност средства не прелази књиговодствену вредност која би била утврђена, умањена за амортизацију средства, у случају да није било признавања губитка по основу обезвређења.

(н) Депозити, кредити и субординиране обавезе

Депозити, дужничке хартије од вредности, кредити и субординиране обавезе представљају основни извор финансирања чланица Групе.

Чланице Групе класификују инструменте финансирања као финансијске обавезе или као капитал у складу са суштином уговорених услова за конкретни инструмент.

(њ) Резервисања

Резервисање је обавеза која је неизвесна у погледу рока и износа. Резервисање представља најбољу процену издатака потребних да би се измирила садашња обавеза на датум биланса.

Резервисање се признаје када:

- постоји обавеза (правна или стварна) која је настала као резултат прошлог догађаја,
- постоји извесност одлива ресурса који ће уследити за измирење обавеза и
- износ обавезе може да се поуздано процени.

Резервисање се признаје у случају када се очекује да ће чланица Групе, као резултат прошлих догађаја, имати садашњу законску или изведену обавезу, која се може поуздано утврдити и чије измирење узрокује одлив ресурса, који представљају економску корист за чланицу Групе. Резервисање се утврђује путем дисконтовања очекиваних будућих новчаних одлива, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца и, тамо где је то одговарајуће, ризика специфичних за обавезу.

Чланице Групе врше дугорочна резервисања за:

- потенцијалне губитке по преузетим потенцијалним обавезама,
- потенцијалне одливе по судским споровима,
- исплату примања запослених по основу будућих обавеза и
- друге потенцијалне обавезе уколико испуњавају услове признавања, сходно захтевима МРС/МСФИ и интерним актима чланица Групе.

(о) Финансијске гаранције

Финансијске гаранције представљају уговоре којима се чланице Групе обавезују да изврше плаћања њиховим корисницима за губитке настале због неиспуњавања обавезе плаћања одређеног дужника по доспећу обавезе, а у складу са условима дужничког инструмента.

Обавезе по финансијским гаранцијама се иницијално признају по фер вредности, а иницијална фер вредност се амортизује током трајања финансијске гаранције. Обавеза по основу гаранције се накнадно одмерава у износу који је већи од амортизоване вредности и садашње вредности очекиваног будућег плаћања (када је плаћање по основу гаранције вероватно). Финансијске гаранције се евидентирају у оквиру ванбилансних ставки.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

(п) Капитал и резерве

Укупан капитал Групе обухвата акцијски капитал, емисиону премију, резерве из добити и остале резерве, ревалоризационе резерве, акумулирани резултат и резултат текућег периода.

Капитал Групе се састоји од акцијског капитала и емисионе премије Групе. Акцијски капитал Групе формиран је иницијалним улозима акционара и наредним емисијама нових акција.

Капитал Групе формиран је из уложених средстава оснивача Матичне банке и мањинског оснивача Комерцијалне банке а.д., Бања Лука. Оснивач не може повлачити средства уложена у капитал Групе.

(р) Зарада по акцијама

Матична банка приказује основну и умањену зараду по акцији за сопствене обичне акције. Основна зарада по акцији се рачуна дељењем добитка или губитка који припада власницима обичних акција Матичне банке пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

Умањена зарада по акцији се рачуна дељењем коригованог добитка или губитка који припада власницима обичних акција за ефекте преференцијалних, заменљивих акција, пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

(с) Извештавање по сегментима

Сегмент пословања је део Групе - чланица Групе, која се самостално бави пословним активностима из којих се могу остварити приходи и настати трошкови, укључујући приходе и трошкове који настају из трансакција са другим чланицама Групе, чији пословни резултат редовно контролише менаџмент Матичне банке (као главни оперативни доносилац одлука), како би доносио одлуке о алокацији ресурса по сегментима и оцењивао њихове резултате. За сегменте пословања Групе доступни су засебни финансијски извештаји.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Банкарска група је препознала процес управљања ризицима као кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произлази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којима се управља кроз идентификовање, мерење, процену, ублажавање, праћење и контролу, односно успостављање ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Група је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, методологије за управљање појединачним ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефикасан и ефикасан процес управљања свим ризицима којима је Група изложена, или може бити изложена у свом пословању, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала.

Процес управљања ризицима укључује јасно дефинисање и документовање профила ризичности, као и његово усклађивање са склоношћу Групе ка ризицима и толеранцијом према ризицима, а у складу са усвојеним стратегијама и политикама.

Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом управљања капиталом, Група је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, диверсификација ризика којима је Група изложена, одржавање потребног нивоа адекватности укупног, основног и основног акцијског капитала, одржавање учешћа ризичних кредита (NPL) у укупним кредитима до прихватљивог нивоа за Групу, одржавање показатеља покрића ликвидном активом изнад нивоа прописаног регулативом и интерним лимитима, развој активности Групе у складу са пословном стратегијом, могућностима и развојем тржишта у циљу стварања конкурентских предности. Циљеви управљања ризицима усклађени су са планом пословања Групе.

Уважавајући измене регулативе Народне банке Србије, као и регулатора на тржиштима на којима послују чланице банкарске Групе, потребе даљег унапређења процеса управљања ризицима, захтеве спољног ревизора и новонасталу ситуацију изазвану пандемијом вируса COVID-19, Група је током првог полугодишта 2020. године извршила одговарајуће измене интерних аката којима се уређује управљање ризицима.

Систем управљања ризицима

Систем управљања ризицима је дефинисан следећим актима:

- Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом и Планом управљања капиталом;
- Политикама управљања ризицима;
- Процедурама управљања ризицима;
- Методологијама за управљање појединачним ризицима;
- Осталим актима.

Стратегијом управљања ризицима дефинисани су:

- Дугорочни циљеви, утврђени пословном политиком и стратегијом банкарске Групе, као и склоност ка ризицима и толеранција према ризицима одређени у складу са тим циљевима;
- Основна начела преузимања и управљања ризицима;
- Основна начела процеса интерне процене адекватности капитала Групе;
- Преглед и дефиниције свих ризика којима је Група изложена или може да буде изложена.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Такође, стратегијом управљања ризицима дефинисани су критеријуми за утврђивање, као и основна начела управљања лошом активом и највиши прихватљив ниво лоше активе за банкарску Групу.

Банкарска Група је утврдила основна начела управљања ризицима како би испунила своје дугорочне циљеве:

- Организовање пословања засебне организационе јединице за управљање ризицима;
- Функционална и организациона одвојеност активности управљања ризицима од редовних пословних активности Групе;
- Свеобухватност управљања ризицима;
- Ефективност управљања ризицима;
- Цикличност управљања ризицима;
- Развој управљања ризицима као стратешко опредељење;
- Управљање ризицима је део пословне културе.

Начела управљања лошом активом односно ризичним пласманима обухватају:

- Активно управљање ризичним пласманима;
- Превентивне мере и активности у циљу минимизирања даљег погоршања квалитета активе;
- Дефинисање стратегија управљања лошом активом - скуп активности и мера у циљу опоравка финансијског стања дужника или покретање одговарајућих поступака принудне наплате;
- Рану идентификацију дужника који се суочавају са финансијским тешкоћама или су у доцњи или статусу неизмиривања обавеза (Watch lista);
- Процену финансијског стања дужника;
- Сет индикатора за укључивање дужника у делокруг организационе јединице надлежне за управљање лошом активом;
- Сегментацију лоше активе;
- Начело материјалности при дефинисању могућих мера;
- Већу учесталост праћења вредности средстава обезбеђења и средстава стечених наплатом;
- Организациону одвојеност Сектора за превенцију и управљање ризичним пласманима;
- Укљученост у корпоративно управљање и управљање ризицима индикатора за праћење лоше активе;
- Транспарентно извештавање.

Политике управљања појединим врстама ризика ближе дефинишу:

- Начин организовања процеса управљања ризицима банкарске Групе и јасна разграничења одговорности запослених у свим фазама тог процеса, укључујући и процес управљања лошом активом, односно ризичним пласманима;
- Начин процене ризичног профила банкарске Групе и методологије за идентификовање и мерење, односно процену ризика;
- Начине праћења и контроле ризика и успостављање система лимита, односно врсте лимита које банкарска Група користи и њихову структуру;
- Начин одлучивања и поступања у случају прекорачења успостављених лимита, уз дефинисање изузетних околности у којима је могуће одобравање прекорачења у законским оквирима;
- Мере за ублажавање ризика и правила за примену тих мера;
- Начин и методологију за спровођење процеса интерне процене адекватности капитала банкарске Групе;
- Принципе функционисања система унутрашњих контрола;
- Оквир и учесталост стрес тестирања, као и поступање у случајевима неповољних резултата стрес тестова.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Процедурама управљања ризицима Група ближе дефинише процес управљања ризицима и надлежности и одговорности свих организационих облика матичне Банке и чланица банкарске Групе у систему управљања ризицима.

Појединачним методологијама чланице Групе су детаљније прописале методе и приступе који се користе у систему управљања ризицима.

Надлежности

Управни одбор је надлежан и одговоран за усвајање стратегије и политика управљања ризицима и стратегију управљања капиталом, успостављање система унутрашњих контрола и врши надзор над његовом ефикасношћу, надзор над радом Извршног одбора, усвајање тромесечних извештаја о управљању ризицима, усвајање Плана опоравка, као и спровођење процеса интерне процене адекватности капитала и друго.

Извршни одбор је надлежан и одговоран за спровођење стратегије и политика управљања ризицима и стратегију управљања капиталом усвајањем процедура за управљање ризицима, односно идентификовање, мерење и процену ризика, и обезбеђивањем њихове примене и извештавањем Управног одбора у вези с тим активностима. Такође, Извршни одбор анализира систем управљања ризицима и најмање тромесечно извештава Управни одбор о нивоу изложености ризицима и управљању ризицима и одлучује, уз претходну сагласност Управног одбора, о сваком повећању изложености Групе према лицу повезаним са Групом и о томе обавештава Управни одбор.

Одбор за ревизију (Одбор за праћење пословања) је надлежан и одговоран за анализу и надзор примене и адекватног спровођења усвојених стратегија и политика за управљање ризицима и система унутрашњих контрола матичне Банке и Групе. Најмање једном месечно извештава Управни одбор о својим активностима и утврђеним неправилностима и предлаже начин на који ће се оне отклонити, предлаже унапређење политика и процедура управљања ризицима и спровођења система унутрашњих контрола.

Одбор за управљање активом и пасивом је надлежан и одговоран за праћење изложености ризицима који произлазе из структуре билансних потраживања, обавеза и ванбилансних ставки, као и предлагање мера за управљање каматним ризиком и ризиком ликвидности. Свака чланица Групе има Одбор за управљање активом и пасивом.

Кредитни одбор одлучује о кредитним захтевима, као и о поступањима са проблематичним потраживањима у оквирима утврђеним актима матичне Банке, анализира изложеност матичне Банке кредитном, каматном и валутном ризику, анализира кредитни портфолио, а такође предлаже мере Извршном одбору матичне Банке. Свака чланица Групе има кредитни одбор који одлучује у оквиру својих надлежности и лимита.

Функција управљања ризицима матичне Банке дефинише и предлаже за усвајање стратегију, политике, процедуре и методологије управљања ризицима, идентификује, мери, ублажава, прати и контролише и извештава о ризицима којима су матична Банка и Група изложене у свом пословању. Такође, надлежна је за развијање модела и методологија за идентификовање, мерење, ублажавање, праћење и контролу ризика, као и за извештавање надлежних органа банкарске Групе.

Сектор управљања средствима и билансом матичне Банке је одговоран за управљање средствима и ликвидношћу, као и управљање активом и пасивом на нивоу Групе. Такође, учествује и у управљању ризиком ликвидности, каматним ризиком и девизним ризиком.

Функција унутрашње ревизије је одговорна за континуирано спровођење независног вредновања система управљања ризицима на нивоу Групе, као и за редовну процену адекватности, поузданости и ефикасности система унутрашњих контрола. Унутрашња ревизија о својим налазима и препорукама извештава Одбор за ревизију и Управни одбор.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Функција контроле усклађености пословања дужна је да најмање једном годишње идентификује и процењује ризике усклађености пословања матичне Банке, као и чланица Групе, и предлаже планове управљања ризицима, о чему саставља извештај који доставља Извршном одбору и Одбору за праћење пословања матичне Банке.

Процес управљања ризицима

На нивоу банкарске Групе редовно се мере, односно процењују ризици који су идентификовани у пословању. Мерење подразумева примену квалитативних и квантитативних метода и модела мерења које омогућују уочавање промена у профилу ризика и процену нових ризика.

За све идентификоване ризике одређује се њихова значајност, која је заснована на свеобухватној процени ризика који су својствени појединим пословима, производима, активностима и процесима банкарске Групе.

Ублажавање ризика подразумева диверсификацију, пренос, смањење и/или избегавање ризика, а банкарска Група га спроводи у складу са ризичним профилем, склоношћу ка ризицима и толеранцијом према ризицима.

Праћење и контрола ризика се спровode кроз континуирано праћење изложености по различитим критеријумима, као и кроз праћење и контролу лимита које је банкарска Група успоставила, који зависе од пословне стратегије и тржишног окружења, као и од нивоа ризика који је Група спремна да прихвати.

Група је успоставила систем редовног извештавања о изложености ризицима и ризичном профилу, који омогућује релевантним запосленим на свим нивоима организационе структуре у Групи правремене, тачне и довољно детаљне информације које су потребне за доношење пословних одлука и ефикасно управљање ризицима, односно сигурно и стабилно пословање.

Врсте ризика

Банкарска Група је у пословању посебно изложена следећим врстама ризика: кредитном и са њим повезаним ризицима, ризику ликвидности, тржишним ризицима, оперативним ризицима, ризику улагања, ризику концентрације, ризику изложености и ризику земље, као и свим осталим ризицима који се могу појавити при редовном пословању чланица Групе.

4.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед неизвршења обавеза дужника према чланицама Групе.

Током 2020. године посебан изазов са аспекта управљања кредитним ризиком представљају услови изазвани пандемијом вируса COVID-19, који су потпуно другачији у односу на раније околности пословања са којима се сусретао реални и финансијски сектор.

Чланице Групе имају дефинисане критеријуме одобравања кредита, измене услова, продужења рока и реструктурирања потраживања, који су прописани процедурама и методологијама одобравања пласмана и управљања ризицима.

Пре одобрења пласмана чланице Групе процењују кредитну способност дужника као примарни извор отплате пласмана на основу интерно дефинисаних критеријума и понуђени колатерал као секундарни извор наплате. На основу идентификованог и измереног нивоа кредитног ризика (процене финансијског стања и кредитне способности дужника, као и вредности и правне сигурности кредитне заштите и других релевантних фактора) и независног мишљења о ризику, надлежна лица, одбори и органи чланица Групе, сагласно дефинисаном систему одлучивања, доносе одлуку о одобрењу/изменама пласмана.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Доношење одлука о излагању кредитном ризику, Група је дефинисала кроз систем одлучивања у зависности од врсте клијената и нивоа изложености. Доносиоци кредитних одлука су: лица са посебним овлашћењима из Функције управљања ризицима, Кредитни одбор, Извршни одбор и Управни одбор.

Приликом доношења одлука поштује се принцип двоструке контроле, тзв. „принцип четворо очију“, којим се обезбеђује да увек постоји страна која предлаже и страна која одобрава одређени пласман.

Организациони модел система управљања кредитним ризиком Групе обезбеђује адекватну комуникацију, размену информација и сарадњу на свим организационим нивоима, а такође обезбеђује јасну оперативну и организациону раздвојеност функције за независно управљање ризицима и активности подршке, с једне стране, од активности преузимања ризика, са друге стране, односно поделу дужности, надлежности и одговорности. Група је успоставила и адекватан информациони систем који подразумева потпуну информисаност лица укључених у систем управљања кредитним ризиком и одговарајуће извештавање руководства Групе.

У складу са обимом, врстом и сложености послова које обавља, Група је организовала процес управљања кредитним ризиком и јасно разграничила одговорности запослених у свим фазама тог процеса.

Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Групе у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Групе, на основу које се врши лимитирање могућих утицаја негативних ефеката на финансијски резултат и адекватност капитала.

Основна начела управљања кредитним ризиком су:

- Управљање кредитним ризиком на нивоу појединачних пласмана и на нивоу целокупног портфолија Групе;
- Одржавање нивоа кредитног ризика који минимизира негативан утицај на финансијски резултат и капитал;
- Рангирање пласмана у складу са њиховом ризичношћу;
- Пословање у складу са добрим праксама за одобравање пласмана;
- Обезбеђење адекватних контрола за управљање кредитним ризиком.

У циљу управљања кредитним ризиком, чланице Групе настоје да послују са клијентима добре кредитне способности и прибављају одговарајуће инструменте обезбеђења плаћања. Чланице Групе оцењују кредитну способност сваког клијента у моменту подношења захтева и врше мониторинг дужника, пласмана и колатерала, како би биле у могућности да предузму одговарајуће активности у циљу наплате потраживања.

Све чланице Групе врше квантитативно и/или квалитативно мерење, односно процену идентификованог кредитног ризика. Процес мерења кредитног ризика је заснован на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга.

Рејтинг систем је инструмент за доношење појединачних одлука и процењивање нивоа ризика појединачног пласмана. Поред наведеног, рејтинг систем служи за процењивање нивоа ризика укупног портфолија, а користи се и у поступку обезвређења пласмана у циљу рангирања нивоа ризичности и исказивања реалне вредности потраживања. Интерни систем рејтинга подлеже редовној ревизији и унапређењу.

Ради адекватног и ефикасног управљања ризицима којима су изложене у свом пословању, матична Банка и чланице Групе поштују и начела прописана регулативом својих централних банака, која захтевају класификацију сваког пласмана на основу прописаног оквира и обрачун резерве за процењене губитке.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Ублажавање кредитног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, односно одржавање прихватљивог нивоа квалитета кредитног портфолија Групе.

Основне технике ублажавања кредитног ризика су:

- Лимити изложености – ризик концентрације,
- Диверсификовање улагања,
- Средства обезбеђења.

Лимити изложености по основу појединачног дужника заснивају се на процени кредитне способности дужника, а лимити изложености на нивоу портфолија усмерени су на ограничење концентрације изложености у портфолију. Група континуирано контролише кретање кредитног ризика у оквиру дефинисаног ризичног профила.

Ризик концентрације обухвата: велику изложеност (изложеност према једном лицу или групи повезаних лица и лицима повезаним са Групом), групе изложености са истим или сличним факторима ризика као што су привредни сектори, врсте производа, географска подручја и слично, инструменте кредитне заштите.

Група прати изложеност према дефинисаним лимитима са истим или сличним факторима ризика, и у зависности од општих економских кретања, кретања у појединим делатностима и географским подручјима, вредности предвиђене Бизнис плановима појединачних чланица Групе, редовно врши преиспитивање дефинисаних лимита и предлаже редифинисање истих у случају промене фактора ризика.

Одлуком о управљању ризиком концентрације по основу изложености банке одређеним врстама производа, Народна банка Србије је од 01.01.2019. године, прописала банкама да прате и ризик концентрације, односно изложености банке према групама производа, првенствено изложености по основу готовинских, потрошачких и осталих кредита одобрених становништву уговорене рочности преко 8 година у 2019., преко 7 година у 2020. и од 2021. преко 6 година.

Праћење квалитета пласмана на нивоу појединачног дужника заснива се пре свега на обезбеђивању ажурних података о финансијском стању и кредитној способности дужника и тржишној вредности средстава обезбеђења, док се праћење кредитног ризика на нивоу портфолија врши идентификовањем промена на нивоу група клијената одређеног нивоа ризика, пласмана, колатерала, потребних резерви за очекиване и неочекиване губитке, у циљу утврђивања и управљања стањем и квалитетом активе.

Контрола кредитног ризика подразумева процес континуираног праћења пословања са дефинисаним системом лимита, нарочито када изложеност кредитном ризику тежи горњој граници дефинисаног ризичног профила, а посебно приликом увођења нових пословних производа и активности.

У циљу заштите од ризика неизвршења обавеза у пословању са клијентима, чланице Групе предузимају следеће мере за регулисање потраживања: продужење рока, реструктурирање, поравнање, преузимање средстава обезбеђења у циљу наплате потраживања, закључење уговора са заинтересованим трећим лицем, покретање судског спора и остале мере.

Уколико предузете мере регулисања пласмана, односно принудне наплате и судског поступка нису дале очекиване резултате, односно када не постоји могућност наплате потраживања у целости, иницира се предлог за трајан отпис преосталог потраживања или пренос из билансне у ванбилансну евиденцију.

Група осим кредитне изложености има и ванбилансну изложеност (плативе и чинидбене гаранције, авали, акредитиви) по основу које има потенцијалну обавезу да изврши плаћање за рачун трећих лица. За ванбилансну изложеност чланице Групе користе исте контролне процесе и процедуре које се користе за кредитни ризик по основу билансних изложености.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Извештавање о кредитном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања, које се спроводи по утврђеној динамици у складу са дефинисаним системом извештавања:

- чланице Групе извештавају матичну Банку на месечном нивоу;
- матична Банка извештава на консолидованој основи, полугодишње и годишње.

МСФИ 9 финансијски инструменти

Група континуирано примењује МСФИ 9 стандард. У складу са МСФИ 9 стандардом финансијска актива може се класификовати и вредновати као:

- Финансијски инструменти по амортизованом трошку (АС), пословни модел прикупљања новчаних токова главнице и камате и испуњен SPPI критеријум;
- Финансијски инструменти по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), испуњен SPPI, али је пословни модел прикупљање новчаних токова и продаја;
- Финансијски инструмент по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL).

Пословни модел Групе опредељен је као држање ради прикупљања новчаних средстава по основу главнице и камата, што је поткрепљено спроведеном анализом која указује да не постоје чињенице да се Група определила за другачији пословни модел. Са аспекта класификације и мерења, МСФИ 9 стандард захтева да се сва финансијска средства, осим власничких инструмената и деривата, процењују на основу пословног модела управљања конкретним финансијским средствима, али и уговорних карактеристика новчаних токова самих инструмената (на бази тестирања SPPI критеријума). Новчани токови финансијских инструмената који се вреднују по амортизованом трошку састоје се од плаћања главнице и камате чије су компоненте накнада за временску вредност новца, трошка кредитног ризика, административни трошкови и профитна маржа.

Власнички инструменти, улагања у лица која нису зависна, а који се не држе ради трговине, се класификују као средства чија се вредност процењује по фер вредности кроз остали резултат, са накнадном рекласификацијом добитка и губитка кроз биланс успеха.

Такође, применом МСФИ 9 стандарда, Група обрачунава обезвређење и за кредитне пласмане дате државама и централним банкама чланица Групе (за средства која нису одмах расположива) које се евидентира на терет биланса успеха, као и обезвређење по основу хартија од вредности које се евидентира кроз остали укупни резултат.

Идентификовање проблематичних и реструктурираних потраживања

Чланице Групе прате квалитет портфолија на основу идентификовања и анализе раних сигнала упозорења код клијената. Сигнали упозорења се континуирано прате и на основу анализе истих, клијенти се сврставају у категорију Стандардни, Потенцијално ризични (Watch list) и НПЛ клијенти (клијенти са проблематичним потраживањима).

У складу са применом МСФИ 9 стандарда, почев од 01.01.2018. године, Група је увела и нивое обезвређења (ниво 1, ниво 2 и ниво 3) који прате статус клијента. Стандардни клијенти се сврставају у ниво 1, клијенти код којих је идентификовано повећање кредитног ризика (Watch list клијенти, погоршање кредитног ризика у односу на тренутак одобрења, дани кашњења од 31 дан до 90 дана) сврставају се у ниво 2, а NPL клијенти се сврставају у ниво 3. Клијенти који се налазе у нивоима 1 и 2 се обезвређују на групној основи, док се клијенти из нивоа 3, уз испуњење критеријума материјалне значајности, обезвређују појединачно. NPL клијенти који се налазе у нивоу 3, а имају мање материјално значајну изложеност, обезвређују се на групној основи ужавајући захтеве МСФИ 9 стандарда у делу најмање 2 сценарија наплате.

Додатно, услед новонастале ситуације изазване пандемијом вируса COVID-19, за клијенте који су разврстани у ниво 1 и 2, уведен је додатни заштитни слој обезвређења, уз повећање обухвата клијената разврстаних у ниво 2, као резултат анализе нивоа значајности повећања кредитног ризика појединачних клијената у новонасталим околностима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Реструктурирани непроблематични клијенти се сврставају у категорију потенцијално ризичних клијената, односно у ниво 2 обезвређења, док се реструктурирани проблематични сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима, односно категоризују се у ниво 3 обезвређења.

Сврха праћења квалитета портфолија је спречавање директног трансфера Стандардних клијената у категорију клијената са проблематичним потраживањима без претходног идентификовања клијената као потенцијално ризичних и без спровођења радњи превенције ризичних пласмана, односно ублажавања и смањивања кредитног ризика путем спровођења адекватне стратегије и акционих планова. Потенцијално ризични клијенти се прате чешће у односу на Стандардне клијенте и уколико се утврди даље повећање кредитног ризика, клијенти се сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима.

Под проблематичним потраживањима подразумевају се сва потраживања која касне у измиривању обавеза преко 90 дана по било којој материјално значајној обавези према Банци (матичном друштву) или подређеним друштвима, потраживања код којих је на основу финансијског стања процењено да дужник неће моћи да измири своје обавезе у целости, не узимајући у обзир могућност реализације инструмената кредитне заштите (без обзира да ли касни у измиривању обавеза), потраживања за која је утврђен износ обезвређења на појединачној основи.

Проблематичним се сматрају и потраживања по основу: престанка евидентирања прихода од камата, провизија и накнада у билансу успеха, специфичних прилагођавања за кредитни ризик која су обрачуната због значајног погоршања кредитног квалитета које је уследило након настанка изложености, значајног губитка који се остварује уступањем потраживања, реструктурирања потраживања извршеног услед финансијских тешкоћа дужника, као и подношења предлога за покретање стечајног поступка над дужником. Проблематичним потраживањима сматрају се сва потраживања од дужника уколико је једно потраживање класификовано у групу проблематичних потраживања.

Реструктурирање потраживања је одобравање, због финансијских потешкоћа дужника, уступака у вези са отплатом појединачног потраживања који не би били одобрени да дужник није у тим потешкоћама, без обзира да ли има доспелих обавеза, да ли је то потраживање обезвређено и да ли је за њега наступио статус неизмирења обавеза. Реструктурирање се врши на један од следећих начина: променом услова под којима је потраживање настало, нарочито ако су накнадно уговорени услови отплате повољнији у односу на првобитно уговорене (смањење каматне стопе, отпис дела главнице и/или камате, промена датума доспећа и др), као и рефинансирањем потраживања. Овакве околности се често у пракси називају „forbearance“. Поред наведеног, у категорију реструктурираних потраживања сврставају се и потраживања код којих је:

- извршена промена уговорених услова отплате проблематичних потраживања или која би, у одсуству наведених измена, била сврстана у категорију проблематичних потраживања,
- извршена промена уговорених услова отплате потраживања која доводи до потпуног или делимичног отписа у материјално значајном износу,
- чланице Групе активирале уговорене клаузуле о реструктурирању на основу којих се услови отплате мењају услед наступања одређених догађаја (уграђене клаузуле) према дужнику од кога је потраживање већ класификовано у групу проблематичних потраживања или би било тако класификовано да нису активирале те клаузуле,
- уколико је дужник истовремено када је одобрено ново потраживање (или у кратком периоду пре или после тог одобравања) извршио плаћање по основу другог потраживања групе (или другог правног лица према коме је уступљено потраживање према том дужнику), а које је било класификовано или је испуњавало услове да буде класификовано у групу проблематичних или би, у одсуству новог потраживања, било класификовано у наведену групу, односно испуњавало те услове.

У складу са применом МСФИ 9 стандарда, свако реструктурирање потраживања услед финансијских потешкоћа сматра се модификованим или промењеним финансијским средством.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Модификације које проузрокују престанак признавања старог финансијског средства и иницијално признавање новог, а које су биле мотивисане падом у кредитној способности и отплатном капацитету, воде иницијалном признавању финансијских средстава које стандард дефинише као „РОСЦ”, тј. средства која су обезвређена у моменту иницијалног признавања и иницијално се вреднују по фер вредности. Они у моменту иницијалног признавања немају обезвређење, али је потребно укључити очекиване кредитне губитке током века трајања средства у обрачун ефективне каматне стопе.

Самим тим, Група укључује иницијалне очекиване кредитне губитке у процену новчаних токова, приликом обрачуна кредитно-прилагођене ефективне каматне стопе финансијских средстава за која се сматра да су обезвређена у моменту иницијалног признавања. Такође, за потребе обрачуна обезвређења, ова средства ће за цео период трајања остати у нивоу 3.

МСФИ 9 у случају значајне модификације финансијског инструмента указује на потребу за престанком признавања старог финансијског средства и признавањем новог по фер вредности на дан признавања.

Престанак признавања доводи до трајног добитка или губитка, који се признаје у оквиру биланса успеха, а једнаког разлици између амортизоване вредности старог финансијског средства и фер вредности новог финансијског средства умањеног за износ очекиваних кредитних губитака признатих као обезвређење на новом финансијском средству.

Приликом сваке промене кредитних услова, код пласмана који нису у статусу проблематичних (ПЛ) клијената, као и код лоших (НПЛ) клијената, Група израчунава 10% тест у циљу утврђивања да ли се ради о значајној или мање значајној модификацији.

Чланице Групе у систему евидентирају сваку модификацију средства, без обзира да ли се ради о мање значајној или значајној модификацији, и без обзира да ли је модификација настала због промене тржишних услова код добрих (ПЛ) клијената или је настала због проблема у пословању лоших (НПЛ) клијената.

Чланице Групе редовно прате предузете мере за реструктурирање ризичних пласмана и контролишу правовременост предузимања ових мера. Праћење предузетих мера, односно реализација истих, као што је нпр. измирење доспелих обавеза, врши се на дневном нивоу. Мониторинг пословања реструктурираних клијената обавља се редовно на сваких 6 месеци или чешће у случају потребе. Анализа финансијских извештаја, анализа задужености, провера адекватности обезбеђења, као и мониторинг свеукупног пословања, стратегија према дужницима, представљају кључне тачке поменутог мониторинга.

Реструктурирано потраживање које је класификовано у групу проблематичних потраживања, чланице Групе након истека годину дана од дана његовог реструктурирања класификују у групу потраживања која се не сматрају проблематичним, ако су испуњени следећи услови:

- није утврђен износ обезвређења за реструктурирано потраживање и није наступио статус неизмирења обавеза;
- у последњих 12 месеци извршене су уплате благовремено, или са доцњом не дужом од 30 дана, у складу са измењеним условима отплате;
- на основу анализе финансијског стања, односно кредитне способности дужника, оцењено је да ће дужник моћи да измири обавезе у целости у складу са измењеним условима отплате.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Ризик промене квалитета активе

Квалитет активе Групе се мери степеном изложености појединим категоријама ризика према критеријумима дефинисаним интерним системом рејтинга. Интерни систем рејтинга се заснива на квантитативним и квалитативним параметрима за одређивање рејтинга дужника. Рејтинг скала садржи пет категорија ризика, које су подељене на 19 подкатегија. Различите изложености према истом дужнику одређују исту категорију рејтинга, без обзира на специфичности различитих врста кредита.

Група користи различите рејтинг моделе за кредитни ризик у зависности од врсте клијената. Израчунавање рејтинга врши се на месечном нивоу на основу квалитативних и квантитативних параметара и благовремености у измиревању обавеза.

Низак ниво ризика подразумева пословање са клијентима добре кредитне способности и прихватљив је за Групу (категије рејтинга 1 и 2), повишен ниво ризика представља пословање са клијентима који имају одређене проблеме у пословању, а могу негативно да утичу на измирење обавеза и чије пословање се интензивно прати (категије рејтинга 3 и 4) и висок ниво ризика означава клијенте са негативним резултатима пословања и лошом кредитном историјом (категије ризика 4Д, 4ДД и 5). Категорија ризика 4, дели се на пет подкатегије и то: 4+, 4 и 4- – неризични клијенти (РЕ), 4Д ризични клијенти (NPE) са доцњом до 90 дана и 4ДД ризични клијенти (NPE) са доцњом од 91 до 180 дана.

Група се штити од ризика промене квалитета активе кроз континуирано праћење пословања клијената, идентификовање промена које могу настати погоршањем стања дужника, кашњењем у отплати или променама у окружењу, као и прибављањем одговарајућих средстава обезбеђења.

Ризик промене вредности активе – умањење имовине

Обезвређење пласмана има за циљ обезбеђење разумног, опрезног и правовременог утврђивања губитака, како би се заштитио капитал Групе у периоду када губитак буде и дефинитивно потврђен (реализован) због немогућности наплате уговорених износа или одливом средстава за измирење потенцијалних обавеза.

Обезвређење пласмана и резервисања врше се само онда када постоји оправдан основ, односно када постоји објективан доказ о обезвређењу као последица догађаја који су настали након почетног признавања кредита, а који неповољно утичу на будуће новчане токове од кредита.

Главни елементи у процени обезвређења пласмана су следећи: прекорачење рока плаћања главнице или камате, тешкоће у новчаним токовима корисника кредита (финансијске тешкоће), опадање кредитног рејтинга или промене првобитних услова из уговора и друго.

Обезвређење пласмана се врши на основу процене очекиваних будућих новчаних токова из пословања клијената или реализацијом средстава обезбеђења, уколико се процени да ће реално кредит бити намирен из тих средстава.

Чланице Групе врше процену обезвређења потраживања на групној и појединачној основи.

Појединачно и групно процењивање у нивоу 3

Чланице Групе процењују исправку вредности за сваки појединачно значајан пласман са статусом неизмирења обавеза – default-а (ризицан пласман, подкатегије ризика 4Д, 4ДД и 5, према интерном систему рејтинга), односно пласмани који су класификовани у ниво 3 у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом се узимају у обзир финансијска позиција корисника кредита, одрживост бизнис плана, његова способност да побољша своје перформансе у случају финансијских тешкоћа, пројектовани приходи, расположивост других врста финансијске подршке и вредност колатерала која се може реализовати, као и очекивани новчани токови. Уколико дође до нових информација које према процени битно мењају кредитну способност клијента, вредност колатерала и извесност испуњења обавеза клијента према чланицама Групе, врши се нова процена обезвређења пласмана.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Праг материјалне значајности чланице Групе одређују на основу анализе вредносне структуре портфолија по врстама клијената и производа.

Исправка вредности на појединачној основи се обрачунава уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине.

Објективним доказима који указују на потребу обезвређења пласмана, сматрају се:

- када финансијско стање дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању;
- када постоје подаци о неизмирењу обавеза, учесталом кашњењу у отплати или неиспуњавању других уговорних одредаба;
- када чланице Групе, услед финансијских потешкоћа дужника, битно промене услове отплате потраживања у односу на оне који су првобитно уговорени;
- дужник не може да измири своје обавезе у целости без реализације средства обезбеђења;
- непрекидна блокада рачуна преко 60 дана;
- када постоје извесне значајне финансијске потешкоће у пословању клијента (банкротство, ликвидација, стечај или нека друга врста финансијске реорганизације дужника) и слично.

Докази се могу документовати и анализом у Watch процесу информацијом о повећаном степену ризика дужника.

Поред тога, документацију потребну као доказ за обезвређење пласмана, представљају и докази за процену очекиваних прилива по пласману, који се пре свега односе на документацију о планираним будућим новчаним токовима дужника.

Када постоје објективни докази, износ обезвређења се обрачунава као разлика између бруто књиговодствене вредности средстава и садашње вредности процењених будућих токова готовине, при чему Група уважава постојање више сценарија наплате приликом процене очекиваних будућих токова готовине у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом, сценарија која се могу узети у обзир су сценарија из пословања (реструктурирање/споразуми и слично), сценарија из реализације колатерала (вансудски/судски/стечај и остало) и продаја потраживања. Вероватноћу одређеног сценарија чланице Групе процењују на основу историјске реализације и наплате проблематичних случајева, специфичности појединачног клијента, као и предвиђањем будућих могућих исхода, при чему је збир свих сценарија 100%.

За групу мање материјалних потраживања која се налазе и нивоу 3, приликом обрачуна обезвређења користи се такође више сценарија наплате, која се примењују са одређеним вероватноћама, где су те вероватноће израчунате на основу статистичких модела користећи историјске податке о наплати.

Групно процењивање

Обезвређење се процењује групно по свим пласманима код којих није идентификован објективни доказ обезвређења и налазе се у нивоу 1 – стандард клијенти и у нивоу 2 – клијенти са идентификованим повећањем кредитног ризика, као и потраживања по основу провизија и других потраживања која немају елементе за свођење на садашњу вредност.

Групна процена се врши по групама, према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика, које се формирају на основу интерно прописане методологије (по врстама клијената у сектору привреде и по бонитетним групама по врстама пласмана у сектору становништва), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу. Методологија за обезвређење је значајно промењена и уместо приступа реализованог губитка у складу са МРС 39, примењује се принцип будућег очекиваног губитка, у складу са МСФИ 9, кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских варијабли на будуће кретање вероватноће губитка на бази статистички доказаних међузависности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

У складу са МСФИ 9, обезвређење се одмерава на следећи начин:

- Ниво 1 – Кредити код којих није идентификовано погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања. Група обрачунава трошак обезвређења базиран на 12-месечним очекиваним кредитним губицима;
- Ниво 2 – Кредити код којих је идентификовано значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања. Група обрачунава трошак обезвређења базиран на очекиваним кредитним губицима за цео животни век инструмента.

Трошкови обезвређења финансијских инструмената, код којих се не сматра да постоји значајно погоршање кредитног ризика, обрачунати су на основу 12-месечних очекиваних кредитних губитака (ECL). У Ниво 1 укључене су и изложености према државама и централним банкама чланица Групе и друге изложености са пондером кредитног ризика 0, у складу са Одлуком о адекватности капитала банке, изузев изложености по основу обавезне резерве и сличних изложености по основу којих очекивани кредитни губици теже 0.

Сви финансијски инструменти код којих је реализовано погоршање кредитног ризика класификовани су у ниво 2 и трошкови обезвређења обрачунати су на основу очекиваних кредитних губитака за цео животни век инструмента.

Поред квалитативних и квантитативних критеријума за разврставање у ниво 2, услед услова изазваних пандемијом вируса COVID-19, матична Банка је значајан број клијената из делатности које су највише погођене пандемијом вируса COVID-19 (угоститељство, туризам, саобраћај ...) рекласификовала у ниво 2 у циљу превентивног деловања и реалног сагледавања обезвређења, имајући у виду могуће негативне последице пандемије вируса COVID-19 на пословање клијената из наведених делатности. Наведено је спроведено кроз анализу структуре портфолија по делатностима, као и анализом појединачних клијената правних лица.

Анализирани су сви клијенти са изложеношћу преко дефинисаног нивоа, а који послују у делатностима за које је процењено да су највише изложене негативним ефектима пандемије вируса COVID-19. Сви клијенти за које је процењено да су, или би могли бити, изложени ефектима пандемије вируса COVID-19, иако немају реализоване раније дефинисане критеријуме за трансфер у ниво 2 у складу са МСФИ 9 стандардом, су одмах разврстани у ниво 2. Такође, извршена је и анализа клијената из сегмента становништва који су запослени у недржавном и нејавном сектору и који нису пензионери. Уколико је за наведене клијенте идентификован изостанак зараде, или је иста умањена за износ изнад дефинисаног нивоа, извршен је трансфер таквих клијената у ниво 2. Последично, за наведене клијенте обрачунато је и обезвређење за цео период трајања кредита.

Група разматра да ли постоји значајан раст кредитног ризика од иницијалног признавања средства у односу на ризик неизмирења на крају сваког извештајног периода. Идентификовање значајног погоршања кредитног ризика базира се на дефинисаним квантитативним и квалитативним критеријумима (као што су сигнали раног упозорења, доцња преко 30 дана и слично).

У 2020. години чланице Групе су унапредиле Методологију процене обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама у делу могућности обрачуна и издвајања додатног заштитног слоја обезвређења, или разраде и примене већег броја могућих сценарија, а у циљу адекватног укључивања процењених ефеката пандемије вируса COVID-19 на обезвређење по основу кредитног ризика.

Група обрачунава трошкове обезвређења дужничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), као акумулирани износ обезвређења који такође утиче и на биланс успеха. Међутим, очекивани кредитни губици не умањују износ бруто финансијске активе у билансу стања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**30. јун 2020. године**

За сектор привреде и становништва, Група обрачунава очекиване кредитне губитке (обезвређење) на следећи начин:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL	Expected credit loss (очекивани кредитни губитак)
EAD	Exposure at default (изложеност у тренутку default-a)
MPD	Marginal Probability of default (маргинална вероватноћа default-a)
LGD	Loss given default (губитак у случају default-a клијента)
DF	EIR based discount factor (дисконтни фактор заснован на ЕКС)

Наведена формула користи се за израчунавање очекиваних кредитних губитака (обезвређења) у нивоу 1 и 2, уз респектовање временског хоризонта.

EAD, односно изложеност у тренутку наступања статуса default-a, представља процену књиговодствене вредности у складу са МСФИ 9 у моменту default-a, узимајући у обзир профил уговорених новчаних токова, као и могућа коришћења средстава из одобрених линија пре момента default-a.

Изложеност услед неиспуњења обавеза (EAD) представља бруто књиговодствену вредност финансијских инструмената који подлежу обрачуну умањења вредности, узимајући у обзир и могућност клијента да повећа своју изложеност у статусу неиспуњења обавеза.

За израчунавање EAD за ниво 1, Група процењује могућност неизмирења обавеза у оквиру 12 месеци за обрачун дванаестомесечног очекиваног кредитног губитка (ECL), односно, израчунава се обезвређење за кредит који се налази у нивоу 1, за који се очекује да ће резултирати немогућношћу исплате обавеза у периоду од 12 месеци од датума биланса стања. За ниво 2, изложеност по неиспуњењу обавеза се разматра за све догађаје у току животног века инструмената.

PD представља процену вероватноће неиспуњења обавеза у датом временском периоду. Неиспуњење обавеза се може десити само у одређено време током процењеног периода, уколико се није претходно престало са признавањем инструмента, а Група је још увек изложена. Група на основу историјских података израчунава PD параметар, посебно у сектору привреде и сектору становништва. У сектору привреде PD се обрачунава по врстама лица (велика предузећа, средња предузећа, мала предузећа...), а у сектору становништва по врстама производа (стамбени кредити, готовински кредити, пољопривредни кредити...). Након обрачуна историјских PD-јева, Група укључује и *forward looking* компоненту кроз Бета фактор који представља утицај кретања макроекономских варијабли (кретање бруто друштвеног производа, незапослености, стопе инфлације, индустријске производње...) на будући PD. Бета фактор се израчунава помоћу статистичких и економетријских модела.

За потребе укључивања *forward looking* компоненте, Група у обрачун вредности Бета фактора укључује три различита сценарија кретања макроекономских варијабли (оптимистични, реалан и песимистични), након чега се врши пондерисање са вероватноћама очекиване реализације наведених сценарија, како би се добио финални Бета фактор који садржи сва три сценарија (оптимистичан, реалан, песимистичан).

У оквиру процеса годишње израде Стратегије и Бизнис плана појединачне чланице Групе пројектују вредности макроекономских фактора за период од наредне три године, уважавајући карактеристике тржишта на којима послују. Приликом дефинисања макроекономских претпоставки чланице Групе користе сет различитих релевантних екстерних извора, али и интерне процене.

Поред директних ефеката пандемије вируса COVID-19 преко погоршања макроекономских очекивања на ниво обезвређења чланица Групе, неопходно је било укључивање и додатних експертских процена у ниво обезвређења за кредитни ризик, у циљу адекватног осликавања процењених ефеката потенцијалне кризе. Укључивање експертских процена извршено је кроз издвајање додатног заштитног слоја обезвређења за кредитни ризик. Наведено је реализовано кроз претпоставку погоршања предвиђених стопа default-a, добијених економетријским моделима,

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**30. јун 2020. године**

на начин да се ослика претпостављен облик очекиване кризе (комбинација кривих V и U облика, које карактеришу мањи ефекти током 2020. године, да би се током 2021. године негативни ефекти повећали, уз очекивани опоравак у 2022. години).

На сличан начин укључен је и додатни слој обезвређења или кроз пројектоване стопе default-а у случају чланица Групе.

За обрачун обезвређења за ниво 1, Група користи једногодишње PD-јеве за првих 12 месеци, који представљају производ историјског PD и Бета фактора израчунатог за прву годину.

Код обрачуна обезвређења за ниво 2, где се обезвређење обрачунава за сваку годину трајања финансијског средства, Група користи маргинални PD који представља разлику два кумулативна PD, између $t+1$ и t , где t представља временски период од једне године. Кумулативни PD се односи на вероватноћу default-а која ће се десити закључно са периодом t . Вероватноћа да ће се реализовати default пре или закључно са роком доспећа T одговара lifetime PD-ју, односно вероватноћи default-а за цео период живота финансијског инструмента.

Вредности параметра PD ажурирају се на полугодишњем нивоу (за датуме 30.06. и 31.12.) и примењују у наредној половини године, осим за 31.12. када се примењује PD параметар за 31.12. Изузетно, ажурирање PD за другу половину године се врши и за датум 30.06. са подацима закључно са 31.05. текуће године уз примену додатног заштитног слоја обезвређења за кредитни ризик у циљу укључивања ефеката пандемије вируса COVID-19.

LGD Губитак у случају неизмирења обавеза је процена губитака који се јавља у случају неизмирења обавеза у одређено време. Заснива се на разлици између уговорених новчаних токова и новчаних токова које би кредитор очекивао да прими, укључујући и реализацију било којег колатерала. То је обично изражено као проценат EAD-а. Група у својој процени кредитних губитака, одмерених у складу са Методологијом процене обезвређења и МСФИ 9 стандардом, жели да одрази могућност наплате новчаних токова, како из редовних новчаних токова, тако и из реализације колатерала и других средстава обезбеђења, који су директно повезани са финансијским инструментом. У том смислу, Група примењује генерално концепт одвојеног LGD secured и LGD unsecured параметра у зависности од степена обезбеђености појединачног пласмана. За потребе обрачуна LGD secured-а, односно очекиване стопе губитка након реализације колатерала, Група узима у обзир све интерно расположиве колатерале где постоји процена о могућој наплативости.

Последњи корак у обрачуну обезвређења је дисконтни фактор - **DF** у циљу свођења на садашњу вредност. За дисконтовање се користи иницијална ефективна каматна стопа у чији обрачун улазе само оне камате и накнаде које се могу идентификовати као директан приход Групе. У нивоу 2, период на који се врши дисконтовање, зависи од рока трајања финансијског средства, док је у нивоу 1 временски фактор увек једнак једној години (12 месеци).

За обрачун обезвређења за изложености према државама, финансијским институцијама и обезвређење хартија од вредности, Група користи другачији начин обрачуна обезвређења. Група не поседује адекватну историју у погледу миграција и default-а изложености према државама и финансијским институцијама. Приликом процене обезвређења и ризика default-а изложености по основу финансијских инструмената држава, њених органа, централних банака, као и финансијских институција, ослања се на истраживања и податке екстерне рејтинг агенције Moody's. Том приликом користи све расположиве изворе до којих може доћи, без употребе прекомерног трошка или труда, како би адекватно утврдила вероватноћу default-а за потребе обрачуна обезвређења. Вероватноћа default-а за период од годину дана је утврђена као вероватноћа миграције из утврђеног екстерног рејтинга уговорне стране (или рејтинга сродне уговорне стране уколико не постоји доступан екстерни рејтинг), у статус default-а. Кумулативни PD се одређује једноставно експоненцијалним дизањем на степен једногодишњих стопа default-а, на следећи начин:

$$CPD_t = 1 - e^{-(\text{default rate} * t)}$$

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Вредности годишње стопе PD које се користе у обрачуну обезвређења хартија од вредности и финансијских институција своде се на месечне.

За LGD unsecured параметар користи се вредност прописана за изложености према државама и финансијским организацијама, у складу са базелским стандардима. LGD secured (ако постоји средство обезбеђења) користи се на исти начин као код привреде и становништва.

Обезвређење пласмана привреде, становништва, држава и финансијских институција умањује вредност пласмана и признаје се као расход у оквиру биланса успеха, а обезвређење хартија од вредности се евидентира кроз остали резултат.

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама

Утврђивање појединачног вероватног губитка по ванбилансним ставкама (потенцијалним обавезама – плативим и чинидбеним гаранцијама, акредитивима, авалима и другим ванбилансним ставкама) врши се када се процени да постоји довољно извесно очекивање да ће доћи до одлива средстава за измирење потенцијалне обавезе и дужник се налази у нивоу 3. Такође, за ниво 1 и 2, Група утврђује процену вероватног губитка по ванбилансним ставкама за све ванбилансне ставке, укључујући и неискоришћене преузете обавезе. Начин обезвређења ванбилансних ставки за ниво 1 и ниво 2 је исти као обезвређење билансних потраживања, осим у делу признавања EAD-а. Код процене вероватног губитка по ванбилансним ставкама, Група умањује изложеност за фактор конверзије (CCF). У складу са МСФИ 9 стандардом, Група је на основу искуства обрачунала факторе кредитне конверзије (CCF), који представљају вероватноћу конверзије ванбилансних изложености у билансне и закључила да не располаже довољним бројем историјских података за дефинисање CCF. Због тога, Група користи најбољу апроксимацију CCF, а то су фактори конверзије дефинисани регулативом централних банака чланица Групе. За неискоришћене преузете обавезе, за које је Група уговорила безусловну отказивост уговора, или могућност отказа уговорене обавезе ако клијент прекрши уговорене ковенанте, Група не обрачунава резервисања по основу неискоришћених преузетих обавеза.

Вероватни губитак по ванбилансним ставкама признаје се као расход у оквиру биланса успеха.

Средства заштите од кредитног ризика (коллатерал)

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, најчешћа пракса коју чланице Групе користе, поред редовног праћења пословања клијената, је и прибављање инструмената обезбеђења (коллатерала), којима се обезбеђује наплата потраживања и минимизира кредитни ризик. Износ и врста потребног коллатерала зависи од процене кредитног ризика друге уговорне стране.

Као стандардне инструменте обезбеђења чланице Групе од клијената прибављају уговорно овлашћење и менице, док се као додатни инструменти, у зависности од процене кредитног ризика и врсте пласмана, уговарају:

- За комерцијалне кредите или корпорацијске кредите и кредите за мале бизнисе – залог на покретним и непокретним стварима (хипотеке), депозити, банкарске, корпоративне и гаранције државе, јемства, залог на хартијама од вредности, уделима и потраживањима;
- За кредите становништву – хипотеке на непокретносима, депозити, јемства солидарног дужника, осигурање Националне корпорације за осигуравање стамбених кредита код матичне Банке и друго;
- За позајмљене вредносне папире и уговоре о реоткупу – новац или вредносни папири.

Приликом процене непокретности или залог на покретној имовини, чланице Групе обезбеђују стручну и независну процену вредности непокретности од стране овлашћених проценитеља, како би потенцијални ризик од нереалне процене свеле на најмање могућу меру. Непокретност, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залог морају бити и осигуране од стране осигуравајућег друштва прихватљивог за Групу, а полисе винкулиране у корист одређене чланице Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала (хипотека, залога, хартија од вредности и сл.), процењена вредност колатерала се коригује за дефинисани проценат (haircut) у зависности од врсте колатерала и локације, који се редовно преиспитују и ревидирају. На овај начин чланице Групе са штите од потенцијалних губитака по основу немогућности наплате потраживања из средстава обезбеђења.

Корективни фактор (haircut) представља разлику између процењене вредности колатерала и новчаног прилива који је могуће остварити продајом колатерала у поступку наплате. Haircut процењену тржишну вредност сваког инструмента обезбеђења своди на очекивану вредност која ће бити наплаћена његовом реализацијом у будућности, и то уважавајући волатилност тржишне вредности, могућност реализације и готовинске одливе по основу трошкова активирања и продаје (судски трошкови, трошкови пореза који падају на терет продавца, трошкови консултаната и оглашавања и остали трошкови), очекивани пад тржишне вредности од тренутка процене до тренутка планиране реализације, као и својствену неизвесност у утврђивању вредности.

Чланице Групе обраћају пажњу на редовну процену/вредновање колатерала. За неризичне пласмане (стандард клијенте) који се налазе у нивоу 1 и клијенте који се налазе на Watch листи – ниво 2, хипотеке на стамбеним и пословним непокретностима процењују се најмање једном у три године од стране овлашћеног процењивача. За ризичне пласмане (NPL) који се налазе у нивоу 3, хипотеке на стамбеним објектима се процењују најмање једном у три године, хипотеке на пословним објектима (пословни простори, локали, складишта, грађевинско земљиште са и без грађевинске дозволе, пољопривредно земљиште, остало) најмање једном у 18 месеци, а хипотеке на индустријским објектима процењују се минимум једном годишње (12 месеци) од стране овлашћеног процењивача. Хартије од вредности се процењују на месечној основи за све пласмане.

Редовно праћење вредности непокретности подразумева проверу вредности непокретности на основу расположивих података и информација, поређење вредности непокретности из портфолија са кретањима вредности на тржишту земаља чланица Групе (реализована продаја, понуда и тражња) по регионима прописаним у каталогу колатерала, коришћење статистичког модела итд.

За све пословне непокретности Група спроводи проверу вредности најмање једном годишње, а за стамбене и остале непокретности најмање једном у три године.

Вредност колатерала и тенденције кретања, чланице Групе прате и ажурирају како би се потенцијални ризик од нереалне процене свео на најмању могућу меру, а у случају потребе може захтевати и додатни колатерал у складу са закљученим уговором. Колатерали представљају секундарни извор наплате потраживања.

4.2. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних утицаја на финансијски резултат и капитал Групе, услед немогућности Групе да измирује своје обавезе, а у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива и осталих обавеза.

Група у свом пословању поштује основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштује принцип солвентности формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног поврата на капитал.

Ризик ликвидности се испољава у разлици између прилива средстава, са једне стране, и доспећа обавеза, са друге стране, укључујући и могућност кашњења планираних прилива, као и неочекиване одливе. Ризик ликвидности може се јавити у виду ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве и обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Са друге стране, ризик ликвидности испољава се кроз дефицит резерви и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања ризика ликвидности од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања ризиком ликвидности врши Одбор за управљање активом и пасивом матичне Банке у оквиру својих надлежности, као и остали надлежни одбори чланица Групе, чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

У циљу минимизирања ризика ликвидности, Група:

- врши диверсификацију извора средстава, по валутама и рочности;
- формира и одржава довољан ниво резерви ликвидности;
- управља новчаним средствима;
- прати будуће новчане токове и ликвидност на дневном нивоу;
- лимитира основне изворе кредитног ризика који имају најзначајнији утицај на ризик ликвидности;
- дефинише и периодично тестира Планове за управљање ликвидношћу у кризним ситуацијама.

Процес управљања ризиком ликвидности спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о ризику ликвидности.

Идентификација ризика ликвидности подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика ликвидности и подразумева утврђивање текуће изложености ризику ликвидности, као и изложености ризику ликвидности по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена ризика ликвидности представља квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог ризика ликвидности, коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- рацио анализа;
- stress test.

Ублажавање подразумева одржавање ризика ликвидности на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, кроз дефинисање система лимита који обухвата регулаторне и интерне лимите, као и благовремено предузимање мера за умањење ризика и пословање у оквиру поменутих лимита.

Контрола и праћење ризика ликвидности обухвата процес праћења усклађености са интерно утврђеним лимитима, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености ризику ликвидности Групе који подразумева контролу на свим нивоима управљања ризиком ликвидности, као и независан систем контроле коју спроводе организациони облици надлежни за интерну ревизију и контролу усклађености пословања.

Извештавање о ризику ликвидности обухвата систем интерног и екстерног извештавања, спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом извештавања.

Група усклађује своје пословање са лимитима за показатељ ликвидности, и то: 0.8 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.9 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 1 као просек свих радних дана у месецу, као и лимитима за ужи показатељ ликвидности, и то: 0.5 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.6 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 0.7 као просек свих радних дана у месецу. Током прве половине 2020. године Група је одржавала показатељ покрића ликвидном активом збирно у свим валутама, на нивоу који није нижи од прописаног регулаторног лимита од 100%.

Током прве половине 2020. године показатељ ликвидности, ужи показатељ ликвидности и показатељ покрића ликвидном активом су се кретали изнад дефинисаних лимита.

Поред тога Група лимитира и усклађује пословање са лимитима структуре пасиве и лимитима дефинисаним са аспекта рочности по значајнијим валутама.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Група краткорочно управља ризиком ликвидности праћењем и контролисањем позиција у свим значајнијим валутама, како би се на време сагледале потребе за додатним изворима финансирања у случају доспећа одговарајућих позиција, односно дугорочно планира структуру својих извора и пласмана како би обезбедила довољно стабилних извора и довољно резерви ликвидности. Руководство верује да одговарајућа диверсификација портфолија депозита по броју и врсти депонената, као и претходно искуство, пружају добар предуслов за постојање стабилне и дугорочне депозитне базе, односно по том основу се не очекују значајнији одливи средстава. Група редовно тестира План управљања ликвидношћу у кризним ситуацијама и проверава период преживљавања и солвентност, доступност извора за покриће обавеза које би евентуално настале, односно оцењује подршку у претпостављеним условима кризе.

Недисконттовани новчани токови који проистичу из позиција монетарне активе и пасиве обухватају будуће новчане токове по основу билансних позиција и будућих камата. У случају трансакционих и депозита по виђењу, који су у складу са конзервативним приступом распоређени на рочност до једног месеца, недисконттовани новчани токови обухватају само токове по основу главнице дуга.

Тржишни ризици

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена тржишних варијабли и обухвата каматни ризик у банкарској књизи, девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Група је изложена ценовном ризику, девизном ризику, ризику друге уговорне стране и ризику измирења испоруке по основу ставки које се налазе у књизи трговања. Књига трговања садржи билансне и ванбилансне позиције средстава и обавеза по основу финансијских инструмената који се држе са намером трговања, или ради заштите позиција у другим финансијским инструментима који се воде у књизи трговања.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања тржишних ризика од процеса њиховог управљања. Примарну улогу у процесу управљања тржишним ризиком врши Одбор за управљање активом и пасивом, као и други надлежни одбори матичне Банке, као и надлежни одбори чланица Групе чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

4.3. Каматни ризик

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и каматно осетљиве пасиве.

Група управља следећим видовима каматног ризика:

- ризик временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена (repricing risk);
- ризик криве приноса (yield curve risk) – коме је изложена услед промене облика криве приноса;
- базни ризик (basis risk) – коме је изложена због различитих референтних каматних стопа код каматно осетљивих позиција са сличним карактеристикама што се тиче доспећа или поновног одређивања цена;
- ризик опција (optionality risk) – коме је изложена због уговорених опција – кредита с могућношћу превремене отплате, депозита с могућношћу превременог повлачења и друго.

Основни циљ управљања каматним ризиком је одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматне стопе, усклађивања одговарајућих извора са пласманима према врсти каматне стопе и рочности, као и пројекцијом кретања криве приноса на иностраном и домаћем тржишту. Превасходно, Група управља маргином интерног приноса кроз цену кредита и депозита, фокусирајући се на каматну маржу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Група посебно сагледава утицај промене каматних стопа и структуре каматносноне активе и пасиве са аспекта рочности, поновног формирања каматних стопа и валутне структуре и управља њиховим утицајем на економску вредност капитала.

Процес управљања каматним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о каматном ризику.

Идентификација каматног ризика подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика и подразумева утврђивање текуће изложености, као и изложености каматном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена каматног ризика представља квантитативну процену идентификованог каматног ризика коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- Рацио анализа;
- Дурација;
- Економска вредност капитала;
- Stress test.

Ублажавање каматног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе и подразумева процес дефинисања система лимити изложености Групе, као и дефинисање и спровођење мера за ублажавање каматног ризика.

Контрола и праћење каматног ризика обухвата процес праћења усклађености са успостављеним системом лимита, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености каматном ризику Групе. Контрола каматног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања, као и независан систем контроле који спроводе организациони облици надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о каматном ризику подразумева јасно детерминисан систем интерног извештавања надлежних одбора и органа чланица Групе о управљању каматним ризиком.

Интерни лимити детерминишу се на основу интерног извештаја о каматом GAP-у, који обухвата све позиције биланса.

Током прве половине 2020. године показатељи каматног ризика су се кретали у оквиру интерно дефинисаних лимита.

Извештај о GAP-у каматног ризика монетарног подбиланса садржи монетарне билансне позиције распоређене према периоду поновног формирања каматне стопе или преосталом периоду до доспећа, у зависности од тога који период је краћи. У складу са наведеним, коришћена је конзервативна претпоставка да ће сви трансакциони и депозити по виђењу бити повучени у року до једног месеца.

Руководство чланица Групе верује да одговарајућа усклађеност позиција по врсти каматне стопе и периоду поновног формирања пружа добар предуслов за постојање усклађености каматног GAP-а са захтеваним финансијским резултатом, уз очување економске вредности капитала.

Ризик од промене каматних стопа

Поред праћења каматног GAP-а, управљање каматним ризиком подразумева и праћење осетљивости активе и пасиве чланица банкарске Групе на различита сценарија промене каматне стопе. Група редовно спроводи стрес тестирање каматног ризика, којим процењује процене утицаја промене кључних фактора на каматни ризик Групе.

Група процењује утицај који би могао имати стандардизовани шок каматних стопа (паралелни позитивни и негативни помак каматних стопа на референтној кривој приноса за 200 базних поена) за сваку значајну валуту појединачно и за све остале валуте заједно.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

У моделирању сценарија, поред промена каматних стопа, посебно се разматра утицај превременог повлачења депозита и превременог враћања кредита, које чланице Групе процењују на бази историјских кретања и експертске процене. Група је извршила процену кретања трансакционих депозита, депозита по виђењу и штедње становништва применом релевантних статистичких модела из домена анализе временских серија.

4.4. Девизни ризик

Група је изложена девизном ризику који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед промене међувалутних односа, промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. Девизном ризику изложене су све позиције садржане у банкарској књизи и књизи трговања у иностраној валути и злату, као и динарске позиције индексиране валутном клаузулом.

У циљу минимизирања изложености девизном ризику Група врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама, поштујући принципе рочне трансформације средстава.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања девизног ризика од процеса његовог управљања.

Процес управљања девизним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о девизном ризику.

Група на свеобухватан начин благовремено идентификује узроке који доводе до настанка девизног ризика, што подразумева утврђивање текуће изложености девизном ризику, као и изложености девизном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена девизног ризика представља квантитативну процену идентификованог девизног ризика, коришћењем следећих техника:

- GAP анализа и показатељ девизног ризика;
- VaR;
- Stress test;
- Backtesting.

Ублажавање девизног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе кроз постављање транспарентног система лимита и дефинисање мера за ублажавање девизног ризика.

Контрола и праћење девизног ризика обухвата праћење и надзор усклађености позиција са интерно и екстерно дефинисаним лимитима, као и мониторинг дефинисаних и предузетих мера. Континуираним праћењем и контролом девизног ризика омогућено је благовремено предузимање мера у циљу одржавања девизног ризика у оквиру дефинисаних лимита. Контрола девизног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања, као и независан систем контроле који спроводи организациони облици надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о девизном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања и спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом извештавања.

Група усклађује своје пословање са регулаторно прописаним показатељем девизног ризика, који представља однос збира отворене девизне позиције и позиције у злату, са једне стране, и регулаторног капитала, са друге стране.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Преглед десетодневног VaR-a

Група врши и стресно тестирање девизног ризика којим се процењује потенцијални утицај специфичних догађаја и/или промене више финансијских варијабли на финансијски резултат, капитал и показатељ девизног ризика.

VaR означава највећи могући губитак у портфолију Групе током одређеног периода и при унапред дефинисаном интервалу поверења. Група израчунава једнодневни и десетодневни VaR параметар и стрес VaR параметар, са интервалом поверења од 99%, на девизним позицијама (девизни VaR). Група израчунава VaR применом ауторегресивног-хетероскедастичног модела GARCH у циљу процене регулаторних капиталних захтева за девизни ризик.

Девизни VaR се рачуна на позицијама у страниј валути, као и на позицијама индексираним валутном клаузулом које су садржане у банкарској књизи и књизи трговања.

4.5. Оперативни ризик

Банке чланице Групе на дневном нивоу прате догађаје оперативних ризика и управљају оперативним ризицима. У циљу ефикасног праћења оперативног ризика, у сваком организационом делу банака, чланица Групе, именовани су запослени задужени за оперативне ризике, који су одговорни за тачност и ажурност података о свим догађајима оперативног ризика, као и за евиденцију свих насталих догађаја у бази података оперативних ризика. Организациони делови банака, чланица Групе, у чијој је надлежности управљање ризицима, врше мониторинг и извештавање о оперативним ризицима.

Мерење, односно процену оперативног ризика Група врши кроз квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог оперативног ризика. Банке чланице Групе спроводе мерење изложености оперативним ризицима кроз евиденцију догађаја, праћење кључних индикатора ризика, самопроцењивање и стресно тестирање оперативног ризика. Самопроцењивање подразумева процену изложености ризицима од стране организационих делова у складу са мапом идентификованих оперативних ризика мерењем могућег распона, значаја за пословање и учесталости догађаја који могу да проузрокују губитке, идентификовањем нивоа контроле које области пословања имају над овим ризицима и мере за побољшање. Стрес тест представља технику управљања оперативним ризиком, којом се процењује потенцијални утицај специфичних догађаја и/или промене више фактора ризика на изложеност оперативном ризику.

Група не може елиминисати све оперативне ризике, али увођењем одговарајућег контролног оквира, мониторингом и ублажавањем потенцијалних ризика успоставља процес управљања оперативним ризиком. Група предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система и оријентацијом на пројектни приступ, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси.

Путем поузданог извештавања о реализацији мера за ублажавање оперативних ризика, Група је успоставила систем за мониторинг активности које предузимају организациони делови банака чланица Групе у циљу умањења оперативних ризика и превентивног реаговања на догађаје оперативних ризика који су у настајању. Чланице Групе процењују ризик поверавања активности трећим лицима за обављање одређених активности у вези са пословањем, на основу уговора закључених са тим лицима, којима се јасно одређују услови, права, обавезе и одговорности уговорених страна.

У циљу несметаног и континуираног функционисања свих значајних система и процеса Групе, као и ограничавања губитака у ванредним ситуацијама, банке чланице Групе су усвојиле планове за обезбеђење континуитета пословања, а у циљу поновног успостављања опоравка система информационе технологије у случају прекида пословања. Банке чланице Групе су усвојиле планове опоравка активности у случају катастрофа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

4.6. Ризици улагања

Ризици улагања Групе представљају ризике улагања у друга правна лица, основна средства и инвестиционе некретнине. Улагања Групе у једно лице које није лице у финансијском сектору не сме прећи 10% капитала Групе, при чему се под овим улагањем подразумева улагање којим чланице Групе стичу удео или акције лица које није лице у финансијском сектору. Укупна улагања Групе у лица која нису лица у финансијском сектору, у основна средства и инвестиционе некретнине Групе не смеју прећи 60% капитала Групе, с тим што се ово ограничење не односи на стицање акција ради њихове даље продаје у року од шест месеци од дана стицања.

4.7. Ризик изложености

Велика изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Групом, јесте изложеност која износи преко 10% капитала Групе.

У свом пословању Група води рачуна о усклађености са регулаторно дефинисаним лимитима изложености:

- Изложеност према једном лицу или групи повезаних лица не сме бити већа од 25% капитала Групе;
- Збир свих великих изложености Групе не сме прећи 400% капитала Групе.

Дефинисани лимити изложености према једном лицу или групи повезаних лица односе се и на лица повезана са Групом.

Изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, као и изложеност према лицима повезаним са Групом, кретала се у оквиру прописаних лимита.

4.8. Ризик земље

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме је Група изложена, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе због немогућности чланица Групе да наплате потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Ризик земље обухвата следеће ризике:

- Политичко-економски ризик, под којим се подразумева вероватноћа остваривања губитка због немогућности чланица Групе да наплате потраживања услед ограничења утврђених актима државних и других органа земље порекла дужника, као и опшних и системских прилика у тој земљи;
- Ризик трансфера, под којим се подразумева вероватноћа остварења губитка због немогућности наплате потраживања исказаних у валути која није званична валута земље порекла дужника, и то услед ограничења плаћања обавеза према повериоцима из других земаља у одређеној валути која су утврђена актима државних и других органа земље дужника.

Група управља ризиком земље на нивоу појединачног пласмана и на нивоу портфолија. Мерење и контролу изложености појединачног пласмана ризику земље, чланице Групе врше одређивањем категорије интерног рејтинга земље дужника, а на основу рејтинга додељеног од стране међународно признатих рејтинг агенција и утврђивањем лимита изложености као процента од капитала Групе у зависности од категорије интерног рејтинга земље. Мерење и контролу изложености портфолија ризику земље Група врши на основу груписања потраживања према степену ризика земаља дужника.

У циљу адекватног управљања ризиком земље Група дефинише лимите изложености појединачно, по земљама порекла дужника.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

4.9. Фер вредност финансијске активе и пасиве

Израчунавање фер вредности датих кредита и пласмана клијентима процењује се коришћењем модела дисконтовања готовинских токова, за кредите и пласмане са фиксним каматним стопама. Дисконтне стопе заснивају се на текућим каматним стопама, које се нуде за инструменте по сличним условима корисницима кредита, приближно истих кредитних квалитета. Такође, обавезе према комитентима са роком доспећа, уговорене са фиксним каматним стопама се дисконтују узимајући у обзир важеће услове у складу са врстом депозита, роком орочења и валутом.

За кредите који се више не одобравају, нити постоји могућност одобравања (кредити индексирани у CHF), дисконтовање је извршено по истим каматним стопама. Такође, за кредите субвенционисане од стране државе, са фиксном каматном стопом, дисконтовање је извршено по истој стопи, јер чланице Групе не би одобравале кредите по ниским каматним стопама да није било субвенционисања дела камате од стране државе. Сви кредити и обавезе са променљивом каматном стопом су у складу са важећим тржишним условима и пословним политикама чланица Групе.

Фер вредност инвестиционих хартија од вредности које се држе до доспећа процењује се коришћењем тржишних цена или коришћењем есконтованих модела готовинских токова на основу тренутних тржишних каматних стопа које се нуде за инструменте сличног производа. Инвестиционе хартије од вредности које се држе до доспећа су доспеле и књиговодствене вредности су једнаке фер вредности.

У ниво 1 распоређују се финансијски инструменти којима се тргује на берзи, док ниво 2 садржи хартије од вредности чија се фер вредност процењује на основу интерно развијених модела који се базирају на информацијама са аукција на секундарном тржишту хартија од вредности.

Фер вредност активе за коју не постоје директне информације о трговању се распоређује у ниво 3.

4.10. Управљање капиталом

Група је успоставила систем управљања ризицима у складу са обимом и структуром својих пословних активности, а циљ управљања капиталом је несметано остварење циљева пословне политике Групе.

Обрачун капитала и показатеља адекватности капитала је почевши од 30.06.2017. године усклађен са Базел III стандардом.

Основни циљеви управљања капиталом су:

- очување минималног регулаторног захтева (EUR 10 милиона);
- одржавање заштитних слојева капитала;
- поштовање минималних регулаторних показатеља адекватности капитала увећаних за заштитне слојеве капитала;
- одржавање поверења у сигурност и стабилност пословања;
- остварење пословних и финансијских планова;
- подржавање очекиваног раста пласмана;
- омогућавање оптимума будућих извора средстава и њиховог коришћења;
- остварење политике дивиденди.

Регулаторни капитал банкарске Групе представља збир основног капитала (кога чине основни акцијски и додатни основни капитал) и допунског капитала, умањен за одбитне ставке.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Показатељи адекватности капитала представљају однос капитала (укупног, основног или основног акцијског) Групе и збира: ризиком пондерисаних изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука; ризичне активе по основу изложености ризику измирења/испоруке (осим по основу слободних испорука); ризичне активе по основу изложености тржишним ризицима;

ризичне активе по основу изложености оперативном ризику; ризичне активе по основу изложености ризику прилагођавања кредитне изложености и ризичне активе по основу прекорачења лимита изложености из књиге трговања.

Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука на нивоу Групе се утврђују у складу са прописаним пондерима ризичности за све класе активе.

Ризична актива по основу изложености оперативном ризику се добија множењем реципрочне вредности прописаног показатеља адекватности капитала и капиталног захтева за оперативни ризик, утврђеног као трогодишњи просек производа индикатора изложености по свим линијама пословања и прописаних стопа капиталног захтева за сваку пословну линију.

Показатељи адекватности капитала	У хиљадама динара	
	30.06.2020.	31.12.2019.
Основни капитал	70,487,793	67,653,138
Основни акцијски капитал	70,114,283	67,279,628
Додатни основни капитал	373,510	373,510
Допунски капитал	-	-
Одбитне ставке од капитала	(2,985,213)	(3,242,622)
Капитал	67,502,580	64,410,516
Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука	201,911,487	198,636,182
Ризична актива по основу изложености оперативном ризику	36,826,475	35,269,629
Ризична актива по основу изложености тржишним ризицима	3,493,557	4,238,173
Показатељ адекватности капитала	27.87%	27.05%
Показатељ адекватности основног капитала	27.87%	27.05%
Показатељ адекватности основног акцијског капитала	27.71%	26.89%

Током прве половине 2020. године сви прописани показатељи адекватности капитала на нивоу банкарске Групе су били изнад регулаторних лимита (8% + комбиновани заштитни слој капитала, 6% + комбиновани заштитни слој капитала и 4.5% + комбиновани заштитни слој капитала за показатеље адекватности укупног, основног и основног акцијског капитала респективно).

Стратегијом и Планом управљања капиталом, банкарска Група обезбеђује одржавање нивоа и структуре интерног капитала који пружа адекватну подршку расту пласмана, будућих извора средстава и њиховог коришћења на нивоу банкарске Групе, спровођење политике дивиденди, као и прилагођавање променама у регулаторним захтевима.

Током прве половине 2020. године Група је обрачунавала и показатељ левериџа у складу са регулаторним захтевом, који представља количник основног капитала и износа изложености које улазе у обрачун предметног показатеља.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

План управљања капиталом, као део система управљања капиталом, садржи:

- стратешке циљеве и период за њихово остваривање;
- опис процеса управљања расположивим интерним капиталом, планирање његовог адекватног нивоа и одговорности за тај процес;
- процедуре планирања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- начин достизања и одржавања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- ограничења у вези са расположивим интерним капиталом;
- приказ и образложење ефеката стрес тестирања на интерне капиталне захтеве;
- алокацију капитала;
- план пословања у случају настанка непредвиђених догађаја.

Група на континуираној основи спроводи процес интерне процене адекватности капитала у складу са природом, обимом и сложености пословних активности, а у складу са Стратегијом управљања ризицима, политикама за управљање појединачним ризицима и Стратегијом управљања капиталом.

Процес интерне процене адекватности капитала, као документован и континуиран процес, испуњава следеће услове:

- заснован је на идентификацији и мерењу ризика,
- пружа свеобухватну процену и праћење ризика којима је банкарска Група изложена или може бити изложена,
- обезбеђује адекватан ниво расположивог интерног капитала у складу са ризичним профилем банкарске Групе,
- укључен је у систем управљања банкарском Групом и доношења одлука;
- предмет је редовне анализе, праћења и провере.

Фазе процеса интерне процене адекватности капитала на нивоу банкарске Групе обухватају:

- утврђивање материјално значајних ризика, у складу са квалитативним и квантитативним критеријумима;
- обрачун износа интерних капиталних захтева;
- обрачун износа стресираних интерних капиталних захтева;
- одређивање укупног интерног капиталног захтева;
- поређење следећих елемената:
 - капитала и расположивог интерног капитала;
 - минималних капиталних захтева и интерних капиталних захтева за појединачне ризике;
 - збира минималних капиталних захтева и укупних интерних капиталних захтева.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

5. ПРИЗНАВАЊЕ И ИНИЦИЈАЛНО ВРЕДНОВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА

Сви финансијски инструменти (пласмани, депозити, зајмови и субординиране обавезе) признају се у пословним књигама, укључујући и изведене финансијске инструменте, односно деривате, у тренутку када чланица групе постане уговорна страна уговора на основу кога је настало то финансијско средство/обавеза. Сва остала финансијска средства и обавезе се почетно признају на датум салдирања, у складу са условима датог финансијског инструмента.

Иницијално вредновање финансијских средстава и финансијских обавеза се врши по фер вредности, уз разлике у начину признавања трансакционих трошкова у зависности од избора категорија накнадног вредновања, и то на следећи начин:

- *по фер вредности кроз биланс успеха* врши се у висини фер вредности датих еквивалената на дан иницијалног признавања, при чему се њихови трошкови признају одмах у билансу успеха;
- *по фер вредности кроз остали резултат* се такође заснива на фер вредности, прилагођеној за све инкременталне трансакционе трошкове који се могу директно приписати стицању или издавању финансијског инструмента. У набавну вредност се не укључују трансакциони трошкови који могу да настану приликом отуђења;
- *по амортизованог вредности* се врши по набавној вредности увећаној за директне трансакционе трошкове.

Средства намењена трговању се почетно признају и накнадно мере по фер вредности у билансу стања са трошковима трансакције директно признатим у билансу успеха. Све измене у фер вредности се признају у оквиру биланса успеха.

Група може код иницијалног признавања неопозиво одредити да финансијска средства која иначе испуњавају критеријуме за вредновање по амортизованом трошку (AC) или по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), признаје по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL), уколико на тај начин елиминише или значајно смањује рачуноводствену неусаглашеност до које би иначе дошло. Оваква класификација је дозвољена само приликом почетног признавања и накнадно се не може опозвати.

Инвестиције у зависна правна лица и инвестиције у придружена правна лица обухватају се методом набавне вредности, што подразумева да се ова улагања исказују по трошку прибављања. *Финансијски деривати* иницијално се признају по набавној вредности и накнадно се прерачунавају по тржишној вредности.

Депозити, дужничке хартије од вредности емитоване од стране чланице Групе, примљени кредити и субординиране обавезе се иницијално вреднују по фер вредности увећаној за све директне трансакционе трошкове.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

5.1. Накнадно вредновање финансијских инструмената

Рачуноводствени третман накнадног вредновања зависи од претходно извршене класификације финансијских инструмената. Следећи преглед приказује начин вредновања појединих елемената финансијских средстава, у зависности од њихове класификације и врсте инструмента.

Класификација	Врста инструмента	Вредновање	Добици/губици од промене фер вредности	Камата и дивиденде	Обезвређење	Курсне разлике
Финансијска средства и обавезе по амортизованом трошку	Дужнички инструменти	Амортизовани трошак	-	Биланс успеха: коришћење ЕКС	Биланс успеха, за финансијска средства	Биланс успеха
Фер вредност кроз биланс успеха	Дужнички и власнички инстр. или деривати	Фер вредност	Биланс успеха	Биланс успеха	-	Биланс успеха
Инструменти капитала по фер вредности кроз остали резултат	Власнички инструменти	Фер вредност	Остали укупан резултат, без преноса у БУ	Биланс успеха: примљене дивиденде	-	Остали укупан резултат
Дужничка финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат	Дужнички инструменти	Фер вредност	Остали укупан резултат, уз пренос у БУ код престанка признавања	Биланс успеха: коришћење ЕКС	Биланс успеха	Биланс успеха

5.2. Модификација финансијских средстава

Измена уговорених новчаних токова услед измена уговорних услова које нису значајне или модификације уговорених новчаних токова финансијског средства, доводи до признавања прихода/расхода од модификације финансијских средстава у билансу успеха прерачунавањем бруто књиговодствене вредности финансијског средства по садашњој вредности уговором измењених или модификованих новчаних токова, дисконтованих иницијалном ефективном каматном стопом. При томе, чланица Групе наставља да користи постојеће средство које је модификовано.

Чланица Групе израчунава добитке/губитке од модификације као први корак који претходи захтеву за променом очекиваних кредитних губитака модификованих финансијских средстава, који се заснивају на измењеним уговорним условима.

5.3. Престанак признавања

Признавање финансијског средства престаје када уговорна права над готовинским токовима везаним за средство истекну или када чланица Групе трансакцијом пренесе сва суштинска права и користи везане за власништво над финансијским средством или ако трансакцијом чланица Групе нити пренесе нити задржи сва суштинска права везана за власништво, али не задржава контролу над финансијским средством. Сво власништво над пренесеним финансијским средством које испуњава услове за престанак признавања које је чланица Групе створила или задржала, признаје се као засебно средство или обавеза у билансу стања. Приликом престанка признавања финансијског средства, разлика између књиговодствене вредности (или књиговодствене вредности дела средства који је пренет) и збира примљене надокнаде (укључујући нова средства која су набављена умањена за нове преузете обавезе), као и збирни добитци или губици који су претходно признати у билансу стања, признају се у билансу успеха за појединачне инструменте.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА

Матична банка прати и обелодањује пословање по сегментима.

Информације о резултатима сваког извештајног сегмента су приказане у наставку.

Група има укупно четири чланице које представљају стратешке организационе делове:

Комерцијална банка а.д., Београд, Србија, Матична банка	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Подгорица, Црна Гора	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
КомБанк ИНВЕСТ Друштво за управљање инвестиционим фондом а.д., Београд, Србија	Укључује послове управљања инвестиционим фондовима

Матична банка прати и обелодањује пословање по стратешким сегментима – чланице Групе у оквиру својих консолидованих финансијских извештаја. Група највећи део свог пословања обавља на територији Републике Србије. Зависна правна лица нису од материјалног значаја за појединачни финансијски извештај Матичне банке.

Билансна сума Матичне банке износи 90.88% укупне билансне суме консолидованог биланса стања (2019. године: 90.14%)

Билансна сума Комерцијалне банке а.д., Подгорица износи 3.63% укупне консолидоване активе (2019. године: 3.67%), Комерцијалне банке а.д., Бања Лука 5.46% (2019. године: 6.15%) и КомБанк ИНВЕСТ-а 0.03% (2019. године: 0.04%).

Резултат стратешког сегмента се користи за мерење успешности пословања, будући да руководство Матичне банке верује да је ова информација најрелевантнија за вредновање резултата одређеног стратешког сегмента у поређењу са другим правним лицима која послују у наведеним делатностима на локалном тржишту.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

6.1. Рекласификације позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе пре консолидације

За потребе консолидовања, а пре поступка консолидације, према потреби, врши се рекласификација позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе који утичу на корекцију билансне суме и резултата у билансу успеха исказаних у статутарним извештајима.

Рекласификовани финансијски извештаји представљају почетне билансне позиције које су даље предмет консолидације.

На дан 30.06.2020. извршене су следеће рекласификације у позицијама биланса стања и биланса успеха по чланицама Групе, осим за чланицу КомБанк ИНВЕСТ, код које није било ефекта рекласификације:

БИЛАНС СТАЊА	у 000 РСД
Билансна сума Матичне банке	457,621,394
Рекласификација за исправке вредности које се односе на умањење вредности учешћа у зависне банке	2,047,191
Рекласификација за исправке вредности које се односе на пласмане зависним чланицама	22,628
Рекласификована билансна сума Матичне банке	459,691,213
Статутарна билансна сума КБ Бања Лука	27,194,313
Умањење за разграничене трошкове за обавезе исказане по амортиз. вред. пирменом ЕКС-а	(52,176)
Рекласификација за исправке вредности које се односе на Матичну банку	614
Рекласификација за ХОВ - метод криве приноса по Методологији Матичне банке, по регулатору метод кориговане криве приноса	14,625
Камата за потраживања нивоа обезвређења 3 (по регулатору искњижена на ванбиланс)	25,374
Порез на добит-затварање аконтације за порез на добит	(3,654)
Одложена пореска средства - смањење-за обрачун пореза на добит	(278)
Вредновање материјално стечене имовине (стицање) - по регулатору вредновање имовине по нето вредности потраживања, по методологији Матичне банке бруто вредност потраживања	5,525
Исправке вредности - методологија регулатора	538,092
Исправке вредности - методологија Матичне банке	(293,523)
Нетирање одложених пореских средстава и обавеза	(658)
Остало	(47)
Рекласификована билансна сума по моделу Матичне банке	27,428,207

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2020. године

у 000 РСД

Статутарна билансна сума КБ Подгорица	18,697,699
Основна средства узета у лизинг (ефекти примене МСФИ 16)	(4,317)
Рекласификација за исправке вредности које се односе на Матичну банку	1,430
Нетирање одложених пореских средстава и обавеза	(16,320)
Одложени порези (изведени)	(1,397)
Рекласификована билансна сума по моделу Матичне банке	18,677,095

БИЛАНС УСПЕХА

у 000 РСД

Резултат Матичне банке	2,768,324
Рекласификација за ефекат нето промене исправки вредности пласмана које се односе на зависне чланице (позитиван ефекат)	21,593
Рекласификација за ефекат нето промена резервисања за губитке по ванбилансној активи (негативан ефекат)	(4,268)
Рекласификовани резултат Матичне банке	2,785,649

Статутарни резултат КБ Бања Лука	42,664
Рекласификација за ефекат промене исправки вредности пласмана које се односе на Матичну банку (позитиван ефекат на резултат)	261
Ефекат разлика примене интерне и регулаторне методологије за кредитне ризике - обрачун исправке вредности (негативан ефекат)	(16,386)
Ефекат примене интерне методологије за кредитне ризике - приход од камате за клијенте у нивоу обезвређења 3 није признат у билансу успеха по регулатору-престанак обрачуна	1,910
Порез на добитак (није књижен у књигама КБ БЛ)	(3,655)
Губитак по основу одложених пореза (није књижен у књигама КБ БЛ)	(278)
Рекласификовани резултат КБ Бања Лука	24,516

Статутарни резултат КБ Подгорица	59,191
Рекласификације за ефекат промене исправки вредности пласмана који се односе на Матичну банку (негативан ефекат на резултат)	(751)
Лизинг (МСФИ 16) - трошак амортизације и камате	(799)
Рекласификација - МРС 19 (бонуси за 2019)	(9,815)
Порез на добит (није књижен у књигама КБ ПГ)	(69)
Нето одложени порез - губици (није књижен у књигама КБ ПГ)	(2,181)
Рекласификовани резултат КБ Подгорица	45,576

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

6.2. Консолидација биланса стања и биланса успеха

Приликом консолидације извршена је елиминација свих међусобних односа из биланса стања у износу од 8,338,615 хиљада динара (2019. године: 6,675,149 хиљада динара). Из биланса успеха извршена је елиминација прихода у износу од 16,001 хиљаду динара (30.06.2019. године: 10,807 хиљаде динара), а расхода у износу од 17,050 хиљада динара (30.06.2019. године 8,696 хиљада динара).

Појединачни рекласификовани Биланси стања 30.06.2020. године:

	у хиљадама динара
КБ Београд	459,691,213
КБ Подгорица	18,677,095
КБ Бања Лука	27,428,207
КомБанк ИНВЕСТ	173,077
Збирни рекласификовани неконсолидовани БС	505,969,592

Биланс стања 30.06.2020. године

Збирни неконсолидовани биланс стања	Износ консолидације биланса стања	У хиљадама динара Консолидовани биланс стања
505,969,592	8,338,615	497,630,977
готовина/обавезе	1,751	
пласмани/обавезе	2,855,976	
улози/капитал	5,480,888	

Појединачни рекласификовани Биланси успеха (пре опорезивања) 30.06.2020. године

	у хиљадама динара
КБ Београд	2,927,146
КБ Подгорица	47,826
КБ Бања Лука	28,448
КомБанк ИНВЕСТ	2,559
Збирни рекласификовани неконсолидовани БУ (пре опорезивања)	3,005,979

Биланс успеха 30.06.2020. године

Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)	Износ консолидације биланса успеха		У хиљадама динара Консолидовани добитак (пре пореза)
	приходи	расходи	
3,005,979	16,001	17,050	3,007,028
Камате	4,986	4,986	
Накнаде	3,888	3,888	
Остали приходи / расходи	166	166	
Курсне разлике (реклаификовано у капитал)	6,961	8,010	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

	у хиљадама динара
Консолидовани добитак пре пореза	3,007,028
Порез на добит	(3,723)
Нето губитак по основу одложених пореза	(143,956)
Консолидовани добитак након опорезивања	2,859,349

Добитак и губитак по основу одложених пореза

У билансу успеха на дан 30.06.2020. године, Група је исказала нето губитак по основу ефеката одложених пореза у износу од 143,956 хиљада динара. Матична банка је исказала нето губитак по овом основу у износу од 141,497 хиљада динара (добитак у износу од 17,252 хиљаде динара и губитак у износу од 158,749 хиљада динара), КБ Подгорица нето губитак у износу од 2,181 хиљаду динара и КБ Бања Лука нето губитак у износу од 278 хиљада динара.

Порез на добит

Матична банка нема могућност вршења пореске консолидације на основу важећих прописа у Републици Србији. Коначне износе обавеза по основу пореза на добит чланице Групе утврђују применом пореске стопе на пореску основицу утврђену локалним пореским прописима и обелодањују у појединачним напоменама уз своје годишње статутарне финансијске извештаје.

Исказана порез на добит на нивоу Групе у износу од 3,723 хиљаде динара односи се на зависне банке и то на КБ Подгорица 69 хиљада динара и КБ Бања Лука у износу од 3,654 хиљаде динара.

Матична Банка није исказала порез на добит, због права на коришћење пореског кредита из претходних година.

Биланс стања 2019. године

<u>Збирни неконсолидовани биланс стања</u>	<u>Износ консолидације биланса стања</u>	<u>У хиљадама динара Консолидовани биланс стања</u>
482,431,043	6,675,149	475,755,894
готовина/обавезе	8,378	
пласмани/обавезе	1,185,883	
улози/капитал	5,480,888	

Биланс успеха 30.06.2019. године

<u>Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)</u>	<u>Износ консолидације биланса успеха</u>		<u>У хиљадама динара Консолидовани добитак (пре пореза)</u>
	приходи	расходи	
3,627,855	10,807	8,696	3,625,744
Камате	1,534	1,534	
Накнаде	6,188	6,188	
Остали приходи / расходи	171	171	
Курсне разлике (реклаификовано у капитал)	2,914	803	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

30. јун 2020. године

У наставку је приказан преглед стратешких сегмената из консолидованог биланса стања и консолидованог биланса успеха:

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 30. јуна 2020. године

	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	У хиљадама динара	
				КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	76,487,156	2,444,128	4,103,157	-	83,034,441
Потраживања по основу деривата	3,490	-	-	-	3,490
Хартије од вредности	154,573,244	2,364,105	3,475,610	152,328	160,565,287
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	17,214,528	354,221	1,176,943	16,099	18,761,791
Кредити и потраживања од комитента	188,897,608	11,767,236	17,571,686	-	218,236,530
Нематеријална имовина	568,956	27,627	43,566	-	640,149
Некретнине, постројења и опрема	6,208,933	384,825	381,740	183	6,975,681
Инвестиционе некретнине	1,838,717	88,337	250,035	-	2,177,089
Текућа пореска средства	-	-	3,604	78	3,682
Одложена пореска средства	1,039,709	-	-	2,058	1,041,767
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	138,017	200,856	103,440	-	442,313
Остала средства	5,267,971	444,396	34,154	2,236	5,748,757
Укупно актива	452,238,329	18,075,731	27,143,935	172,982	497,630,977

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2020. године

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 30. јуна 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
ПАСИВА					
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	3,647,058	255,614	4,334,469	-	8,237,141
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	359,771,391	14,802,961	17,232,439	-	391,806,791
Резервисања	1,831,147	130,586	21,185	12,641	1,995,559
Текуће пореске обавезе	-	69	-	-	69
Одложене пореске обавезе	-	7,585	13,343	-	20,928
Остале обавезе	17,936,009	201,061	444,216	1,570	18,582,856
Укупно обавезе	383,185,605	15,397,876	22,045,652	14,211	420,643,344
Капитал					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	3,565,120	(551,210)	351,905	18,093	3,383,908
Резерве	32,861,090	543,425	164,031	560	33,569,106
Учешћа без права контроле	-	-	69	-	69
Укупан капитал	76,460,760	(7,785)	516,005	18,653	76,987,633
Укупно пасива	459,646,365	15,390,091	22,561,657	32,864	497,630,977

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2020. године

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2019. године

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	67,558,219	2,730,826	6,365,357	-	76,654,402
Хартије од вредности	138,469,551	2,581,086	3,280,329	148,465	144,479,431
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	24,645,277	687,724	1,640,613	16,390	26,990,004
Кредити и потраживања од комитента	180,852,563	10,287,219	17,094,376	-	208,234,158
Нематеријална имовина	665,735	31,801	56,964	-	754,500
Некретнине, постројења и опрема	6,437,937	414,475	401,970	9	7,254,391
Инвестиционе некретнине	1,857,927	92,708	251,981	-	2,202,616
Текућа пореска средства	-	-	6,708	78	6,786
Одложена пореска средства	1,074,197	-	-	2,058	1,076,255
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	196,300	202,234	102,206	-	500,740
Остала средства	7,100,024	444,432	55,662	2,493	7,602,611
Укупно актива	428,857,730	17,472,505	29,256,166	169,493	475,755,894

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2020. године

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2019. године

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
ПАСИВА					
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	3,917,547	280,246	4,120,813	-	8,318,606
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	335,317,154	15,189,836	20,480,720	-	370,987,710
Резервисања	2,310,039	140,546	20,370	12,455	2,483,410
Текуће пореске обавезе	-	1,949	724	-	2,673
Одложене пореске обавезе	-	10,945	21,404	-	32,349
Остале обавезе	13,861,230	215,937	481,686	717	14,559,570
Укупно обавезе	355,405,970	15,839,459	25,125,717	13,172	396,384,318
Капитал					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	8,859,734	(614,040)	350,089	15,781	8,611,564
Резерве	29,866,059	616,591	242,429	313	30,725,392
Учешћа без права контроле	-	-	70	-	70
Укупан капитал	78,760,343	2,551	592,588	16,094	79,371,576
Укупно пасива	434,166,313	15,842,010	25,718,305	29,266	475,755,894

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2020. године**
Б. БИЛАНС УСПЕХА – КОНСОЛИДОВАНИ за 30. јун 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д. Београд	Комерцијална банка а.д. Подгорица	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	
Приходи од камата	6,521,323	356,670	408,139	257	7,286,389
Расходи од камата	(573,520)	(58,827)	(93,309)	-	(725,656)
Нето приходи од камата	5,947,803	297,843	314,830	257	6,560,733
Приходи од накнада и провизија	3,221,886	107,604	121,940	13,267	3,464,697
Расходи од накнада и провизија	(845,700)	(21,897)	(37,630)	(140)	(905,367)
Нето приходи од накнада и провизија	2,376,186	85,707	84,310	13,127	2,559,330
Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	35,085	-	-	1,404	36,489
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	108,307	1,168	6,793	4	116,272
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	(14,396)	15,319	(106)	-	817
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	(81,834)	(11,608)	(11,184)	-	(104,626)
Остали пословни приходи	125,019	2,783	4,754	-	132,556
Укупан нето пословни приход	8,496,170	391,212	399,397	14,792	9,301,571
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(3,110,456)	(146,668)	(181,988)	(7,728)	(3,446,840)
Трошкови амортизације	(492,842)	(46,425)	(57,807)	(10)	(597,084)
Остали приходи	734,678	5,667	5,232	5	745,582
Остали расходи	(2,714,297)	(143,127)	(135,340)	(3,437)	(2,996,201)
Добитак пре опорезивања	2,913,253	60,659	29,494	3,622	3,007,028
Порез на добитак	-	(69)	(3,654)	-	(3,723)
Нето губитак по основу одложених пореза	(141,497)	(2,181)	(278)	-	(143,956)
Добитак након опорезивања	2,771,756	58,409	25,562	3,622	2,859,349

Цео исказани консолидовани добитак припада Матичном ентитету.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2020. године**
Б. БИЛАНС УСПЕХА – КОНСОЛИДОВАНИ за 30. јун 2019. године

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д. Београд	Комерцијална банка а.д. Подгорица	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	
Приходи од камата	6,839,769	322,772	407,703	295	7,570,539
Расходи од камата	(533,403)	(47,882)	(100,611)	-	(681,896)
Нето приходи од камата	6,306,366	274,890	307,092	295	6,888,643
Приходи од накнада и провизија	3,392,525	104,533	125,540	11,702	3,634,300
Расходи од накнада и провизија	(793,572)	(21,865)	(40,141)	(131)	(855,709)
Нето приходи од накнада и провизија	2,598,953	82,668	85,399	11,571	2,778,591
Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	36,998	-	-	1,841	38,839
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	201,317	-	-	6	201,323
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	8,972	7,122	(4,177)	-	11,917
Нето приход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	813,784	(15,562)	21,285	-	819,507
Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности*	(590,451)	-	-	-	(590,451)
Остали пословни приходи	68,323	2,597	3,859	-	74,779
Укупан нето пословни приход	9,444,262	351,715	413,458	13,713	10,223,148
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(2,177,607)	(133,230)	(162,950)	(7,482)	(2,481,269)
Трошкови амортизације	(496,957)	(21,707)	(57,104)	(5)	(575,773)
Остали приходи	409,063	18,726	6,449	5	434,243
Остали расходи	(3,671,005)	(162,461)	(137,685)	(3,454)	(3,974,605)
Добитак пре опорезивања	3,507,756	55,043	62,168	2,777	3,625,744
Нето добитак по основу одложених пореза	146	-	-	-	146
Добитак након опорезивања	3,507,902	53,043	62,168	2,777	3,625,890

У оквиру исказаног консолидованог добитка, добитак који припада власницима без права контроле износи 1 хиљаду РСД.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

*У периоду јануар – јун 2019. године забележени су нето губици по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности у износу 590,451 хиљада динара. Износ се у целости односи на нето ефекте имплементације Закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима донетог од стране Министарства финансија Републике Србије (из априла 2019. године), по коме су банке у обавези да трошкове конверзије и умањења преосталог дуга признају у билансу успеха текућег периода.

Према Закону, износ добијен конверзијом преосталог дуга из швајцарских франака у дуг индексираних у еврима по курсу за конверзију за све клијенте који су потписали уговор са Матичом банком, умањује се за 38%, с тим да 23% умањења пада на терет биланса успеха текућег периода Матичне банке, а за 15% умањења формира се потраживање од Републике Србије. Нето негативан ефекат исказан у билансу успеха Матичне банке односи се на прерачун 23% умањења нето потраживања по основу престанка признавања кредита у швајцарским францима.

Нови умањени износ кредитних потраживања у еврима са новим планом отплате, Матична банка је евидентирала на позицији кредити и потраживања од комитената.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

7. КАПИТАЛ

7.1 Капитал се састоји из:

	У хиљадама динара	
	30. јун 2020.	31. децембар 2019.
Акцијски капитал	17,191,526	17,191,526
Емисиона премија	22,843,084	22,843,084
Резерве из добити и остале резерве	25,432,803	21,849,598
Ревалоризационе резерве	8,136,306	8,875,798
Добитак	4,645,249	9,981,902
Губитак	(1,261,335)	(1,370,332)
Стање на дан	76,987,633	79,371,576

Капитал се састоји из:

Структура капитала	30. јун 2020. године			31. децембар 2019. године		
	Већински удео	Учешћа без права контроле		Већински удео	Учешћа без права контроле	
		Укупно	Укупно		Укупно	Укупно
Акцијски капитал	17,191,466	60	17,191,526	17,191,466	60	17,191,526
Емисиона премија	22,843,084	-	22,843,084	22,843,084	-	22,843,084
Акцијски капитал	40,034,550	60	40,034,610	40,034,550	60	40,034,610
Добитак	4,645,243	6	4,645,249	9,981,896	6	9,981,902
Губитак	(1,261,335)	-	(1,261,335)	(1,370,332)	-	(1,370,332)
Резерве из добити и остале резерве	25,432,800	3	25,432,803	21,849,594	4	21,849,598
Ревалоризационе резерве (потражни салдо)	6,519,120	-	6,519,120	7,256,593	-	7,256,593
Ревалоризационе резерве (дуговни салдо)	(248)	-	(248)	(248)	-	(248)
Транслационе резерве (напомена 7.2)	1,617,434	-	1,617,434	1,619,453	-	1,619,453
Резерве	33,569,106	3	33,569,109	30,725,392	4	30,725,396
Капитал	76,987,564	69	76,987,633	79,371,506	70	79,371,576

Акцијски капитал Матичне банке формиран је иницијалним улозима акционара и наредним емисијама нових акција. Акционари имају право управљања Матичном банком (власници обичних акција), као и право учешћа у расподели добити. На дан 30. јуна 2020. године акцијски капитал Матичне банке износи 17,191,466 хиљада динара и састоји се од 17,191,466 акција са номиналном вредношћу од 1 хиљаду динара по акцији.

На основу Одлуке Скупштине Матичне банке 4690/3 од 28.04.2020. године, извршена је расподела добитка из 2019. и ранијих година за исплату дивиденди власницима обичних и преференцијалних акција у износу од 4,477,880 хиљада динара и повећање резерви из добити у износу од 3,582,000 хиљада динара, колико износи и повећање ове позиције у односу на 31.12.2019. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

Структура акција Матичне банке је дата у наредној табели:

Врсте акција	Број акција	
	30. јун 2020.	31. децембар 2019.
Обичне акције	16,817,956	16,817,956
Приоритетне акције	373,510	373,510
Стање на дан	17,191,466	17,191,466

Структура акцијског капитала Матичне банке – обичне акције на дан 30.06.2020. године је следећа:

Назив акционара	% учешћа
Република Србија	83.23
Југобанка а.д., Београд у стечају	1.91
ОТП BANKA SRBIJA (custody рачун)	2.28
Компанија Дунав осигурање а.д., Београд	1.73
BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD (збрини рачун)	1.62
East capital (lux)-Balkan fund	0.81
GLOBAL MACRO ABSOLUTE RETURN A	0.79
GLOBAL MACRO CAPITAL OPPORTUNITIES	0.78
Станком со. д.о.о., Београд	0.70
GLOBAL MACRO PORTFOLIO	0.50
FRONT MARK OPPORTUN.MASTER	0.41
ДЕКА ИНЖЕЊЕРИНГ	0.39
I.N. DRENİK NONWOVENS TRADING	0.35
ALLIANCEBERNS.NEXT 50E.M.(M)F.	0.32
Остали	4.18
	<u>100.00</u>

Дана 26.02.2020. године, Министарство финансија Републике Србије објавило је да су представници Нове Љубљанске банке д.д. (НЛБ) и министар финансија Републике Србије, потписали Уговор о купопродаји 83.23% обичних акција Комерцијалне банке АД Београд.

Потписивањем овог уговора Матична банка је добила новог стратешког партнера, који ће након завршетка трансакције преузети и управљање чланицама Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

7.2. Кумулативне курсне разлике по основу курсирања инооперација

	Кумулативне курсне разлике на уделе у зависна друштва	Курсне разлике остварене на унутаргрупним трансакцијама	У хиљадама динара	
			Курсне разлике из превођења резултата Биланса успеха са просечног на закључни курс	Укупно
Стање на дан 1. јануара претходне године	1,521,335	75,058	51,758	1,648,151
Повећање	(34,940)	6,859	(617)	(28,698)
Стање на дан 31. децембар претходне године	1,486,395	81,917	51,141	1,619,453
Повећање	(970)	(1,049)	-	(2,019)
Стање на дан 30. јуна 2020. године	1,485,425	80,868	51,141	1,617,434

8. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ

	У хиљадама динара	
	30. јун 2020.	31. децембар 2019.
Послови у име и за рачун трећих лица	4,174,913	4,201,557
Преузете будуће обавезе	53,345,983	56,406,073
Деривати намењени трговању по уговореној валути	2,351,520	-
Друге ванбилансне позиције	476,386,159	443,227,208
Укупно	536,258,575	503,834,838

Из преузетих будућих обавеза елиминисан је интерни однос са Комерцијалном банком а.д., Бања Лука по основу неискоришћених кредита у износу од 1,998,792 хиљаде динара (EUR 17 милиона), Комерцијалном банком а.д., Подгорица по основу неискоришћених кредита у износу од 405,637 хиљада динара (EUR 3,45 милиона) и неискоришћени део одобреног лимита по картицама КомБанк ИНВЕСТ у износу 200 хиљада РСД.

Из других ванбилансних позиција елиминисани су интерни односи које Комерцијална банка а.д. Бања Лука, Комерцијална банка а.д. Подгорица и КомБанк ИНВЕСТ имају са Комерцијалном банком а.д. Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

8.1 Издате гаранције и акредитиви

Банке, чланице Групе, издају гаранције и акредитиве, којим гарантују трећим лицима измирење обавеза од стране својих клијената. Ови уговори имају уговорено време трајања које најчешће износи до годину дана.

Уговорене вредности потенцијалних обавеза су приказане у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	30. јун 2020.	31. децембар 2019.
Плативе гаранције	5,013,190	4,983,412
Чинидбене гаранције	5,972,252	5,754,320
Акредитиви	221,717	281,963
Стање на дан	11,207,159	11,019,695

Претходно наведени износи представљају максималан износ губитка који би банке, чланице Групе оствариле на датум финансијских извештаја, уколико нико од клијената не би успео да измири уговорене обавезе.

8.2 Структура преузетих обавеза је следећа

	У хиљадама динара	
	30. јун 2020.	31. децембар 2019.
Неискоришћени део одобрених прекорачења по платним и кредитним картицама и прекорачењима по текућим рачунима	11,468,578	11,071,708
Преузете неопозиве обавезе за неповучене кредите	29,936,140	33,033,872
Остале неопозиве обавезе	734,106	1,280,798
Стање на дан	42,138,824	45,386,378

9. ПОВЕЗАНА ЛИЦА

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке има Република Србија, која је власник 83.23% обичних акција Банке. Матична банка има три зависна правна лица: Комерцијална банка а.д. Подгорица, Комерцијална банка а.д. Бања Лука и КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд.

Правна и физичка лица се сматрају повезаним лицима уколико једно лице има контролу, заједничку контролу или значајан утицај на доношење финансијских и пословних одлука другог правног лица. Повезана лица су и она лица која су под заједничком контролом истог матичног правног лица.

У оквиру редовног пословања Групе обавља се изванредан број банкарских трансакција са повезаним лицима. Оне укључују кредите, депозите, инвестиције у власничке хартије од вредности и дериватне инструменте, трансакције платног промета и друге банкарске послове.

Консолидоване трансакције са зависним лицима су приказане у напмени 6.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

10. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Догађаји након датума биланса стања Матичне банке:

Пандемија корона вируса – COVID-19

Након избијања пандемије корона вируса – COVID-19 (у даљем тексту: корона вирус) у Свету и Европи, који се прво појавио у децембру 2019. године у Кини и проширио на Европу и остатак света од јануара 2020. године, а у Србију од 6. марта 2020. године, Банка је, као одговоран правни субјекат, предузела све неопходне мере у циљу заштите својих запослених, клијената, кредитора и пословних партнера. Мере су предузете ради обезбеђивања сигурних услова за рад Банке, поштујући препоруке институција за јавно здравље Србије, као и мере Владе Србије које омогућају несметано обављање пословних активности Банке.

Сам ток корона вируса је непредвидив, па велики изазов Банци представља предвиђање импликације истог на економске и пословне перформансе, што за последицу може имати процене и претпоставке које ће захтевати ревидирање. Такође, неизвесност се односи и на сет државних мера за сузбијање и ширење вируса, које су већ предузете и које ће се предузимати у будућности. Мере могу утицати на пословање целокупне привреде Србије и последично на пословање Банке.

Према прелиминарним проценама менаџмента Банке новонастала пандемија би у конкретном случају могла утицати на очекивани ниво реализације прихода са једне и потенцијалног раста трошкова са друге стране, дистрибуцију кредита, квалитет кредитног портфолија, обезбеђење, исправку вредности, због смањене способности дужника да отплаћују своје обавезе, посебно у привредним гранама као што су туризам, угоститељство, транспорт, нафтна индустрија и друго. И поред пандемије ликвидност Банке је висока и стабилна, а адекватност капитала на знатно вишем нивоу од законом прописаног лимита.

У складу са Одлуком о привременим мерама за очување стабилности финансијског система Народне банке Србије од 17.03.2020. године, којом се уређују мере и активности које је банка дужна да примени у условима пандемије изазване вирусом COVID-19, ради очувања стабилности финансијског система у Републици Србији, Банка је понудила застој у отплати обавеза (мораторијум) дужницима по основу кредита, гаранција, акредитива, дозвољеног прекорачења рачуна и других кредитних производа у периоду од најмање 90 дана, почев од 31. марта 2020. године.

По истеку важења услова из Мораторијума, који се односио на застој у отплати обавеза клијената, Банка је наставила са активностима редовне наплате кредита. Припис обрачуна редовне уговорене камате главном дугу извршен је уз продужење рока отплате, и то за број анuitета који су обухваћени мораторијумом. Активности које се односе на услове о наставку обрачуна и наплати кредита Банка је извршила у складу са Одлуком НБС. Ово се односи и на све остале обавезе клијената по основу кредитних производа на које је претходно примењен Мораторијум.

Такође, у циљу обезбеђивања динарске и девизне ликвидности, НБС је након увођења ванредног стања, увела аукције на којима обавља свар и репо трансакције са пословним банкама. На свар аукцијама НБС купује и продаје девизе, а на репо аукцијама купује државне хартије од вредности од банака. Банка као секундарну резерву ликвидности поседује значајан износ хартија од вредности које су веома утрживе, с обзиром на стопу приноса коју носе. На основу наведеног, може се закључити да, иако се могла очекивати смањена ликвидност Банке са уведеним мораторијумом на кредите, ликвидност Банке је и даље значајно изнад регулаторно прописаних лимита.

Све набројане активности, као и очекиване промене у пословању, резултирале су израдом ревидиране стратегије и бизнис плана Банке за период 2020. – 2022. године, који је усвојен од стране Скупштине Банке на седници одржаној дана 17.07.2020. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

30. јун 2020. године

У складу са новом Одлуком НБС о привременим мерама ради ублажавања последица пандемије COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система, која је ступила на снагу 28.07.2020. године, Банка је поново понудила застој у отплати обавеза клијентима (мораторијум) по кредитима, кредитним картицама и дозвољеном прекорачењу по текућем рачуну, и то у року од три дана од дана ступања на снагу ове Одлуке НБС, односно 31.07.2020. године објавом понуде на сајту Банке, чиме се сматра да је понуда достављена свим корисницима.

Уколико дужник, у року од 10 дана од дана објаве овог обавештења на сајту Банке, не одбије понуду за примену мораторијума, што је могуће учинити и накнадно, мораторијум ће се применити на обавезе које доспевају почев од 01.08.2020. године до 30.09.2020. године укључујући и неизмирене обавезе које су доспеле у јулу месецу 2020. године.

За клијенте који одбију мораторијум, наплата доспелих месечних обавеза се врши у износу из постојећег плана отплате без обрачуна затезне камате.

На дан израде ових финансијских извештаја, Банка испуњава своје обавезе о року доспећа, те стога наставља да примењује начело сталности пословања, као рачуноводствену основу за састављање финансијских извештаја.

Остало

Дана 17.07.2020. године одржана је ванредна седнице Скупштине Банке на којој су донете одлуке о:

- именовану спољног ревизора Банке за 2020. годину и
- усвајању ревидиране стратегије и бизнис плана Банке за период 2020. – 2022. године.

На основу одлука Скупштине Банке, а након испуњења свих потребних услова, Извршни одбор Банке је дана 20.08.2020. године донео Одлуку о исплати дивиденде за пословне 2014., 2015., 2016., 2017., 2018. и 2019. годину. Дивиденда ће бити исплаћена у новцу дана 21.09.2020. године, акционарима Банке – лицима која су била уписана у Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности као законити имаоци акција Банке на Дан дивиденде.

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д. Подгорица:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања од стране Комерцијалне банке а.д. Подгорица.

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д. Бања Лука:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања од стране Комерцијалне банке а.д. Бања Лука.

Догађаји након датума биланса стања КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд, Друштво за управљање инвестиционим фондом:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања од стране КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд.

Није било других значајних догађаја после датума извештајног периода који би захтевали обелодањивање у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје за 30. јун 2020. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
30. јун 2020. године

11. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Девизни курсеви утврђени на међубанкарском састанку девизног тржишта примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре на дан 30. јун 2020. и 2019. године за поједине главне валуте су:

	Званични курс Народне банке Србије		Просечни курс Народне банке Србије	
	30.06.2020.	31.12.2019.	30.06.2020.	30.06.2019.
USD	104.6329	104.9186	-	-
EUR	117.5760	117.5928	117.5746	118.0961
CHF	109.9252	108.4004	-	-
BAM	60.1157	60.1242	60.1150	60.3816

У Београду,

Дана 31.08.2020.године

Лица одговорна за састављање
финансијских извештаја

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

Svetog Save 14, 11000 Beograd
Tel: +381 11 30 80 100
Fax: +381 11 344 13 35
Matični broj: 07737068
PIB: SR 100001931
PDV broj: 134968641
Šifra delatnosti: 6419
Agencija za privredne registre: 10156/2005
Broj računa: 908-20501-70
SWIFT: KOBBCSBG
E-mail: posta@kombank.com

На основу члана 52. Закона о тржишту капитала
(„Сл. Гласник РС“ бр. 31/2011, 112/2015, 108/2016 и 9/2020) изјављује се следеће:

ИЗЈАВА

Изјављујемо да су, према нашем најбољем сазнању, полугодишњи консолидовани финансијски извештаји за 30.06.2020. године састављени уз примену одговарајућих међународних стандарда финансијског извештавања и да дају истините и објективне податке о имовини, обавезама, финансијском положају и пословању, добицима и губицима, токовима готовине и променама на капиталу јавног друштва, укључујући и његова друштва која су укључена у консолидоване извештаје.

Лица одговорна за састављање консолидованих финансијских извештаја

Сања Ђековић

Извршни директор за
финансије и рачуноводство

Др Мирослав Периф

Члан ИО Банке

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

ИЗВРШНИ ОДБОР

Број: 532/10

Београд 31.08.2020. године

На основу члана 31. Статута Комерцијалне банке АД Београд, а у складу са чланом 52. Закона тржишту капитала, Извршни одбор Комерцијалне банке АД Београд на седници 35.1, дана 31.08.2020. године доноси

ОДЛУКУ

О УСВАЈАЊУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ИЗВЕШТАЈА О ПОСЛОВАЊУ ГРУПЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД БЕОГРАД ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР- ЈУН 2020. ГОДИНЕ

Члан 1.

Усвајају се консолидовани финансијски извештаји Групе Комерцијалне банке АД Београд за период од 01.01. до 30.06.2020. године:

1. Биланс стања – консолидовани на дан 30.06.2020. године,
2. Биланс успеха – консолидовани у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године,
3. Извештај о осталом резултату – консолидовани у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године,
4. Извештај о токовима готовине - консолидовани у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године,
5. Извештај о променама на капиталу – консолидовани у периоду од 01.01. до 30.06.2020. године и
6. Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за период од 01.01. до 30.06.2020. године, у тексту који је саставни део ове одлуке.

Члан 2.

Усваја се Извештај о пословању Групе Комерцијалне банке АД Београд за период од 01.01. до 30.06.2020. године, у тексту који је саставни део ове одлуке.

Члан 3.

Овлашћују се члан Извршног одбора др Мирослав Перић и Извршни директор за финансије и рачуноводство Сања Ђековић да потпишу консолидоване финансијске извештаје Групе Комерцијалне банке АД Београд из члана 1. ове одлуке.

Овлашћују се члан Извршног одбора др Мирослав Перић и директор Сектора контролинга и планирања Драгана Романдић да потпишу Извештај о пословању Групе Комерцијалне банке АД Београд из члана 2. ове одлуке.

Члан 4.

Задужују се Сектор рачуноводства, Сектор контролинга и планирања, Сектор хартија од вредности и финансијских тржишта да консолидоване финансијске извештаје Групе Комерцијалне банке АД Београд за период 01.01. до 30.06.2020.године из члана 1 и Извештај о пословању из члана 2 ове одлуке, доставе Комисији за хартије од вредности и Београдској берзи до 31.08.2020. године, у складу са чланом 52. Закона о тржишту капитала.

Члан 5.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

ЧЛАН ИЗВРШНОГ ОДБОРА
др Мирослав Перић

ПРЕДСЕДНИК ИЗВРШНОГ ОДБОРА
др Владимир Медан

ИЗЈАВА

Консолидовани финансијски извештаји Комерцијалне банке АД Београд за период 01.01.2020. до 30.06.2020. године, нису ревидирани.

У складу са Законом о рачуноводству, Законом о банкама и осталим релевантним подзаконским актима Народне банке Србије, Комерцијална банка АД Београд врши само ревизију годишњих финансијских извештаја.

Изјава се даје у складу са чланом 52. став 7. Закона о тржишту капитала.

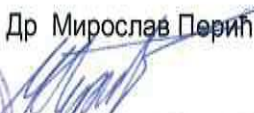
Лица одговорна за састављање консолидованих финансијских извештаја

Сања Ђековић

Извршни директор за
финансије и рачуноводство

Др Мирослав Перић

Члан ИО Банке